

Čuvati neprocjenjivo dobro vode

Donosimo cjelovit tekst poruke pape Franje za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu 2018., posvećenoj vodi kao dobru od životne važnosti za čovjeka, u kojoj ističe kako je svaka privatizacija prirodnog dobra vode nauštrb čovjekova prava da ima pristup tom dobru neprihvatljiva i poručuje: „Ne smijemo dopustiti da naša mora i oceani budu prekriveni beskrajnim poljima plutajuće plastike“

Gospa od Suza proslavljena u Pleternici

U prigodi 10. obljetnice uspostave Đakovačko-osječke crkvene pokrajine, središnje euharistijsko slavlje u pleterničkom svetištu predvodio đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić, u zajedništvu s domaćim biskupom Antunom Škvorčevićem, srijemskim biskupom Đurom Gašparovićem, brojnim svećenicima i gotovo 40 tisuća hodočasnika

Sveta nedjelja u ludbreškom svetištu

Deseci tisuća hodočasnika okupili se u svetištu Presvete Krvi Kristove, jedinom euharistijskom svetištu u Hrvatskoj i jednom od najvećih i najstarijih u Europi, u procesiji i misnom slavlju koje je predvodio vojni biskup u BiH Tomo Vukšić

Ponovno uspostavljena Prizrensko-prištinska biskupija

Papa Franjo biskupom imenovao dosadašnjeg apostolskog administratora Dodea Gjergjija

Domovinske vijesti

Biskup Uzinić i episkop Durić poželjeli nastavak dobrih odnosa Katoličke i Pravoslavne Crkve u Dubrovniku
Proslavljena obljetnica prisutnosti sestara Družbe kćeri milosrđa u Ivanić-Gradu
Redovnički dan u Dubrovniku
42. katehetski dan Zadarske nadbiskupije
Hodočašće Istrana Majci Božjoj Trsatskoj
Biskup Šaško: U bl. Stepincu i sv. Ivanu Pavlu II. susrećemo ljepotu srca, ljubav i čistoću nakana, istinu koja raduje
Proslavljena 120. obljetnica djelovanja milosrdnih sestara sv. Križa u Slavenskom Brodu
S radom počela prva katolička osnovna škola u Zadarskoj nadbiskupiji
Redovnici iz Camaldolija posjetili Vrsar, Gradinu i Poreč
Komentar vojnog ordinarija Jure Bogdana o iznevjerenom svećeništvu pojedinaca u Crkvi

Crkva u Hrvata

Hodočašće maturanata katoličkih škola Požeške biskupije u Rim
Bolivija: Misa za Hrvate u Cochabambi
XXI. redovnički dan u Visokom
Biskup Penzeš proglašen počasnim građaninom Subotice

Inozemne vijesti

Poruka patrijarha Bartolomeja u prigodi Svjetskog dana molitve za skrb o stvorenom svijetu
Poljska: Otvoren Centar molitve za mir

Izabran novi generalni ministar Kapucinskoga reda

Prilog dokumenti

Prava vjera je nespojiva s licemjerjem
Dan počinka

Domovinske vijesti

Osijek: Stručni skup za vjeroučitelje pripravnike i mentore

U organizaciji KU Đakovačko-osječke nadbiskupije i Agencije za odgoj i obrazovanje Podružnica Osijek 28. i 29. kolovoza u Vikarijatu Osijek održan je stručni skup na kojem su se okupili vjeroučitelji pripravnici i mentori u osnovnim i srednjim školama Đakovačko-osječke metropolije.

Osijek, 29.8.2018. (IKA/TU) - „Stručno-metodička priprema za polaganje stručnog ispita" bila je tema stručnog skupa u organizaciji Katehetskog ureda Đakovačko-osječke nadbiskupije i Agencije za odgoj i obrazovanje Podružnica Osijek koji se 28. i 29. kolovoza održao u Vikarijatu Osijek, a okupio je vjeroučitelje pripravnike i mentore u osnovnim i srednjim školama Đakovačko-osječke metropolije. Prvog dana na stručnom skupu okupili su se vjeroučitelji pripravnici, a program je počeo molitvom, nakon koje je pozdravnu riječ uputila predstojnica KU Đakovačko-osječke nadbiskupije dr. Teuta Rezo. Prisutnima se obratila i viša savjetnica za vjeronauk u Agenciji za odgoj i obrazovanje Podružnica Osijek Ankica Mlinarić, dipl. theol., a nazočio je i vlč. Robert Kupčak, predstojnik KU Požeške biskupije.

Predavanje „Pristup pisanome radu na stručnom ispitu s naglaskom na metodičku kompetenciju vjeroučitelja" održala je doc. dr. Vesna Bjedov. Tijekom dijaloškog predavanja predavačica je povezala teoriju i praksu te pojasnila pripravnici način i etape pisanja rada na određenu temu. U sljedećem predavanju „Staziranje pripravnika i polaganje stručnog ispita iz vjeronauka" viša savjetnica A. Mlinarić objasnila je ulogu pripravnika u školskom sustavu te svrhu pripravnčkog staža koji osposobljuje za stručnost, uspješnost i samostalnost. Pripravnici su upućeni u dužnosti škole, način prijave polaganja stručnog ispita te su informirani o potrebnoj dokumentaciji.

Predstojnica Rezo govorila je o „Pravnom statusu vjeronauka u školi". Nakon povijesnog uvoda pojasnila je kako je vjeronauk obvezatan iz perspektive škole koja ga je dužna ponuditi učenicima i roditeljima, a izborni je predmet sve dok ga učenik ili roditelj ne izaberu te tada ima status redovitoga školskog predmeta. Vjeronauku je mjesto u školi jer škola je mjesto dijaloga i traženja istine, mjesto u kojem se vjera i kultura isprepliću, naglasila je predstojnica.

Završno predavanje prvog dana stručnog skupa „Pedagoške i duhovne kompetencije vjeroučitelja" održala je vjeroučiteljica Anđelka Čajkovac. Ukazala je na poželjne osobine i ponašanje vjeroučitelja, načela komunikacije te kvalitetno komuniciranje s drugim djelatnicima škole te zaključila kako vjeroučitelj treba biti cjelovita osoba, iskreni vjernik, sretni susretnik, uvjereni katolik, zauzeti tražitelj i siguran znalac, ali samo uz upornost, trud i doživotno učenje.

Drugoga dana stručnog skupa vjeroučiteljima pripravnici pridružili su se i mentori te je program započeo njihovim predstavljanjem. Rad je nastavljen u radionicama. Uslijedilo je predavanje „Mentorsko praćenje pripravnika do stručnog ispita" više savjetnice Mlinarić. Pojasnila je koje su poželjne kompetencije mentora i pripravnika, a mogu pomoći u uspješnoj suradnji. Naglasila je na koji način mentori trebaju pratiti nastavni sat pripravnika i kako se na njega kritički osvrnuti, ističući važnost samovrednovanja, samokritičnosti i kreativnosti kod pripravnika kao alata za unaprjeđivanje sata vjeronauka. Predavanje „Metoda praćenja, vrednovanja i ocjenjivanja u nastavi vjeronauka" održale su vjeroučiteljice

Jasmina Rašković i Ana Volf. Na praktičan način pojasnile su primjenu metodičkih sustava u nastavi, iznijele osobna iskustva i prikazale na koji način motivirati učenike, kako bi njihova pažnja bila konstantna tijekom cijeloga nastavnog sata. Nakon posljednjeg predavanja „Kvalitetna pisana priprema kao važan preduvjet uspješne izvedbe nastavnog sata" vjeroučiteljice Rašković, Volf i savjetnice Mlinarić uslijedila je tematska rasprava kojom je skup zaključen.

Međuzupanijsko stručno vijeće vjeroučitelja u Bjelovaru

U Bjelovaru je 28. kolovoza održano Međuzupanijsko stručno vijeće vjeroučitelja Bjelovarsko-križevačke biskupije o temi „Dati najbolje od sebe". Svečano euharistijsko slavlje u katedrali Sv. Terezije Avilske predvodio je biskup Vjekoslav Huzjak koji je podijelio kanonske mandate vjeroučiteljima.

Bjelovar, 29.8.2018. (IKA) – U prostorijama Bjelovarsko-križevačke biskupije u Bjelovaru 28. kolovoza održano je Međuzupanijsko stručno vijeće vjeroučitelja svih osnovnih i srednjih škola na području biskupije. Misu je predvodio bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak.

Pod vodstvom predstojnika vlč. Mireka Hrvojića i nakon uvodne molitve i motivacijskog govora, započelo je vijeće pod naslovom „Dati najbolje od sebe".

Temu je okupljenim sudionicima približio umirovljeni profesor dr. Đuro Zalar, istaknuvši složenost vjeroučiteljskog poziva. Izdvojio je dva događaja važna za Hrvatsku koja su se dogodila ovoga ljeta: svjetsko srebro hrvatske nogometne reprezentacije i smrt Olivera Dragojevića. Iz tih događaja možemo uvidjeti da volimo uspjeh, kako vlastiti, tako i zajednice kojoj pripadamo, da se volimo družiti i ostvarivati u zajedništvu, da se uz dobrog i skromnog vođu i uporan rad i trud postižu zapaženi rezultati, kazao je profesor. Također je spomenuo Olivera Dragojevića i Zlatka Dalića kao pojedince koji su iznimno skromni, koji cijene obitelj i vjeru. Tim riječima htio je podsjetiti na bogatstvo odnosa učenika i učitelja. Učitelj Isus učio nas je odnosu u kojem trebamo ostvarivati ljudskost, bliskost, složenost, toleranciju, ljubav, odnosno odnos u kojem „trebamo davati najbolje od sebe". Profesor je mišljenja da kada dajemo najbolje od sebe, uz naš osobni rast, rastu i ljudi oko nas, ovim riječima poželio je okupljenima uspješnu novu školsku i nastavnu godinu.

Voditeljice županijskih vijeća Milka Magić i Goranka Biškupić osmislile su radionicu u kojoj su sudionici u manjim grupama komentirali, a kasnije i na glas iznosili svoja razmišljanja o motivaciji, poticajima, preprekama i osnaživanju motivacije u nastavi vjeronauka.

Svečano euharistijsko slavlje u katedrali Sv. Terezije Avilske predvodio je biskup Huzjak, koji je okupljene sudionike još više osnažio u duhu, govoreći o svojim počecima kao vjeroučitelja i naglašavajući da nikad nisu sami, da budu hrabri i da se ne boje davati najbolje od sebe te se tako ostvarivati. Tijekom slavlja biskup je podijelio jedan trajni mandat, šesnaest produženja mandata za ovu nastavnu godinu, te su mandat primile i 4 odgojiteljice u vjeri.

Nakon zajedničke večere i druženja sudionici su se puni pouzdanja razišli željni novih iskustava, naviještanja Krista i s nadom da će ova godina biti još više obogaćena davanjem sebe u vlastitom radu i ostvarivanju.

„Dar svećeničkog zvanja“

Redoviti ljetni Duhovno-formativni susret bogoslova Zagrebačke nadbiskupije s kardinalom Josipom Bozanićem održan je od 20. do 27. kolovoza u Domu sv. Martina u Malom Lošinj.

Mali Lošinj, 30.8.2018. (IKA) - U Domu sv. Martina u Malom Lošinj održan je od 20. do 27. kolovoza redoviti ljetni Duhovno-formativni susret bogoslova treće, četvrte i pete godine Zagrebačke nadbiskupije s nadbiskupom kardinalom Josipom Bozanićem. Susret su ove godine organizirali vlč. Mislav Kutleša i vlč. Andrija Miličević, objavljeno je na mrežnim stranicama Zagrebačke nadbiskupije.

Tema ovogodišnjeg susreta bila je „Dar svećeničkog zvanja“. Sam naslov susreta temelji se na istoimenom dokumentu Kongregacije za kler Temeljne odredbe o svećeničkom odgoju i obrazovanju, koji u IV. i V. poglavlju govori o početnoj i trajnoj formaciji, te dimenzijama svećeničke formacije. Na temelju dokumenta, ali i vlastitih promišljanja, bogoslovi su kroz ljetno, pripremajući se za susret, napisali vlastiti osvrt o temi „Moja slika svećenika“, što se kasnije onda produbilo tijekom protekloga tjedna.

Kroz osam susreta bogoslovi su promišljali o temeljnim dimenzijama svećenika. U utorak, na drugom i trećem susretu, govorilo se o ljudskoj zrelosti. Dok je drugi susret bio koncipiran kroz rad u grupama obrađujući zadanu temu kroz različite vidike, na trećem su susretu bili izloženi zaključci iz rada u grupama. Neki od zaključaka bili su: važnost vježbanja volje, briga za rast u (samo)spoznaji, razvijanje karaktera, nužnost bratske opomene, itd.

Nakon govora o ljudskoj zrelosti u srijedu na četvrtom i petom susretu bilo je riječi o duhovnoj zrelosti. Četvrti susret također se odvijao u radionicama, dok je na petom susretu bilo iznošenje promišljanja iz rada u radionicama. Bogoslovi smatraju kako su glavi alati za postizanje duhovne zrelosti: lectio divina, euharistija, ispit savjesti, sakrament ispovijedi, itd. U četvrtak se na šestom i sedmom susretu govorilo o pastoralnoj zrelosti.

Na sedmom susretu izneseni su sljedeći zaključci o načinu ostvarivanja pastoralne zrelosti, s obzirom na rad u grupama za vrijeme šeste radionice: važnost razvijanja samilosti i ljubavi prema svima, odgajanje poslušnosti, njegovanje pastoralne razboritosti, itd.

Petak je bio dan predviđen za šutnju i povlačenje u samoću, uz mogućnost za ispovijed te klanjanje pred Presvetim.

Osmi i deveti susreti bili su u subotu, a tema za promišljanje bila je „Bogoslovija ne formira za 'biti bogoslov' nego za 'biti svećenik'“. Bogoslovi su bili pozvani kroz grupe u osmom susretu razmisliti na koji način iskoristiti ponuđeno vrijeme u Bogosloviji za vlastitu formaciju na putu prema svećeništvu. Na devetome susretu bili su izneseni prijedlozi od strane bogoslova kako poboljšati život u bogosloviji u smislu pripreme za svećenički život.

Kroz cijeli tjedan bilo je prilike njegovati i produbljivati zajedništvo kako kroz rad u radionicama, tako i kroz zajedničko druženje u slobodno vrijeme bilo kroz sport, razgovor ili neki drugi način. Neizostavni dio zajedništva bilo je svakodneвно okupljanje i oko euharistijskog stola te uz molitvu časoslova.

Bogoslovi su na kraju zahvalili kardinalu Bozaniću što je s njima bio i ove godine, a na poseban način zahvalni su mu na poticajnim riječima kroz homiliju te u zaključnom susretu ovogodišnjeg duhovno-formativnog tjedna.

Pazin: Biskupija donirala vrijedan uređaj Udruzi roditelja djece s teškoćama u razvoju

Porečka i Pulska biskupija donirala vrijedan uređaj za provođenje Neurofeedback metode Udruzi roditelja djece s teškoćama u razvoju „Hoću – Mogu“ iz Pazina.

Pazin, 30.8.2018. (IKA) - Porečki i pulski biskup Dražen Kutleša i kancelar vlč. Sergije Jelenić u četvrtak 30. kolovoza posjetili su Udrugu Hoću-Mogu iz Pazina radi primopredaje Neurofeedback uređaja koji je biskupija kupila za potrebe Udruge. Tom prilikom predsjednica Udruge Klarita Radoš Matijašić izrazila je dobrodošlicu te veliko zadovoljstvo što je Porečka i Pulska biskupija prepoznala rad Udruge te joj, već drugi put, nesebično pomaže kako bi Udruga lakše ostvarila svoje ciljeve, a to su podizanje kvalitete života djece s teškoćama u razvoju i njihovih obitelji. Prigodnim se riječima obratio i biskup Kutleša, naglasivši kako si međusobno trebamo pomagati te da djeca ne mogu čekati, ona pomoć trebaju sada, a za petnaest godina više i neće biti djeca. Biskup je rekao da im je zadovoljstvo što mogu pomoći i zahvalio Udruzi što pomaže djeci s teškoćama i njihovim obiteljima.

Događaj primopredaje uređaja uveličala su djeca Dječjeg zbora Mali od Sv. Jurja iz župe Stari Pazin pjesmama „Barka ljubavi“ i „Hvala“. Događaju su nazočili roditelji i djeca Udruge.

Doniran je uređaj Nexux 10 i prateća oprema koji su neophodni za provođenje Neurofeedback metode kojom se može unaprijediti kognitivno funkcioniranje, postići viši stupanj emocionalne stabilnosti i socijalne interakcije, te opće stabilizacije ponašanja djece s razvojnim poremećajima. Neurofeedback trening je zapravo kompjutorizirana metoda, temeljena na praćenju električne aktivnosti mozga i davanju povratne informacije.

Udruga roditelja djece s teškoćama u razvoju trudi se približiti potrebne sadržaje neophodne za razvoj i rehabilitaciju neurorizične djece u Istri. Vođeni time, prije dvije godine prvi u Istri zaposlili su fizioterapeuticu licenciranu za neurorazvojnu Vojta terapiju koja je od nedavno i sustavno dostupna, te provode projekt samostalnosti adolescenata za život. Sve su aktivnosti stručno vođene od strane fizioterapeuta, odnosno rehabilitatora i psihologa koji izravno rade s korisnicima usluga koje Udruga pruža.

Osluškujući potrebe članova Udruge, tj. roditelja djece s teškoćama u razvoju, prepoznala se potreba za uvođenje Neurofeedback terapije, te osposobljavanje stručne osobe za samostalan rad. U Udruzi ima roditelja koji redovito putuju u Zagreb kako bi provodili takvu terapiju. Terapija se provodi u ciklusima prema potrebi djeteta (od 20-40 terapija). Od svibnja 2018. g. Udruga priprema jednu stručnu osobu za provođenje Neurofeedback i Biofeedback terapija. Edukaciju je organizirao Centar za psihološke tretmane, Biofeedback i Neurofeedback - Mens sana d.o.o. Zagreb s mentoricom Anom Vodanović Kosić, prof. psih., koja je zajedno s dr. Sanjom Martić Biočina i dipl.med.tech. Ivanom Živoder u ožujku 2005. među prvima u Hrvatskoj počela primjenjivati Biofeedback i Neurofeedback metodu u terapijskom radu s djecom i odraslima. Premda je osoba, koju Udruga priprema za rad, stručna te je prošla potrebne edukacije, potrebno je još odraditi praktični rad uz vodstvo i superviziju mentorice prof. Ane Vidanović Kosić sve dok ne bude spremna za samostalan rad s korisnicima.

Za nastavak edukacije i provođenje praktičnog dijela te osposobljavanje za rad, neophodan je bio vrijedan uređaj Nexus 10 sa svom potrebnom opremom za rad, čija je ukupna vrijednost 87.654,85 kn a koji je Porečka i Pulska biskupija odlučila darovati Udruzi.

Uz sve ostale kojima pomaže, ovo nije prvi put da biskupija pomaže Udruzi. Naime, u organizaciji Biskupijskog Caritasa u prosincu 2017. organiziran je humanitarni koncert u Pazinu i tom je prilikom donirano 50.000 kn za provođenje aktivnosti Udruge od kojih su tada najvažnije bile provođenje Vojta terapije, osamostaljivanje adolescenata za život, te zapošljavanje pomoćnika u nastavi i vrtiču.

Misa u Starom gradu u Ludbregu uz procesiju s relikvijom Krvi Kristove

Program „Dani ludbreške Svete nedjelje“ nastavljen je u četvrtak 30. kolovoza u večernjim satima u atriju Staroga grada koncelebriranom misom koju je predvodio varaždinski biskup Josip Mrzljak.

Ludbreg, 30.8.2018. (IKA) - Program „Dani ludbreške Svete nedjelje“ nastavljen je u četvrtak 30. kolovoza u večernjim satima u atriju Staroga grada koncelebriranom misom koju je predvodio varaždinski biskup Josip Mrzljak. Prije početka euharistijskog slavlja sve je srdačno pozdravio domaćin mons. Josip Đurkan, župnik župe Presvetog Trojstva u Ludbregu i upravitelj svetišta.

U homiliji biskup Mrzljak podsjetio je kako od prvih kršćanskih vremena hodočasnici odlaze na posebno draga mjesta u kojima se posebno štiju Isus i njegova majka Marija. „Ovdje u Ludbreg već stoljećima hodočaste mnogi vjernici. Čvrsto vjerujemo da se u euharistiji događa čudo u kojem Isus dolazi k nama pod prilikama kruha i vina. To je veliko otajstvo, misterij, i nije lako povjerovati. Nikada do kraja ne možemo razumjeti ni shvatiti zašto Bog na taj način želi biti s nama. Zato je euharistija uvijek onaj trenutak kada, ponajprije, slušamo što nam Bog govori i tada na temelju Božje riječi koju smo prihvatili prepoznajemo upravo Božju ljubav i prisutnost među nama. No, taj njegov dar, ali i tajnu, moramo prepoznati kako bi nam to otajstvo vjere pomoglo na našem životnom putu. Čuli smo svetog Petra kako nam u poslanici kaže da vrijeme svoga proputovanja proživimo u bogobojaznosti. Proputovanje, to je naš život. Imamo cilj kamo trebamo doći. Svjesni smo kako smo na proputovanju i znamo da imamo konačni cilj. Pitanje je kako ćemo ići na tom putu ljudskoga života. Zahvalni smo što na zemlji ne lutamo i ne sumnjamo u konačni cilj. Zato nam i sveti Petar govori kako 'nismo otkupljeni nečim raspadljivim, srebrom ili zlatom, nego dragocjenom krvi Krista nevinoga i neokaljanog jaganjca.' To je ta velika vrijednost kojom smo otkupljeni od zla i vječne propasti. Oprani Kristovom krvi možemo ići prema konačnom cilju. Sigurno je da na tom putu možemo zastati, čak i zalutati, posumnjati ili ne prepoznati cijenu otkupljenja. Božja riječ se ne sluša samo ušima, već i srcem, te iz tog bogatstva vjere nastojimo živjeti. No, potrebno je neprestano oslušivati što nam Bog govori, a On nam govori u tišini. Dakako da na našem životnom putu ima puno napasti koje čovjeka mogu obeshrabit i odvesti krivim putem. Zato Isus kaže molite da ne padnete u napast. Taj je poziv upućen svakom vjerniku da budemo neprestano ljudi molitve. Molitva, dakako, nije samo izgovaranje riječi, već je ono što nosimo u sebi kada prihvaćamo svoj križ ne bježeći od žrtve u životu. Ići putem kojim nas Isus poziva nije jednostavno ni lako, ali to je pravi put na kojem nećemo lutati“, poručio je biskup.

Nakon euharistijskog slavlja mons. Mrzljak predvodio je procesiju s relikvijom Krvi Kristove kroz središte Ludbrega prema župnoj crkvi. U procesiji su molitvom i pjesmama sudjelovali brojni vjernici, a slavlje su pjesmom animirali članovi Mješovitoga župnog zbora. Potom su se u crkvi pjevale pohvale Krvi Kristovoj, Litanije i Večernja, a molila se i Getsemanska ura.

Susret vjeroučitelja u Požegi

Biskup Škvorčević poručio im je da su najbolji sluge onda kad drugima svjedoče kako su ishranjeni Božjom riječju i da su ljudi ne samo velikog znanja, nego i duboke vjere, koji pomažu mladima i djeci da Isusa Krista izaberu za svoju sudbinu.

Požega, 30.8.2018. (IKA) - U Požegi je 30. kolovoza održan susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri Požeške biskupije prigodom početka nove školske godine. Središnji dio susreta bila je misa u crkvi Sv. Lovre koju je predvodio biskup Antun Škvorčević. Uvodeći u euharistijsko slavlje biskup je pozdravio prisutne vjeroučitelje i odgojiteljice u vjeri te im rekao kako su dan ranije na općoj audijenciji pape Franje u Rimu bili maturanti katoličkih gimnazija Požeške biskupije kojima je Sveti Otac posvijestio važnost njihova odgoja u vjeri, kojemu napose služe vjeroučitelji, svjedočeći im tko su oni po Božjem naumu. Biskup je pozvao vjeroučitelje da provjere s kakvim raspoloženjem započinju novu školsku godinu i služenje mladim naraštajima, te ih je potaknuo da za svoje djelovanje zamole na ovom slavlju Božju pomoć.

U homiliji biskup je izrazio uvjerenje da su nazočni vjeroučitelji svjesni koliko je njihovo poslanje dragocjeno jer je sudbina Božje riječi na ovim prostorima naše hrvatske domovine stavljena u njihove ruke, a još više u njihovo srce i u njihovu vjernost Isusu Kristu. Također je izrazio uvjerenje da su svjesni kako im mandat za poučavanje vjeronauka u školi nije udijeljen da bi djelovali u svoje vlastito ime, nego u ime Crkve kojoj je Isus Krist povjerio poslanje, a oni postali njegovim dionicima. Upozorio ih je na napast da i oni postanu poput onih u Hrvatskoj koji se bave samo negativnostima, zarobljeni vlastitom sebičnošću i zloćom. Govoreći o ulomku iz Prve poslanice Korinćanima naviještenom u prvom čitanju, u kojem Pavao sebe predstavlja kao apostola Isusa Krista, a Korinćane naziva svetima, izabranima i posvećenima u Isusu Kristu, koje je Bog obdario obilnim duhovnim darovima (karizmama), biskup je pozvao vjeroučitelje da darove kojima ih je Bog obdario ne zadrže sebično za sebe, nego njima obogate Crkvu kao vjerni i razumni Božji sluge, o kojima Isus govori u današnjem evanđeoskom ulomku. Poručio im je da su najbolji sluge onda kad drugima svjedoče kako su ishranjeni Božjom riječju i da su ljudi ne samo velikog znanja, nego i duboke vjere, koji pomažu mladima i djeci da Isusa Krista izaberu za svoju sudbinu. Upozorio je na Isusovu tvrdnu riječ o zlim slugama čiji je udes među licemjerima. Kazao je vjeroučiteljima kako je potrebno provjeriti gube li svoj identitet jer možda u svom poslanju žive licemjerno, te govore o vjeri a sami nisu vjerni Bogu. Pozvao ih je da na početku nove školske godine obnove svoju vjeru u Isusa Krista, te da s još većim žarom u svom vjeroučiteljskom poslanju na župnoj i biskupijskoj razini svjedoče svoju ugrađenost u život Crkve.

Pri završetku mise biskup je zahvalio dosadašnjem predstojniku Katehetskog ureda Robertu Mokrom, te predstavio novoga predstojnika Roberta Kupčaka kojega je preporučio njihovim molitvama i suradnji. Potom je uručio kanonske mandate za poučavanje katoličkog vjeronauka u školi te odgojiteljicama u vjeri. Po primitku mandata svi vjeroučitelji i odgojitelji u vjeri predvođeni biskupom uputili su svoju vjeroučiteljsku molitvu Bogu, povjeravajući mu svoje navjestiteljsko poslanje.

Nakon mise vjeroučitelji i odgojiteljice u vjeri krenuli su u Dvoranu sv. Terezije Avilske gdje su imali kratki program. Kratkim izlaganjem predstavio im se novi predstojnik Katehetskog ureda Robert Kupčak te je govorio o događanjima vezanima uz život biskupije, rad u školi kao i o aktualnim pitanjima vezanima uz vjeroučiteljsko poslanje.

Biskup Uzinić i episkop Đurić poželjeli nastavak dobrih odnosa Katoličke i Pravoslavne Crkve u Dubrovniku

Dubrovački biskup Mate Uzinić primio je 30. kolovoza u novom Biskupskom domu u Dubrovniku u oproštajni posjet episkopa zahumsko-hercegovačkog i primorskog Grigorija kao i njegova nasljednika vladiku Dimitrija.

Dubrovnik, 30.8.2018. (IKA) - Dubrovački biskup Mate Uzinić primio je u četvrtak 30. kolovoza u novom Biskupskom domu u Dubrovniku u oproštajni posjet episkopa zahumsko-hercegovačkog i primorskog vladiku Grigorija (Đurića), koji odlazi na novu službu u Njemačku, i izabranog zahumsko-hercegovačkog i primorskog vladiku Dimitrija (Rađenovića) koji novu službu preuzima 23. rujna. Uz riječi zahvalnosti na susretima i zajedničkim molitvama kroz proteklih osam godina, biskup Uzinić i episkop Đurić poželjeli su nastavak dobrih odnosa između Katoličke i Pravoslavne Crkve u Dubrovniku i u narednom razdoblju kada će na čelu episkopije biti vladika Rađenović.

S episkopima u pratnji bili su dubrovački parosi stavforori o. Vladan Perišić i o. Stevo Kovačević te đakon Miroslav Bošković. Susretu su nazočili i generalni vikar Dubrovačke biskupije don Hrvoje Katušić, delegat za ekumenizam i međureligijski dijalog don Ivica Pervan, katedralni župnik don Stanko Lasić i biskupijski ekonom đakon don Tomislav Sikavica.

Sudionici sastanka zajedno su obišli dubrovačku katedralu Gospe Velike te obnovljenu Biskupsku palaču koja postaje dom dubrovačkog biskupa.

Mnoštvo vjernika proslavilo u Pleternici blagdan Gospe od Suza

Na svetkovinu Gospe od Suza, 31. kolovoza, prigodom spomena 10. obljetnice uspostave Đakovačko-osječke crkvene pokrajine, središnje euharistijsko slavlje u pleterničkom svetištu predvodio je đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić, u zajedništvu s domaćim biskupom Antunom Škvorčevićem i srijemskim biskupom Đurom Gašparovićem, brojnim svećenicima i oko 35 do 40 tisuća hodočasnika.

Pleternica, 31.8.2018. (IKA) - Na svetkovinu Gospe od Suza, 31. kolovoza, prigodom spomena 10. obljetnice uspostave Đakovačko-osječke crkvene pokrajine, središnje euharistijsko slavlje u pleterničkom svetištu predvodio je đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić, u zajedništvu s domaćim biskupom Antunom Škvorčevićem i srijemskim biskupom Đurom Gašparovićem, brojnim svećenicima te s oko 35 do 40 tisuća hodočasnika. Na slavlju je bio nazočan i slavonsko-pakrački episkop Jovan Čulibrk s pratnjom.

Na početku slavlja biskup Škvorčević je pred Gospinim likom, koji je u svečanoj procesiji prenesen iz crkve na vanjski oltar, uputio poklike Isusovoj Majci, na koje su hodočasnici odgovarali pjevajući „Blažena ti što povjerova!" Pozdravljajući okupljeno mnoštvo Marijinih hodočasnika biskup je rekao da je pred njima Marijin lik s dijelom platna kojim su obrisane suze na reljefu što je proplakao 1953. u Siracusi, ustvrdivši kako nam taj lik svjedoči da je Bog suosjećajno biće, koji nas je u Sinu svome Isusu Kristu spasio od smrti. Marijine suze, nastavio je biskup, znak su toga Božjeg djela spasenja i njezine majčinske ljubavi koja nas ne ostavlja samima u našim patnjama, nego ona naše suze pridružuje spasonosnom trpljenju svoga Sina Isusa Krista, čiju muku i smrt slavimo u misi, po kojoj se očituje i ostvaruje naše zajedništvo u krilu jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve na čelu s nasljednikom sv. Petra.

Biskup je kazao nazočnima kako se prošle srijede na općoj

audijenciji susreo s papom Franjom i tom mu prigodom spomenuo da se nalazi na hodočašću u Rimu s maturantima iz katoličkih gimnazija u Požegi i Virovitici, te kako će se za dva dana, to jest toga dana u Pleternici na hodočašću Gospi od Suza – uz svećenike, redovnike i redovnice, bogoslove i vjeroučitelje – okupiti i brojne obitelji, djeca i mladi, stariji i bolesni te da će uključiti u molitvu i njegovu osobu i služenje općoj Crkvi u ovim teškim vremenima. Sveti Otac podsjetio je na važnost obitelji u Crkvi i društvu, pohvalio ono što nastojimo činiti za mlade u našim katoličkim školama i na drugim razinama, ustvrdivši da nam se on pridružuje u molitvi te svim hodočasnici Gospi od Suza upućuje pozdrav i svoj poseban apostolski blagoslov. Na taj je način papa Franjo ovo naše hodočasničko slavlje duboko povezo s općom Crkvom, čiju pripadnost ostvarujemo u svojoj Požeškoj biskupiji. Biskup Škvorčević izrazio je radost što je Janusz Blachowiak, tajnik Apostolske nuncijature u Zagrebu, svojom prisutnošću na slavlju pridonio toj povezanosti, te mu je uputio srdačnu dobrodošlicu.

Ustvrdivši da se spomenuto zajedništvo opće Isusove Crkve na svoj način očituje i po našoj pripadnosti Đakovačko-osječkoj crkvenoj pokrajini, koju je prije deset godina utemeljio papa Benedikt XVI., biskup je rekao da se osobito raduje dolasku nadbiskupa Hranića i biskupa Gašparovića, koji zajedno s vjernicima proslavljaju blagdan Gospe od suza, uzdižu hvalu Isusovoj Majci i tim se putem spominju desetogodišnjeg djelovanja Metropolije, te ih je obojicu pozdravio s posebnim bratskim osjećajima. Posebnom radošću pozdravio je episkopa Jovana, naglasivši da on svoj dolaskom u Pleternicu očituje svoju kršćansku blizinu prema nama i svjedoči duboko poštovanje Pravoslavne Crkve prema presvetoj Bogorodici, Isusovoj Majci. Zahvalio je i fra Ivanu Matiću koji je osam prethodnih dana vršio plemenito djelo sijanja Božje riječi i na taj način duhovno pripremljao hodočasnike za blagdan Gospe od Suza, kao i svim svećenicima koji su svake večeri hodočasnici služili u ispovjedaonici. U ime svih nazočnih posebnu zahvalu uputio je župniku i rektoru svetišta Gospe od Suza Antunu Čorkoviću za požrtvornost kojom je i ove godine sa svojim suradnicima učinio sve što je potrebno da se Marijini štovatelji ovdje osjećaju vjernički prihvaćeni i duhovno obogaćeni.

Zahvalivši na riječima pozdrava i dobrodošlice požeškom biskupu, nadbiskup Hranić je pozvao okupljene da u ovom euharistijskom slavlju zajedno s Majkom Božjom stanu pod križ Isusa Krista, i poput nje prionu uz njega svojim vjerničkim srcem i odanošću.

U homiliji na temelju naviještenog evanđeoskog ulomka, u kojem evanđelist Ivan kaže da je Isus viseći na križu svojoj majci Mariji rekao: „Ženo, evo ti sina!", a svom ljubljenom učeniku Ivanu: „Evo ti majke!", nadbiskup Hranić ustvrđio je da je Isus ovdje pod križem, kao i na svadbi u Kani Galilejskoj, Mariju nazvao „ženo", a ne „majko", što bi bilo logičnije, iz razloga jer je želio svoju majku Mariju predstaviti kao ženu koja je na osobit način sjedinjena s njegovim djelom spasenja u činu otkupljenja ljudskog roda po njegovoj smrti na križu. Naglasio je da spomenute Isusove riječi s križa nisu samo izraz Isusove posve razumljive humanosti i brige da svojoj Majci osigura podršku koju ona gubi njegovom smrću, a koja joj je ipak potrebna za budućnost, nego da je Crkva u tim riječima postupno otkrivala dublje značenje za svakog čovjeka, jer je ljubljeni učenik Ivan pod križem simbolična osoba koja objedinjuje sve Isusove učenike kroz povijest. Na taj način, nastavio je nadbiskup Hranić, evanđeoski ulomak vodi na sam izvor Pavlove teologije, koja nas vjernike

prepoznaje kao Isusovu braću i sestre te kao dionike njegova božanskog sinovstva i njegova odnosa prema nebeskom Ocu i istodobno kao dionike njegove sinovske povezanosti s njegovom Majkom Marijom, koja postaje majka sve Isusove braće i sestra, Majka Crkve. Naglasivši da je kršćanstvo u hrvatskom narodu snažno marijanski obojeno i da naši vjernici svoju vjeru i ljubav prema Bogu i Isusu Kristu rado očituju i produbljuju hodočasteći u marijanska svetišta, nadbiskup je rekao da je to razlog što su se željeli spomenuti desete obljetnice uspostave slavonske, odnosno Đakovačko-osječke crkvene pokrajine ili Metropolije i ponovnog osamostaljenja Srijemske biskupije upravo u ovdje u Marijinu pleterničkom svetištu.

Govoreći o Đakovačko-osječkoj metropoliji, nadbiskup je podsjetio da se tri biskupije u njezinu sastavu protežu na dvije države i da žive na povijesnoj granici između Istoka i Zapada, na prostoru na kojem se susreću katolištvo i pravoslavlje, te da stoga sve tri biskupije imaju važnu zadaću i poslanje promicanja ekumenskog dijaloga i suradnje između dviju Crkava u izgrađivanju ozračja mira, pomirenja i praštanja te njegovanju povjerenja i suradnje između hrvatskog i srpskog naroda na temeljima evanđeoskih načela i vrijednosti, i na taj način biti pozitivan izazov i primjer javnim dužnosnicima te nositeljima političkog života. Završavajući homiliju nadbiskup Hranić pozvao je hodočasnike da po primjeru Marijine vjernosti ovdje u njezinom svetištu nauče kako se postaje vjernima Bogu i Isusu Kristu, i da od nje izmole sposobnost rasta u toj vjeri, kao bi postali oruđe u rukama njezina Sina kojim će on postupno preobražavati ovaj naš svijet u svoje nebesko kraljevstvo.

Nakon popričesne molitve mnoštvo vjernika je u službi svjetla, pohvala i molbenica nastavilo hvaliti Isusovu Majku čiji je lik u maloj procesiji bio pronesen kongresnim prostorom, a sve je bilo popraćeno uzdizanjem i spuštanjem svijetla u hodočasničkim rukama, što je stvorilo poseban mističan ugođaj. Na svršetku službe svjetla biskup Škvorčević poručio je hodočasnicima da će ono što je Marijinim zagovorom na tom slavlju ušlo u dubinu njihova srca ostati njihova duhovna snaga i zalag pobjede u nevoljama.

Hodočašće hrvatske policije u ludbreško svetišće

Središnjem euharistijskom slavlju koje je u ludbreškom svetištu predvodio vojni ordinarij Jure Bogdan prethodila je procesija policijskih službenika i svećenika s pobožnošću Križnoga puta.

Ludbreg, 31.8.2018. (IKA) - U sklopu vjerskih programa „Dani ludbreške Svete nedjelje“ u petak 31. kolovoza održano je hodočašće hrvatske policije te župa Martijanec, Sveti Đurđ, Veliki Bukovec, Vinica, Rasinja i Zrinski Topolovec. Nakon tri jutarnje mise za hodočasnike iz susjednih župa, središnje euharistijsko slavlje toga dana predvodio je vojni ordinarij Jure Bogdan. Euharistijskom slavlju prethodila je procesija policijskih službenika i svećenika s pobožnošću Križnoga puta u ludbreškom svetištu. Prije početka misnog slavlja sve je hodočasnike pozdravio župnik i upravitelj svetišta mons. Josip Đurkan.

U propovijedi biskup Bogdan podsjetio je policijske službenike, ali i sve druge hodočasnike, kako u svakoj misi svećenik nakon riječi pretvorbe, izgovara 'tajna vjere'. Presveta euharistija, Tijelo i Krv našega Gospodina koji nam se u svakoj svetoj misi daruju, tajna je naše vjere. To je središnja tajna, kazao je mons. Bogdan. „Euharistija je izvor i vrhunac kršćanskoga života. Ona sadrži svekoliko duhovno dobro Crkve, tj. samoga Krisa, našu Pashu. Bez svete

euharistije i ispovijedi nema Crkve. Crkva crpi svoj život iz euharistije. To nije samo izričaj svakodnevnog iskustva vjere, već sažetak središnjeg otajstva Crkve. Isus kaže kako je s nama u sve dane do svršetka svijeta. Ovdje na najosobitiji i najtajanstveniji način Isus izvršava svoje obećanje - ostaje s nama. Nakon Duhova, kada je Crkva započela svoje hodočašće prema nebeskoj domovini, božanski je sakrament označavao protjecanje njezinih dana ispunjujući ih nadom. Upravo kako bez mise i pričesti nema Crkve, tako nema ni vjerničkoga života", kazao je biskup Bogdan.

Mnogima je nažalost i u današnjem svijetu, kao i nekoć među Isusovim učenicima, to divno i veliko otajstvo bilo i jest neprihvatljivo, daleko i strano. Prva najava euharistije unijela je podjelu među Isusove učenike, kao što ih je sablaznio i navještaj o Njegovoj mucu, rekao je biskup i podsjetio na Isusove riječi kada je vidio mrmljanje i podjelu ljudi onoga vremena, te je upitao apostole imaju li namjeru i oni otići. „Ovo Gospodinovo pitanje stoljećima odjekuje neprekidno kao poziv njegove ljubavi da ljudi otkriju kako je On jedini koji ima riječ života vječnoga. Primiti s vjerom dar svete pričesti isto je što i Njega samoga. Svi kao hodočasnici okupljeni u našem dragom ludbreškom svetištu želimo i hoćemo izjaviti i javno ispovjediti: 'Ne Gospodine, mi ne želimo i ne kanimo nikamo otići od tebe. Znamo i vjerujemo da jedino i samo ti imaš riječi života vječnoga'. Zahvalni smo Isusu Kristu jer nas je pozvao na jedinstvo s njime, blagovanju Njegova Tijela i Krvi, tog središta života Crkve i svakog Kristova vjernika", rekao je mons. Bogdan.

Istaknuo je kako iza Isusovih riječi 'Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta' stoji božanski autoritet. „To su riječi garancije - Crkva Kristova postojat će sve do eshatona. Doista, tako i mi navješćujemo Isusovo vazmeno otajstvo dok On ne dođe. Kao članovi Božjeg naroda na hodočašću uskom stazom križa stupajmo prema nebeskoj gozbi kada svi izabrani budu sjeli za stol u Kraljevstvu. A to nam je sve omogućeno zahvaljujući našem temeljnom sakramentu - krštenju - kojim smo postali sinovi i baštinici Božji, prijatelji Njegova otajstva kojima ni smrt ništa ne može. Krštenjem smo, naime, iz ropstva grijeha izašli na slobodu djece Božje te smo na svojim čelima obilježeni spasonosnim znakom svetoga križa. I ne samo na čelima, već i na nadvratnicima i dovratnicima kuće našega života", poručio je biskup Bogdan.

Sveta subota u svetištu u Ludbregu

Više tisuća vjernika iz Hrvatske, Slovenije i Mađarske okupilo se 1. rujna u ludbreškom svetištu na proslavi Presvete Krvi Kristove. Središnje euharistijsko slavlje predvodio je varaždinski biskup Josip Mrzljak.

Ludbreg, 1.9.2018. (IKA) - Na Svetu subotu, 1. rujna, u Ludbreg su, u sklopu godišnje proslave Presvete Krvi Kristove, hodočastili brojni vjernici iz Hrvatske, Slovenije i Mađarske. Pristigli su organizirano autobusima ili privatnim prijevozom iz mnogobrojnih župa sa svojim župnicima. Svi su vjernici još od ranih jutarnjih sati imali prigodu pristupiti sakramentu ispovijedi te sudjelovati na misama. Nakon ranijutarnjih misa, u zavjetnoj kapeli u ludbreškom svetištu misu je na slovenskom i mađarskom jeziku predvodio mons. Franc Režonja, župnik u slovenskom Razkrižju, ujedno vikar za narodnosti u Biskupiji Murska Sobota, u koncelecijaciji vlč. Pište Martona iz Serdahela.

Središnje euharistijsko slavlje predvodio je varaždinski biskup Josip Mrzljak u zajedništvu s velikim brojem svećenika iz Varaždinske, Sisačke te Bjelovarsko-križevačke biskupije, kao i Zagrebačke nadbiskupije. Misi je tradicionalno prethodila procesija od župne crkve do

zavjetne kapele u kojoj su sudjelovali hodočasnici i svećenici noseći i časteći pokaznicu s Presvetom Krvi Kristovom.

Okupljeno je mnoštvo prije mise pozdravio ludbreški župnik i upravitelj svetišta mons. Josip Đurkan. Zahvalio je svim hodočascima koji su se okupili na 'mjestu koje glasno ključa u Isusovoj prolivenoj krvi za naše spasenje'. „Okupljeni smo oko Krista kojemu su ljudi proboli srce, čudotvorni izvor snage. Srce puno ljubavi. No, Isusovi suvremenici možda nisu bili svjesni da se ljubav ne može ubiti, ona božanska nikako, ali ni ona ljudska ako je oplemenjena u Kristu", poručio je mons. Đurkan. Prije početka euharistijskog slavlja vjernike je srdačno pozdravio i drugi domaćin, ludbreški gradonačelnik Dubravko Bilić. Podsjetio je kako je Ludbreg mali grad, ali snažan grad koji odolijeva svim nedaćama našega vremena. Grad čiji je identitet određen ovim prošteništem i tradicijom hodočašćenja stotinama godina unatrag.

„Okupljamo se ovdje u Ludbregu već stotinama godina jer osjećamo potrebu baš tu se osloniti na nešto puno veće i snažnije od nas. Dolazimo noseći na leđima mnoge terete i brige, mnoge sumnje koje nas razdiru i brinu. Ali nosimo i nadu da ćemo upravo ovdje pronaći odgovore na sva neodgovorena pitanja. Ovo nam mjesto pokazuje da ne trebamo samo tražiti, već da moramo i davati. Kakvi bismo bili ljudi kada ne bismo pomagali jedni drugima? Kada ne bismo bili oslonac djeci, roditeljima, prijateljima, ali i strancima i nepoznatima koji nas trebaju baš sad? Kao odgovorni građani ne smijemo zatvarati oči pred svijetom. Danas je naša domovina u potrebi, a izgubili smo nadu za promjenom. Kao dobri pojedinci smijemo prestati upozoravati na sve nepravde i probleme u društvu zbog kojih tisuće ljudi napuštaju našu zemlju. Moramo biti čvrsti oslonac našoj domovini da čvrsto raste u zajednici europskih vrijednosti i međusobnog uvažavanja tolerancija i sloboda", rekao je gradonačelnik Bilić.

Na početku misnog slavlja biskup Mrzljak zaželio je svim hodočascima dobrodošlicu u ludbreško svetište, kazavši kako je to jedinstveno euharistijsko svetište u našoj domovini Hrvatskoj. „Ovdje u ludbreškom svetištu Predragocjene Krvi Kristove okupljamo se oko srži naše vjere, izvora i vrhunca vjere, Isusa koji se žrtvuje za čovjeka, a koji čovjeku pokazuje put kako treba živjeti. Slavit ćemo Njegovu muku, smrt i uskrsnuće. A uskrsnuće znači život, odnosno da je On i sada među nama", poručio je biskup Mrzljak.

U homiliji pred više tisuća vjernika koji su se okupili u ludbreškom svetištu, biskup Mrzljak govorio je, između ostaloga, o skorom početku nove školske godine. Kazao je kako je od svih škola u obrazovnom sustavu najvažnija - obitelj. Biskup je podsjetio na nedavno održan 9. svjetski susret obitelji u Irskoj na kojem je sudjelovao papa Franjo, podsjetivši kako i Crkva u Hrvatskoj priprema 3. susret hrvatskih katoličkih obitelji u Splitu i Solinu 15. i 16. rujna. Biskup je potom spomenuo i citirao neke dijelove iz Katekizma Katoličke Crkve, ponajprije one koje govore o obitelji.

Poslijepodnevni program u prošteništu sastojao se od klanjanja Presvetom Sakramentu u zavjetnoj kapeli za sve pale branitelje i njihove obitelji stradalnike Domovinskog rata uz molitve na nakanu hrvatskih obitelji i duhovne potrebe djece i mladih. Vjernici su sudjelovali i u pobožnosti križnoga puta, a u župnoj crkvi pjevala se Zlatna krunica. Duhovna razmatranja vodili su Misionari Krvi Kristove.

Proslavljena obljetnica prisutnosti sestara Družbe kćeri milosrđa u Ivanić-Gradu

Svečanim koncelebriranim misnim slavljem kojim je u župnoj crkvi Sv. Petra u Ivanić-Gradu 1. rujna predsjedao sisački biskup Vlado Košić proslavljena je 80. obljetnica djelovanja sestara Družbe kćeri milosrđa u Ivanić-Gradu.

Ivanić-Grad, 1.9.2018. (IKA) - Osamdeseta obljetnica prisutnosti sestara Družbe kćeri milosrđa u Ivanić-Gradu svečano je proslavljena u subotu 1. rujna. Tom prigodom misno slavje u župnoj crkvi Sv. Petra predvodio je sisački biskup Vlado Košić u zajedništvu s mons. Josipom Ćorićem, župnikom iz Posavskih Brega Mladenom Hokmanom i župnikom Brankom Koretićem koji je na početku, pozdravivši sve okupljene, govorio o dubokom tragu koji je 55 sestara koje su tu tijekom godina boravile, ostavio na župu i grad.

Slavlju su nazočile i brojne sestre te Družbe predvođene zamjenicom vrhovne predstojnice Družbe s. Vianejom Kusturom i provincijskom predstojnicom s. Emilom Barbarić, brojni župljani i predstavnici gradskih vlasti.

U homiliji biskup je podsjetio na početke njihova djelovanja u Ivanić-Gradu, istaknuvši kako su to bile teške godine, u pripremi pred bremenite i zle događaje II. svjetskog rata.

„Nadbiskup zagrebački, pod kojega je spadala ova župa, bio je dr. Alojzije Stepinac, naš blaženik koji je imao veliko srce i osjećaj da na važna mjesta u nadbiskupiji treba postaviti dobre svećenike i po mogućnosti časte sestre. Sestre kćeri milosrđa bile su mlada družba i imale su sve više zvanja, jedna autohtona hrvatska redovnička zajednica koja se nadahnjivala na karizmi svoje utemeljiteljice blažene s. Marije od Propetog Isusa Petković (+1966.), žene velike vjere i velikih vizija. Ona je premda slaba zdravlja i krhka po tijelu imala silnu volju i veliku snagu duha te je mogla pokretati ljude, a osobito je bila osjetljiva na siromaštvo te je svim potrebitima sa svojim sestrama željela pohitati ususret i pomagati", rekao je biskup, podsjetivši ukratko i na povijest Družbe kćeri milosrđa TSR sv. Franje.

Biskup je istaknuo i kako je u Ivanić-Gradu postojala potreba za školstvom, za učenjem djevojaka kućnim zanimanjima i za pomoći u katehizaciji te su tu sestre puno dobra činile i još čine. „Kroz tih 80 godina proživjele su s vjernicima ovoga grada i II. svjetski rat i teško vrijeme komunističkog režima koji je progonio Crkvu, a onda opet jedan rat – Domovinski rat, primanje velikog mnoštva izbjeglica i brige za njih. I sada poslije tih događaja, dragocjena je prisutnost sestara u ovoj župi i gradu, one katehiziraju, one se brinu za župnika – i starog i novog, one se posvećuju molitvi, brižu za vjernike i njihovim duhovnim potrebama, one se brinu za župnu crkvu... Zato je ovo i prigoda kada trebamo i njima zahvaliti. Zahvala je uvijek znak s jedne strane ovisnosti, a s druge strane povezanosti. Kad nekom kažemo 'Hvala!', tada priznajemo da smo o njemu ovisni, o njegovoj pomoći, o njegovoj dobroti, ljubavi... također, i kad nije njegovo dobročinstvo bilo dragovoljno niti besplatno, kada kažemo 'Hvala!', ta nas riječ povezuje s onim koji je djelo, koje nama treba, učinio. I ta je povezanost duhovna... Poput Marije, koju zovemo Majkom milosrđa, osjećamo da smo pozvani svi jedni drugima služiti, njegovati tu povezanost koja rađa zahvalnošću", poručio je biskup.

Govoreći o Evanđelju koje opisuje Mariju, a koja je zajedno s Isusom i apostolima, bila pozvana na svadbu u Kani Galilejskoj, biskup je rekao kako je ona imala oči i srce da vidi i da pomogne. „Prva je zapazila nevolju mladenaca i zamolila je svoga Sina da im priskoči u pomoć. Premda on reagira kao da odbija, ona je uporna jer vjeruje u njegovu moć i Isus doista na njezin poticaj čini prvo čudo. Ona je

dakle žena koja se zna smilovati, koja pomaže onima koji su u potrebi. U tome je i naš poziv: biti milosrdan, tj. biti upućen na drugoga, željeti drugome služiti ili bolje reći: poslužiti. Bl. Marija od Propetoga Petković, utemeljiteljica Družbe kćeri milosrđa bila je puna milosrdnosti, osjećajnog srca koje je bilo željno drugima koji su u potrebi služiti, pružati im Božje milosrđe i ljubav. Ona je osnovala Družbu koju je nazvala kćeri milosrđa Trećeg reda sv. Franje jer je u tom svecu vidjela primjer koji ju je privlačio, da se posve razvlasti od bilo kojeg zemaljskog imanja, da se sva posveti svojim bližnjima i njihovim potrebama, te im pruža Božje milosrđe. Tako i naše sestre kćeri milosrđa ovdje u Ivanić-Gradu. I one su služile i služe. I to je njihovo poslanje, njihova karizma na kojoj zahvaljujemo Bogu ali i njima, svim sestrama koje su u ovih 80 godina boravile, živjele i radile u Ivanić-Gradu", rekao je biskup te zaključio molitvom sv. Franje Asiškog.

Na kraju slavlja svima okupljenima uime sestara koje djeluju i djelovale su u toj župi zahvalila je s. Emila Barbarić, zahvalivši im što cijene i podržavaju njihov rad te ga smatraju blagoslovom za ovu župu i biskupiju.

Redovnički dan u Dubrovniku

U Dubrovniku je 1. rujna održan 34. redovnički dan, o temi „Zastarjele strukture i novi poticaji Duha – zrelost služenja u radosti i slobodi 'Bog je uvijek novost'".

Dubrovnik, 1.9.2018. (IKA) - U organizaciji Hrvatske redovničke konferencije u Dubrovniku je u subotu 1. rujna održan 34. redovnički dan, o temi „Zastarjele strukture i novi poticaji Duha – zrelost služenja u radosti i slobodi 'Bog je uvijek novost' (Papa Franjo, 2018.)."

Susret je počeo u dvorani sv. Ivana Pavla II. zajedničkom molitvom više od stotinu okupljenih redovnika i redovnica iz svih muških i ženskih redovničkih zajednica koje djeluju na području Dubrovačke biskupije. Moderator susreta bio je provincijal franjevac trećoredaca Ivan Martinović. Nazočne su pozdravili i poželjeli im dobrodošlicu dubrovački biskup Mate Uzinić i dopredsjednik Hrvatske redovničke konferencije fr. Slavko Slišković, a pročelnik Vijeća za posvećeni život Dubrovačke biskupije fra Stanko Dodig zahvalio je svima na sudjelovanju. Predavanja su održali s. Katarina Maglica, vrhovna glavarica sestara dominikanki Kongregacije svetih anđela čuvara u Korčuli, i fr. Slavko Slišković, provincijal Hrvatske dominikanske provincije i profesor povijesti na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

„Promjene u redovničkim zajednicama i redovnička zvanja niču u suvremenom svijetu – s tim treba računati" bila je tema o kojoj je govorila vrhovna glavarica Maglica. Redovničke zajednice nisu otok, kazala je predavačica, pa svijet i vrijeme u kojemu žive i na njih ostavljaju tragove. Zajednice su tako izložene promjenama bez da bi to same htjele i zato je važno prihvaćati ono što je dobro, a odbacivati ono što nije. Smjernice za to daje dokument Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života „Za novo vino - nove mješine" objavljen 2016. godine, a na hrvatski jezik preveden 2017. godine, koji je bio nadahnuće za predavanja na Redovničkom danu.

Vrhovna glavarica Maglica govorila je nadalje o krizi redovništva danas koja je vidljiva na različite načine i u raznim segmentima redovničkog života. Razmišljajući o nužnosti promjena kazala je kako sam Isus i brojne njegove prisposode govore o promjenama. Zalog novog života je umiranje staroga, dotrajalog, onoga što je vrijedilo u nekim drugim vremenima. „Svemu što opterećuje pojedinca, zajednicu treba pomoći da nestane, iščezne, umre, treba

novu. Ali to novo treba biti u skladu s Božjom riječju, crkvenim naukom, našom karizmom. U tome se kriju nove mladice, pokretačka snaga pojedinca i zajednice. Bez toga ne ide. Nema traženja novosti bez oslanjanja na nešto", istaknula je s. Katarina.

Mladi u redovničke zajednice danas ulaze kasnije nego prijašnje generacije, imaju već formirane stavove i oni ne traže toliko savršene zajednice jer znaju da takvih nema nego traže autentičnost života. Zato se od formacije novih naraštaja, koji su dar Crkvi i narodu, danas očekuje da bude prilagođena svakom kandidatu i kandidatici, pa najkvalitetnije snage u zajednici treba upravo stavljati kao odgojitelje novim generacijama koje će biti budućnost te zajednice. Izmijenjena stvarnost traži i izmjenu pristupa toj stvarnosti, kazala je Maglica.

Predavanje „Izazovi slušanja i upravljanja" održao je o. Slavko Slišković. Govoreći o slušanju odnosno zavjetu poslušnosti koje daju redovnici, kazao je kako je o tome gotovo „politički nekorektno" govoriti u modernom svijetu u kojem se poslušnost ne smatra vrlinom za razliku od nekih prijašnjih vremena. Danas se više govori o osobnoj i društvenoj odgovornosti.

Istaknuo je, uz ostalo, misao pape Franje koji je kazao kako je stvarnost važnija od ideja. Stvarnost jednostavno jest dok se ideje razrađuju no između njih mora postojati stalan dijalog. Pa je predavač razmišljao o promjenama u svijetu i novim oblicima upravljanja koje iz toga proistječu.

Prelazi se od jednostavnog upravljanja, menadžmenta na vođenje prema ciljevima i idealima. Više se ne može ni u redovničkim zajednicama samo naređivati i upravljati dekretima nego je potrebno objašnjavati i voditi prema cilju zbog kojega se nešto poduzima. „Više niti u redovništvu ne može biti odgovor 'tako je' nego 'zato je'", istaknuo je o. Slišković. „Kad se tako pristupa onda nije ni teško narediti." Skrenuo je pozornost na razliku između poslušnosti i odgovornosti, naglasio važnost nutarnjeg slobodnog prihvaćanja te kazao kako dokument „Za novo vino – nove mješine" sugerira i da treba mijenjati terminologiju poglavar i poslušnik te da nova terminologija treba više izražavati Crkvu kakvu bismo htjeli, Crkvu kao zajednicu a ne hijerarhijsku strukturu.

„Bitnija je svijest o svome pozivu i poslanju nego inzistiranje na nekom obliku jer oblik te ne može sačuvati ukoliko nisi svjestan svoga poziva. A ako si svjestan poziva onda ćeš pronaći najbolji način kako ćeš ga sačuvati", citirao je predavač dokument objašnjavajući i te dimenzije. Razmišljajući o stvarnosti redovničkog života o. Slišković istaknuo je važnost bujanja života, a ne samo strogog poštovanja zakona u zajednici. Istaknuo je i opasnost onoga „tako se uvijek radilo" kao jedinog kriterija u zajednici, dodavši kako se treba otvoriti odvažnosti i kreativnosti, otkrivati nove putove, a neke od njih predlaže dokument.

Redovnicima i redovnicama obratio se i o. Justo Lofeudo, misionar Presvete Euharistije, i predstavio im djelo Crkve - trajno klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. U svijetu već postoji oko tri tisuće kapela u kojima je trajno izložen Presveti Sakrament, a postoji želja da trajno klanjanje započne i u Dubrovniku.

Koncelebrirano misno slavlje u crkvi Male braće u Dubrovniku predslavio je biskup Uzinić, koji je misu namijenio za sve redovnike i redovnice na području biskupije, poželjevši im da pokušaju u svojim zajednicama ostvariti smjernice iz dokumenta „Za novo vino nove mješine".

U 25. poglavlju Evanđelja po Marku nalaze se tri prisposode: prisposoda o mudrim i ludim djevicama, koja se dan ranije čitala u liturgiji Crkve; prisposoda o talentima,

koja se čitala na ovoj misi, te prisposoba o posljednjem sudu. „Sve te tri prisposobe na neki način daju usmjerenje kako postati dionici kraljevstva Božjega, a biti posvećena osoba znači to Božje kraljevstvo živjeti kao znak Crkvi ovog povijesnog trenutka, imati onaj vrijednosni sustav Božjeg kraljevstva kroz življenje triju zavjeta i već sad pokazati kakvo će sutra biti kraljevstvo Božje“, kazao je u propovijedi dubrovački biskup. Povezao je tri prisposobe s tri redovnička zavjeta djevičanstva, poslušnosti i siromaštva.

Govoreći o zavjetu djevičanstva kroz perspektivu prve prisposobe biskup je kazao kako je to poziv na budnost s napunjenim svjetilkama ulja jer se samo tako može živjeti evanđeoski. Kazao je i kako se ne smije smatrati da osoba ovaj zavjet može ostvariti samo svojim snagama nego ga treba živjeti u otvorenosti Bogu, a to ne ide bez molitve.

Razmišljajući o izazovu zavjeta poslušnosti u ovom povijesnom trenutku biskup Uzinić naglasio je lik trećeg sluga iz prisposobe o talentima. Rekao je kako nije dobra poslušnost iz straha da se neki zakon ne bi prekršio, poslušnost koja ne vidi smisao i slobodu. Takva poslušnost ne vidi Boga onakvog kakav on jest nego ima svoju sliku Boga „koja onda ne dozvoljava da se stvari u konkretnom svijetu i vremenu mijenjaju i postanu onakve kakve trebaju biti, ne dopušta da karizma koja je bila odgovor na izazove Crkve u jednom vremenu može ponovno biti promišljena i postati odgovor na poslanje Crkve u našem vremenu.“ Redovnička zajednica koja u Bogu vidi onoga kojeg se treba bojati, a ne vidi Boga slobode koji nam daje prostora da se razvijemo i ispunimo svoje poslanje, oplodimo darove koje imamo, svoje zavjete, poslanje, karizmu i da je učinimo učinkovitom u ovom svijetu i vremenu, takva zajednica nema budućnost.

Formacija animatora Sisačke biskupije

U župi Pohoda BDM u Sisku 1. rujna održana je formacija animatora Sisačke biskupije i susret mladih s biskupom Vladom Košićem na kojem je sudjelovalo oko 70 predstavnika iz cijele biskupije. Jedan od glavnih ciljeva susreta bilo je osmišljavanje programa za prvo biskupijsko hodočašće mladih u svetišće Majke Božje Gorske 29. rujna.

Sisak, 1.9.2018. (IKA) - U subotu 1. rujna u župi Pohoda BDM u sisačkom Naselju održana je formacija animatora Sisačke biskupije i susret mladih s biskupom Vladom Košićem na kojem je sudjelovalo oko 70 predstavnika iz cijele biskupije. Formacija je počela molitvom sluzi Božjem bratu Ivanu Bonifaciju Pavletiću koju je predvodio vlč. Ivan Grbešić, povjerenik za pastoral mladih. Cijeli susret animirali su mladi iz zajednice Kursiljo, čiji je član Ivan Havliček imao svjedočanstvo o svom životu koje je poslužilo mladima kao poticaj za razgovor i razmatranje u manjim grupama.

Mladi su imali priliku podijeliti svoje iskustvo rada u župama, podršci koju dobivaju od svojih župnika i idejama za koje smatraju da bi bile korisne za sve one animatore koji u radu s mladima u svojim župama imaju poteškoća. Jedan od glavnih ciljeva susreta bilo je osmišljavanje programa za prvo biskupijsko hodočašće mladih u svetišće Majke Božje Gorske koje će se održati 29. rujna. Mladi će se prema Gori uputiti iz 3 smjera: Siska, Petrinje i Gline, a s obzirom na temu Sinode posvećene mladima, mladi će na hodočašću posebno razmišljati o razlučivanju poziva na posvećen život i aktivni apostolat u laičkom životu.

Tijekom susreta predstavljena je i međunarodna volonterska akcija „72 sata bez kompromisa“ koja će se ove godine prvi puta održati u Sisku u organizaciji Pastoral mladih Sisačke biskupije, a čiji je cilj promocija volonterstva, poticanje

mladih na sudjelovanje u razvoju civilnog društva, stvaranje ozračja dobra u društvu, osvještavanje dostojanstva svakog čovjeka i evangelizacija. Mladi su u razgovoru s biskupom predložili još neke događaje, poput mjesečnih klanjanja na razini dekanata i biskupijskoga planinarskog križnog puta, koje će biti provedene tijekom nove pastoralne godine koja je u Sisačkoj biskupiji posvećena mladima.

Susret je završen klanjanjem pred Presvetim Oltarskim Sakramentom koje je predvodio mladomisnik Hrvoje Zovko.

42. katehetski dan Zadarske nadbiskupije

Ususret Nacionalnog susreta katoličkih obitelji i u Godini obitelji u Zadarskoj nadbiskupiji, o temi „Brak i obitelj u ozračju etičkog relativizma“ izlagao je 1. rujna dr. don Jerolim Lenkić, a ususret 40. obljetnici proslave Branimirove godine, predavanje „Eklezijalno - pastoralni karakter proslave Branimirove godine: Nin 879. - 2018.“ održao je mr. don Dario Tičić.

Zadar, 1.9.2018. (IKA) - Četrdeset i drugi katehetski dan Zadarske nadbiskupije u subotu 1. rujna u pastoralnom centru Uznesenja BDM na Belafuži u Zadru okupio je svećenike, redovništvo, bogoslove, vjeroučitelje i župne katehete Zadarske nadbiskupije. Ususret održavanju nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji u Solinu i u Godini obitelji u Zadarskoj nadbiskupiji, o temi „Brak i obitelj u ozračju etičkog relativizma“, izlagao je dr. don Jerolim Lenkić. Govorio je o obitelji po Božjem planu, teološkoj i eklezijalnoj dimenziji obitelji, obitelji kao školi društvenosti i čovječnosti, o obiteljskom i vjerskom odgoju djece te utjecaju roditeljskog primjera na dijete. Upozorio je i na pomračenja vrijednosti života, ugroženost ženidbe pod utjecajem etičkog relativizma.

„Brak i obitelj su dar i poslanje, posebni način Božje objave i čovjekove vjere. Obiteljsko lice Crkve i crkveno lice obitelji prožimaju se uzajamno. Obitelj je pozvana pomoći i Crkvi da u što većoj mjeri ostvari svoju obiteljsku narav. Obitelj je povlašteni životni i crkveni prostor u kojem se živi proročko, svećeničko i kraljevsko dostojanstvo i poslanje“, rekao je dr. Lenkić, istaknuvši da je bračna ljubav kao slika i sakrament Božje stvaralačke ljubavi otvorena i plodna. „Ne zatvara se u sebe nego se teži prelići u novi odnos i otvoriti plodu svoje ljubavi, širem zajedništvu, stvoriti obitelj, novu prisnu zajednicu života i ljubavi. Temeljna zadaća obitelji je služenje životu, ostvarivanje izvornog Stvoriteljeva blagoslova, da se rađanjem prenosi Božja slika od jednog čovjeka na drugoga“, rekao je dr. Lenkić. Podsjetio je da se prema apostolskoj pobudnici Familiaris consortio u obitelji uče prva znanja društvenih kreposti, a doživljaj zajedništva i sudioništva koje treba obilježavati život obitelji njen je prvi i osnovni prilog društvu.

Upozoravajući na hedonistički pogled u življenju spolnosti i slobode koji u rađanju vide zapreku razvoju vlastite osobnosti, dr. Lenkić rekao je: „Tako život koji bi mogao nastati iz bračnoga spolnog odnosa postaje neprijatelj kojeg kontracepcijom treba izbjeći, a pod hedonističkim i materijalističkim gledištem, pobačaj je presudni odgovor na neuspjeh kontracepcije“. Istaknuvši da kontracepcija, obesplodivanje i pobačaj pridonose niskoj stopi rodnosti, dr. Lenkić rekao je kako se i „moćnici svijeta boje da su siromašniji narodi plodniji te da s brojnim natalitetom ne ugroze blagostanje njihovih naroda. U bogatim zemljama je zastrašujući pad rađanja, a siromašne zemlje imaju povećanu stopu prirasta stanovništva. Međuljudski odnosi trpe veliko osiromašenje, osobito obitelj i bezuvjetna odluka u prilog života“, poručio je dr. Lenkić.

Ususret 40. obljetnici proslave Branimirove godine,

predavanje „Eklezijalno - pastoralni karakter proslave Branimirove godine: Nin 879. - 2018.“ održao je mr. don Dario Tičić. Podsjetio je kako su 1. rujna 1979. g. u zadarskoj katedrali Sv. Stošije počele završne svečanosti Branimirove godine, akademijom na kojoj su sudjelovali svi hrvatski biskupi i gosti iz inozemstva, papinski legat kardinal Franjo Šeper i drugi. U svjetlu gesla Branimirove godine „Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi misu“, mr. Tičić rekao je da je nedjeljom slaviti misu pokazatelj kršćanske vjere. „Stupanj vjerničke svijesti obitelji pokazatelj je unutarnjeg života u Crkvi. Ako obitelj ne slavi misu, kako može dati svjedočanstvo i biti svjetlo i sol svijetu? Nedjeljna misa je kulturološki oblikovala naš narod. Nedjelja je bila osovina društvenog i vjerničkog života, a misa biser u kruni crkvenosti“, istaknuo je mr. Tičić, upozorivši: „Vjera postaje jedna od aktivnosti, vjeronauk jedna od dužnosti poput treninga i probe u glazbenoj školi. Mnogi se boga sjete prigodno ili kada to rituali života zatraže. Postoji opasnost da se pretvaramo u servisnu službu gdje se dijele sakramenti i vrše usluge kršćanskog sprovoda. Doživljava nas se kao službenike s kojim se može dogovoriti sakramentalno slavlje, ali nakon što su osigurali restoran ili svadbenu dvoranu. Postaviš li se kruto, imaš češ problema, prizivat će te i ime će ti biti na portalima i mrežama“, ukazao je na teškoće svećeničke prakse don Dario, istaknuvši da i u takvim okolnostima svećenik svima mora nositi Krista. „Ti s kojima dolazimo na takav način u kontakt najčešće su s periferije o kojoj govori papa Franjo. Zato moramo imati razumijevanja, jer nikad ne znamo kako i kada ćemo nekoga dobiti ili nepovratno izgubiti za Krista. Učinimo najviše što možemo“ potaknuo je mr. Tičić.

Na susretu je održan i rad u skupinama sudionika i izvješća o tom radu. Katehetski dan počeo je molitvom Srednjeg časa koju je predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić, koji je održao i nagovor. Prigodne poticaje na početku susreta uputili su nadbiskup Puljić i mr. don Gašpar Dodić, predstojnik Katehetskog ureda Zadarske nadbiskupije.

Velikogoričko pješačko zahvalno hodočašće Majci Božjoj Bistričkoj

Vjernici Velike Gorice i okolice po 27. put hodočastili su pješke 42 km od Velike Gorice do Marije Bistrice kako bi zahvalili Blaženoj Djevici Mariji što je svojim zagovorom očuvala grad od ratnih razaranja u Domovinskom ratu i za slobodu te molili za Domovinu. Hodočasničku misu predvodio je rektor Hrvatskoga katoličkog sveučilišta prof. dr. Željko Tanjić.

Marija Bistrica, 1.9.2018. (IKA) – Više od 1800 vjernika Velike Gorice ove je godine sudjelovalo na zahvalnom hodočašću Majci Božjoj Bistričkoj. U subotu 1. rujna, unatoč najavama grmljavinskih pljuskova, već oko 4.30 sati ispred župne crkve Navještenja Blažene Djevice Marije počeli su se okupljati vjernici iz triju velikogoričkih ali i iz župa Velikogoričko-odraskoga dekanata kao i iz susjedne Sisačke biskupije i grada Zagreba. Ove godine vjernici Velike Gorice i okolice po 27. put su hodočastili pješke 42 km od Velike Gorice do Marije Bistrice kako bi zahvalili Blaženoj Djevici Mariji što je svojim zagovorom očuvala grad od ratnih razaranja u Domovinskom ratu i za slobodu te molili za Domovinu.

Nakon kratkih uputa, molitve i blagoslova župnika Norberta Ivana Koprivca, kolona hodočasnika krenula je u miru za križem, kroz mrak, put Kobilića i kapele Majke Božje Karmelske gdje su izmolili jutarnji Angelus. Na ulazu u Ščitarjevo hodočasnike su dočekali konjanici - mladići

obučeni u uniforme kakve su nosili vojnici rimske Andautonije. Kao i brojnih prijašnjih godina domaćini toga drevnog antičkog grada pripremili su im bogati doručak.

Nastavili su zatim za križem autoputom. Nakon odmora u Soblincu slijedio je put prema brežuljcima Kašine i Laza. Umorni ali radosni hodočasnici su formirali procesiju kod kapele Sv. Ladislava i ušli u bistričko svetište oko 15 sati.

Crkva na otvorenom bila je ispunjena mnoštvom vjernika, onih koji su pristigli pješke kao i onih koji su automobilima došli kako bi sa svojim obiteljima sudjelovali u euharistiji.

Pristigle hodočasnike pozdravio je vlč. Domagoj Matošević, župnik i rektor Nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke. U zajedništvu sa svećenicima Velikogoričko-odraskoga dekanata hodočasničku misu predvodio je rektor Hrvatskog katoličkog sveučilišta prof. dr. Željko Tanjić.

Osvrćući se u homiliji na dnevna čitanja dr. Tanjić postavio je pitanje što mudrost i talenti znače u našem životu.

„Živimo u društvu u kojem je znanje jako važno. I jest, želimo da djeca i mladi imaju što bolje obrazovanje. Jer znanje nam omogućava bolji život. Pavao nas upozorava da znanje nije sve. Ima puno ljudi koji puno znaju ali su nesretni i nisu mudri. U nevolje današnjeg društva uveli su nas ljudi s diplomama, ljudi koji su imali znanje ali nisu imali mudrosti. Postoje ljudi koji nisu imali znanje ali su bili mudri. Sjetite se samo naših djedova i baka. Danas nas liturgija poziva da rastemo u mudrosti koja se stječe kroz molitvu, međusobno pomaganje, žrtve i odgovornosti. Ne stječemo znanje za sebe nego da bih ga podijelio s drugima. Marija je mudra, majka mudrosti, izvor odgovornosti, vrijedna, sposobna. Molimo Mariju za dar mudrosti koja nam nedostaje. Mudrost i odgovornost povezuju današnje čitanje i evanđelje. Sluge su dobile dar i svaki je na svoj način postupio s darom koji je primio. Svaki od nas dobio je od Boga neki talent i trebamo ga otkriti. Pozvani smo da se zapitamo što smo učinili s našim životom. Bog ne traži da se uspoređujemo s drugima nego da taj dar živimo za sebe, svoju obitelj, da učinimo nešto dobro s tim darom. Svako od nas ima dar i treba ga živjeti odgovorno i bez straha. Nekad nam se čini da su drugi dobili veći dar i, unatoč tome što imamo svoj dar, živimo a da ga nismo upotrijebili. Pozvani smo na rizik, upotrijebiti svoj talent. Treba prihvatiti izazov života s Bogom, sobom i ljudima. Kad Isus govori da će se dati više onome koji više ima to znači da će onaj koji traži dobit još, a onaj koji se boji zakopat će i ono što ima. Ugledajmo se u Mariju, ona je dobila dar i znala ga je živjeti i nositi. Ne bojmo se živjeti život uz rizik. Vi ste prepoznali mudrost ovog hoda i neka se umnoži korištenje vaših talenata po Marijinoj blizini“, zaključio je propovijed dr. Tanjić.

Nakon euharistije uslijedila je oproštajna procesija oko oltara.

Prije 27 godina, 3. rujna 1991., mons. Josip Frkin, ondašnji župnik velikogoričke župe Navještenja, dao je zavjet Mariji ako njezinim zagovorom Velika Gorica bude očuvana od ratnih razaranja vjernici će pješke hodočastiti Majci Božjoj Bistričkoj i natrag. Zavjet je dan u najvećoj molitvenoj skupini u Kurilovcu. Takvih je skupina bilo u ratno vrijeme u Velikoj Gorici nekoliko, a okupljale su se od početka rata oko krajputaša, križnih drva ili kapelica na različitim mjestima u župi moliti krunicu s nakanom za mir i slobodnu domovinu. Marija je svojim zagovorom očuvala Veliku Goricu a vjernici su zavjet ispunili hodočasteći do Bistrice i natrag 26. i 27. rujna 1992. Na kraju tog zavjetnog zahvalnog hodočašća neki su vjernici pitali hoće li se hodočastiti i nagodinu. I tako je Velikogoričko zahvalno hodočašće Majci Božjoj Bistričkoj postalo tradicionalno.

Hodočašće Istrana Majci Božjoj Trsatskoj

Više od 2500 vjernika sudjelovalo je na hodočašću vjernika Porečke i Pulske biskupije Gospi Trsatskoj 1. rujna. Hodočasničku misu predvodio je mons. Petar Rajič koji je u homiliji poručio: Neka naš cilj bude sačuvati svetost u obiteljima i u budućim naraštajima.

Rijeka, 2.9.2018. (IKA) - Hodočašće Istrana Majci Božjoj Trsatskoj održano je u subotu 1. rujna. Već dugi niz godina vjernici Porečke i Pulske biskupije organizirano hodočaste u to drevno marijansko svetište, „hrvatski Nazaret“, predvođeni svojim biskupima i svećenicima. Jedna skupina redovito odlazi onamo kako su išle nebrojene prethodne generacije, pješice iz raznih krajeva Istre. Posljednjih desetljeća ustalila se praksa da se hodočasnici pješaci okupe dva dana ranije, u četvrtak, u pazinskom Franjevačkom samostanu Pohođenja Marijina te misom u podne započnu hodočašće na kojem u dva dana propješače šezdesetak kilometara. Točno 47 sati nakon okupljanja u Pazinu i ove se godine šezdesetak hodočasnika pješaka pridružilo ostalim hodočasniciima koji su stigli na Trsat u velikom broju, autobusima i osobnim automobilima, te su svi zajedno sudjelovali na misi u perivoju svetišta.

Ove se godine okupilo više od 2500 vjernika. Misno slavlje predvodio je mons. Petar Rajič, naslovni nadbiskup Sarsenteruma, trenutačno na službi apostolskog nuncija u Angoli, Sv. Tomi i Principu. On se ovih dana nalazi u Porečkoj i Pulskoj biskupiji pa mu je mjesni ordinarij Dražen Kutleša kao pravi domaćin prepustio predvođenje hodočasničke mise. Koncelebriralo je sedamdesetak svećenika.

Nadbiskup Rajič u homiliji napomenuo je kako se Crkva rado okuplja u Gospinim svetištima oko Majke Božje jer je ona bila izabrana od Boga da postane prvo svetište i prebivalište na ovome svijetu za Božjega Sina. Ona je jedina od svih žena ikada na svijetu bila izabrana da postane Majka Božjega Sina, podsjetio je propovjednik. Bog ju je za tu ulogu pripremio sačuvavši je od njezina začeca u utrobi njezine majke Ane od svakoga grijeha, zato je ona za nas bezgrešna i vazda djevica, majka Božjega Sina. Stoga nju častimo i njoj se utječemo baš zato što nas ona zagovara kod svoga sina Isusa Krista.

Propovjednik je napose istaknuo tri temeljna obilježja Majke Božje: čistoću, poniznost i vjernost. Marija je cijeli svoj život živjela u posvemašnjoj čistoći. Mi smo svi od Adama rođeni u istočnom grijehu, zahvaljujući sakramentu krštenja briše nam se taj grijeh no ostaju tragovi naših grijeha za koje se moramo pokajati i redovito ispovijedati. Marija je jedinstvena po svojoj čistoći. Danas, kada je zavladao liberalizam, i kao da je sve dopušteno, kada suvremeno društvo čistoću smatra nečim zastarjelim, posebno je važno, da bi bili autentični suradnici Božje milosti, čuvati se grijeha i grešne prigode te u svim životnim okolnostima nastojati sačuvati čistoću duše i tijela, čistoću srca, naglasio je propovjednik. Bog koji je izvor naše svetosti poziva nas na svetost, to je temeljni kršćanski poziv. Neka naš cilj bude sačuvati svetost u obiteljima i u budućim naraštajima, pozvao je propovjednik te istaknuo važnost izbjegavanja verbalnog nasilja.

Nadalje, po uzoru na Mariju trebamo biti ponizni. Ona je jedinstvena po svojoj poniznosti, ona se nakon anđelova Navještenja nije uzoholila već je ostala ponizna. Ona je otišla svojoj rođakinji Elizabeti i s njom dijelila tu radost. Time je svima nama dala primjer, kada nam ide dobro u životu da znamo ostati ponizni, da se ne hvalimo pred drugima i da ne tražimo da nas drugi hvale. Trebamo ostati ponizni, zahvalni Bogu te uvijek pripisivati prije Bogu zasluge nego sebi, jer Bog je onaj koji čini velika djela preko

nas. Poniznost se danas, u svijetu kojim vlada bahatost, smatra slabošću, no Bog daje svoju milost onima koji mu služe u poniznosti. No, i u poniznosti je potrebno znati hrabro zastupati svoja uvjerenja, i smjelo reći ono što je istina i pravo.

Marija je jedinstvena i po svojoj vjernosti, nastavio je propovjednik, ona je vjerovala Bogu i njegovoj riječi, i slušala je. I mi smo dužni vjerovati Bogu kada nam progovara u evanđelju. Po toj Riječi Božjoj mi živimo, mičemo se i jesmo, citirao je propovjednik. Uvijek i svugdje smo, po uzoru na Mariju, pozvani biti vjerni Bogu, stalno, a ne samo povremeno, ili samo kada je to lako. Bog traži vjernost 24 sata u danu, ako želimo biti njegovi učenici traži da slijedimo Kristov nauk 365 dana, u svakom času, u svakom trenutku, bez prekida. Bez obzira koja je naša uloga, živimo li kao laici ili kao osobe posvećenog života, pozvani smo po uzoru na Mariju reći „neka mi bude po tvojoj riječi Bože“, pozvani smo živjeti po Božjoj riječi, da svaka Božja riječ bude za nas izvor života.

Marija je velika po tome što je bila čista, ponizna i vjerna - to je životni plan za svakoga od nas. Dao Bog da po zagovoru Blažene Djevice Marije i mi možemo biti čist naraštaj, ponizan narod i vjerni puk Božji svih dana našega života. U tome će se ispuniti velika radost u nama samima i onda ćemo i mi zajedno s Marijom moći veličati Boga u našem životu za velika djela što nam učini Gospodin, zaključio je nadbiskup Rajič.

Na kraju misnoga slavlja predvoditelj je, u ime svih hodočasnika, izmolio zavjetnu molitvu pred likom Majke Božje Trsatske.

Na kraju se riječima zahvale nadbiskupu predvoditelju te svima okupljenima obratio biskup Kutleša. Nakon mise koncelebranti i puk su se u procesiji uputili prema crkvi gdje su se u ophodu oko glavnog oltara poklonili pred slikom Gospe Trsatske.

Misa za vjeroučitelje i odgojitelje Šibenske biskupije

Misu povodom početka nove školske i vjeronaučne godine predvodio je u nedjelju 2. rujna šibenski biskup Tomislav Rogić.

Šibenik 2.9.2018. (IKA) - Katehetski ured Šibenske biskupije upriličio je u nedjelju 2. rujna u katedrali Svetog Jakova u Šibeniku misno slavlje povodom početka nove školske i vjeronaučne godine. Misu je predvodio šibenski biskup Tomislav Rogić, a tom prilikom podijeljeni su i kanonski mandati novim vjeroučiteljima i odgojiteljima.

„Vama, vjeroučitelji, htio bih već na početku školske godine reći: hvala što odgovorno i zauzeto preuzimate ovu navjestiteljsku službu Crkve. Budite svjesni svoga poslanja i uloge. Vi ste glasnici Radosne vijesti i bitni čimbenici odgoja, vjerskog i onog opće ljudskog, prenositelji vrijednosti koje nas drže i nose – kao osobe, kao čovjeka, kao vjernika i kao narod Božji“, poručio je u homiliji biskup Rogić.

Preporučio im je usklađeno naviještanje i život. Dajte primjer koji će privlačiti, ustrajte u vjerodostojnosti onoga što poučavate, čista srca iz kojeg će izvirati i u njemu se oslikavati Božja dobrota i poruka spasenja, istaknuo je šibenski biskup.

U Šibenskoj biskupiji djeluje 86 vjeroučitelja. Ove godine podijeljeno je 16 kanonskih mandata. Četvero vjeroučitelja dobilo je trajni mandant, a dvanaestero na godinu dana. Mandat je dobilo i šest odgojiteljica u vjeri, kazala je predstojnica Katehetskog ureda s. Jakica Vuco, OP. Istaknula je radost zbog trajnoga duhovnog rasta vjeroučitelja Šibenske biskupije.

Sveta nedjelja u ludbreškom svetištu

Deseci tisuća hodočasnika okupili su se 2. rujna u svetištu Presvete Krvi Kristove, jedinom euharistijskom svetištu u Hrvatskoj, jednom od najvećih i najstarijih u Europi, u procesiji i misnom slavlju koje je predvodio vojni biskup u BiH Tomo Vukšić.

Ludbreg, 2.9.2018. (IKA) – U svetištu Presvete Krvi Kristove u Ludbregu 2. rujna proslavljena je Sveta nedjelja. Nakon ranijutarnjih misa u župnoj crkvi, od 9 sati je u svetištu trajao duhovni program za desetke tisuća okupljenih hodočasnika. Procesiju od župne crkve do zavjetne kapele i hodočasničku misu u jedinom euharistijskom svetištu u Hrvatskoj, jednom od najvećih i najstarijih u Europi, predvodio vojni biskup u BiH Tomo Vukšić, a koncelebrirali su varaždinski biskup Josip Mrzljak, sisački biskup Vlado Košić, bjelovarsko-krizevački biskup Vjekoslav Huzjak, izaslanik kardinala Josipa Bozanića preč. Marko Kovač te brojni svećenici, đakoni i bogoslovi.

Dobrodošlicu svim hodočasnici uputio je upravitelj svetišta mons. Josip Đurkan, a mnoštvu se obratio i potpredsjednik Hrvatskoga sabora Željko Reiner. Akademik Reiner upozorio je kako smo okruženi stvaranjem ozračja beznadnosti, besperspektivnosti, osjećaja da živimo u crnilu iz kojeg nema izlaza. Ocijenio je kako se danas među ljudima stvara ozračje da je lošije no ikada, da nema nade, da su sve hrvatske tradicionalne vrijednosti ili nestale, ili su nevažne. „Sve je manje govora o ljubavi, a sve više govora mržnje, prikrivenog ili čak i otvorenog. U javnom prostoru upravo takvi stavovi daju ton svemu. Serviraju nam se samo negativnosti, kao da se ništa pozitivnog ne događa, kao da nemamo nikakvih dostignuća, ni u znanosti, ni u umjetnosti, u kulturi, gospodarstvu, ni u čemu drugom. Jedino u sportu ne mogu zaniijekati uspjehe, ali i na tom području često pokušavaju istaknuti neke mrlje“, kazao je akademik Reiner, poručivši svima neka ovo misno slavlje u ludbreškom prošteništu bude poticaj da zajednički u Hrvatskoj, u ljubavi, dijalogu i toleranciji te uzajamnom razumijevanju, tražimo rješenja za prevladavanje sadašnjih teškoća.

Sve je hodočasnike i goste pozdravio i biskup Mrzljak. Spomenuo je početak nove školske godine te pozvao na molitvu da učenici i učitelji rastu u znanju, dobroti i ljubavi.

„Danas smo se okupili kao hodočasnici, koji su došli da se smjerno poklone Isusu Kristu, da ga dožive i očima vjere vide u ovom svetištu njegove predragocjene Krvi. Došli smo na ovo euharistijsko slavlje koje je uvijek, kad god se događa, susret s Isusom, s njegovim tijelom i krvlju pod prilikama kruha i vina, kao što je to uvijek bilo i treba biti na svakom hodočašću Isusovih učenika“, rekao je na početku homilije biskup Vukšić.

Bog je postao čovjekom zato da bi zauvijek bio s braćom i sestrama. Njegova je prisutnost među ljudima stalna, a samo njegovi načini postojanja i trajanja su različiti. Isusove riječi: „Ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta“ vrijede zauvijek. Jednako za onu jedanaesticu učenika u Galileji kao i za sve ostale generacije vjernika, uključujući nas danas okupljene u ovom svetištu u Ludbregu. Te Isusove riječi stalni su prezent Božjega govora. One imaju božansku snagu vječne istine, koja ne poznaje mijene, rekao je propovjednik.

„Ja sam s vama! Te riječi, dragi hodočasnici, ponavlja Isus danas u Ludbregu. S nama je na način Crkve, koju je sam nazvao svojim tijelom, a svakoga od krštenih jednim od svojih udova. S nama je na način Riječi Božje, sadržane u svetim tekstovima, koja se stalno navješćuje, jer to je njegova Riječ kojom nam se stalno obraća. S nama je po milosnim plodovima blagoslova svojih sakramenata, kojima hrani, popravlja i oplemenjuje naše savjesti, misli, nakane, duše i živote. S nama je u svakom čovjeku, posebice u

onomu najmanjemu, s kojim se doslovce poistovjetio i naš odnos prema njemu proglasio za način i kriterij našega spasa. S nama je do svršetka svijeta na osobit način po sakramentu svoga Tijela i Krvi, jer On dolazi među nas i čeka nas na euharistijski način svaki put, kad sudjelujemo na misi u nekoj od „galileja“ svojih života. Naime, „galileja“ je u ovoj našoj priči, kao i u Matejevu izvještaju, drugo ime za svako mjesto i vrijeme susreta s Isusom, rekao je biskup Vukšić te nastavio: „Svetište Presvete Krvi Kristove u Ludbregu je tako „galileja“ hrvatskih katolika. Posebice onih koji ovdje dolaze s iskrenom nakanom da se taj susret Njim iz kategorije događaja, po obraćenju i poniznosti, pretvori u trajno stanje već ovdje na Zemlji. Kao mjesto u koje se hodočasti radi susreta s Isusom, ovo svetište je privilegirano mjesto klanjanja Isusu u Njegovoj Krvi. Ono je i vidljiv poziv na poniznost u Isusovoj blizini. Ono je također izraz zahvalnosti Hrvata za euharistiju, po kojoj je Isus zaista u sve dane sa svojim učenicima.“

Sudjelovanjem na slavlju euharistijske žrtve, a nadasve po dostojnom sudjelovanju u sakramentalnoj pričesti, kršćani hrane i liječe duše, neprestano se obnavljaju i učvršćuju kao udovi Kristovi, što su postali po krštenju. Može se stoga kazati, da u pričesti ne samo da svatko prima Krista, nego da i Krist prima svakoga pričesnika. Štoviše, kao Isusovi vjernici mi živimo, jer se pričješćujemo. U euharistijskom se zajedništvu na najuzvišeniji način ostvaruje uzajamno i istodobno nastanjenje i prebivanje Krista u učenicima i učenika u Kristu, rekao je biskup Vukšić u propovijedi.

Podsjetio je kako sveti Pavao naziva nedostojnim pristupati pričesti ukoliko se događa u stanju grijeha, podjela, svađa i ravnodušnosti prema siromasima te je citirao sv. Ivana Zlatoustoga (349.-407.) koji je nazvan naučitelj Euharistije: „Želiš li častiti Kristovo tijelo? Ne zanemari ga kad se nađe golo. Ne iskazuj mu čast ovdje u hramu tkaninama od svile, kako bi ga zatim zanemario vani, gdje trpi hladnoću i golotinju. Onaj koji je rekao: 'Ovo je moje tijelo', isti je onaj koji je rekao: 'Vidjeli ste me gladna i ne nahraniste me', i 'Sve što učiniste jednome od moje najmanje braće meni učiniste' [...] Koja korist ako je Kristov stol prepun zlatnih čaša, a on sam umire od gladi? Najprije njega gladna nahrani, a tek onda od suviška ukrasi njegov stol. Nudiš mu zlatnu čašu, a čašu vode ne daš? Zašto treba pripravljati zlatom vezene pokrivače za stol, ako njemu ne damo ni potrebno odijelo? Koja korist od toga? Reci mi: Ako koga vidiš bez nužne hrane i ostaviš ga tako, pa samo ukrasiš stol zlatom, zar će ti zahvaliti, ili se nasuprot rasrditi? A ako ga vidiš obučena u poderane haljine i ukočena od studeni, a ne daš mu odijelo nego mu podigneš zlatne stupove, govoreći da to činiš u njegovu čast, zar se neće osjetiti ismijanim i uvrijeđenim najvećom grdnjom. Tako i o Kristu razmišljaj dok kao lualica i putnik ide naokolo bez krova, a ti ga ne primaš kao gosta, nego ukrašavaš pod i zidove i glavice stupova, te srebrene lance vješaj na svijećnjake, a njega u zatvoru vezana nećeš ni pogledati. [...] Dok uređuješ zgradu ne preziri bijednoga brata. On je dragocijeniji hram od bilo koje zidane zgrade“, citirao je biskup Vukšić sv. Ivana Zlatoustoga, dodavši: „Koristi hodočastiti, ako se čuva i vrši ono što je Isus zapovjedio!“

Naša narodna kršćanska mudrost na to kaže: „Boga slavi tko mu stvore vidi!“ Stoga neka dragi Bog, po zagovoru svih hrvatskih mučenika, blagoslovi sve sabornike kako bi donosili zakone, koji svojim propisima i sadržajem poštuju i čuvaju ono što je Isus zapovjedio, koji štite ljudska i radnička prava, dostojanstvo čovjeka i obitelji te poštuju prirodni moral i ljudski život. Neka otvori svako stisnuto oko i srce! Neka dadne ustrajnost vjernicima, svim ljudima i ustanovama kako bi uvijek mogli imati otvorene oči za

potrebe drugih i biti u službi čovjeka, koji je otkupljen Predragocjenom Krvlju. Po Kristu Gospodinu, koji je s nama do svršetka svijeta, zaključio je biskup Vukšić.

Nakon središnje mise nastavljene su pobožnosti pred pokaznicom s relikvijom Presvete Krvi Kristove za koju je papa Lav X. izdao bulu 1513. godine i naložio da se narodu izlaže na klanjanje u nedjelju prije Male Gospe. Poslijepodnevni program počeo je klanjanjem pred Presvetim u Zavjetnoj kapeli koje su predvodili bogoslovi. Molio se, između ostaloga, za duhovna zvanja u Crkvi u Hrvata te za očuvanje vjernosti i moralnosti u našim katoličkim obiteljima. Uslijedila je pobožnost Križnoga puta, a potom i blagoslov hodočasnika s Presvetim i molitva krunice Božjega milosrđa u župnoj crkvi. Sve je završilo pjevanjem pohvale Svetoj Krvi, Litanijama, Večernjom i blagoslovom te na kraju misom zahvalnicom.

Središnje misno slavlje izravno su prenosili Hrvatska radiotelevizija, Hrvatski katolički radio i Radio Ludbreg.

Biskup Šaško: U bl. Stepincu i sv. Ivanu Pavlu II. susrećemo ljepotu srca, ljubav i čistoću nakana, istinu koja raduje

Uz 20. obljetnicu pohoda sv. Ivana Pavla II. bistričkom svetištu i Stepinčeve beatifikacije zagrebački pomoćni biskup Ivan Šaško predvodio je 2. rujna zahvalno euharistijsko slavlje i otvorio izložbu „Papa putnik – bistrički hodočasnik“.

Marija Bistrica, 2.9.2018. (IKA) - Zagrebački pomoćni biskup Ivan Šaško predvodio je u nedjelju 2. rujna u bazilici Majke Božje Bistričke euharistijsko slavlje po završetku kojeg je u Dvorani Božanskog milosrđa otvorio izložbu „Papa putnik – bistrički hodočasnik“, a povodom 20. obljetnice pohoda sv. Ivana Pavla II., pape, bistričkom svetištu. Uz biskupa Šaška koncebirali su prvi tajnik Apostolske nuncijature u Hrvatskoj mons. Janusz Stanislaw Blachowiak, postulator kauze za proglašenje svetim blaženog Alojzija Stepinca mons. dr. Juraj Batelja, dugogodišnji rektor bistričkog Svetišta mons. Lovro Cindori, sadašnji rektor preč. mr. Domagoj Matošević te drugi svećenici uključeni u pripremu pohoda svetog Ivana Pavla II. bistričkom svetištu prije dvadeset godina kada je blaženim proglašen zagrebački nadbiskup kardinal Alojzije Stepinac.

Nakon pozdravnog govora rektora Matoševića, biskup Šaško je uvodeći u euharistijsko slavlje rekao: „Braćo i sestre vjerujem da vam je sada u mislima i osjećajima onaj dan prije dvadeset godina. Bilo bi lijepo da možemo svi iznijeti ono što osjećamo pri spomenu na taj predivan dan, predivno slavlje. No, jedino Gospodin može ući u naša srca u naša sjećanja u naše živote. Isto tako, ima i onih koji još nisu bili rođeni prije dvadeset godina i lijepo je zato da Crkva iz riznice svoga spomena iznosi ono što daje utjehu, što daje snagu, što je važno za život obitelji i Crkve. No, kršćanski spomen nije samo iznošenje sjećanja. Mi ponajprije molimo Gospodina da se On spomene svojih veličanstvenih djela, da se spomene naših potreba, onoga što je Njegov plan s našim životima. Taj spomen večeras slavimo u zahvalnosti Bogu za ono što je ostvario po našim životima.

Vjerujem da svatko od nas pamti gdje je bio u trenutku susreta sa svetim Ivanom Pavlom II., ali jednako tako da pamti gdje je u životu smješten bl. Alojzije Stepinac. Zato, ovdje nisu samo naša sjećanja. Spomen je puno duži – stoljeća i tisućljeća u kojem živi Crkva u Hrvata, u kojem Gospodin djeluje i pokazuje nam istu onu snagu od koje je Crkva živjela, preživjela i nastavila nositi Radosnu Vijest otvarajući put hodočašća prema vječnosti.“

U homiliji, tumačeći navještenu Božju riječ u misnim čitanjima, u kojima su posebno istaknute riječi „srce“ i „čistoća“, biskup Šaško istaknuo je da biti slobodan znači poglavito biti oslobođen, slobodan od zla i grijeha. Ako nismo slobodni od zla, ući ćemo u kompromis s njime, a takvim postupanjem i u konfuziju, u zbrku, nemir i tjeskobu. Zato Isus braneći apostole protiv optužaba koje su mu upućene glede njihova ponašanja, jer su blagovali neopranih ruku, ukazuje na poštovanje religijskih odredaba kakvo je primjereno slobodnim ljudima, a slobodni ljudi poštuju propise, obrede i pobožnosti kojima se izražava vjera, no tako da oni ne postanu svrhom samima sebi.

„Ako su propisi pomoć da se živi zajedništvo s Bogom i ljubav prema čovjeku, tada imaju smisla, ali mogu postati ozbiljnom zaprekom i zarobiti čovjeka. Sveti Pavao često spominje da je Krist čovjeka došao osloboditi – i od takve zarobljenosti. Propisi iz kojih je izbačen čovjek, zakoni u kojima nema srca, ne odražavaju Boga i postaju protivni Bogu i čovjeku. I najčistije ruke i oprano tijelo mogu biti vođeni srcem koje je daleko od Gospodina; i naizgled najpobožnije riječi i obredi znače malo, ako se ne rađaju iz srca i ako u sebi ne nose istinu. Naši izražaji pobožnosti u kojima sudjelujemo posebno u svetištima: upaliti svijeću, izgovarati molitve, hodati u procesiji, nositi sa sobom medaljice i sličice..., izvrsni su oblici pobožnosti, ali samo ako je sve to vođeno obraćenjem srca i praćeno vjerom i čežnjom za novim životom.“

Osvrćući se na pohod sv. Ivana Pavla II. Mariji Bistrici, koji je bio pod geslom: Bit ćete mi svjedoci, biskup je istaknuo: „Dvije riječi koje sam spomenuo: srce i čistoća, spajaju se u današnjemu prigodnom spomenu u nebeskoj Majci Mariji, u blaženome Alojziju i svetome Ivanu Pavlu. Svatko tko je blizak Bogu, koji se njemu predaje, dopušta da mu Božji Duh pročisti srce, da živi slobodu i radost. Svaki iskreni hodočasnik Majci Božjoj Bistričkoj ide tragom srca i čistoće koje prepoznaje u Mariji. Ona u slobodi odgovara Bogu; ona čistoćom srca gleda budućnost s pouzdanjem; ona u poniznosti trpi i raduje se snagom Božje milosti. Ako Isusovu riječ o čistoći i o srcu prenesemo u život blaženoga Alojzija, susret ćemo zadivljujuću čistoću savjesti koja poštuje Božji zakon i primjećuje gdje su ljudski zakoni otklonjeni od Boga. Na tragu riječi apostola Jakova on je vršitelj, a ne samo slušatelj Božje riječi. Blaženi Alojzije vapi i svjedoči: U tebe se Gospodine uzdam - non confundar in aeternum! O da se ne postidim nikada! Da ne budem zburnjen, 'konfuzan'; da se ne pomiješa Božji plan i ljudska samovolja; da ne prevlada sebičnost nad Božjim darom. U svetome Ivanu Pavlu susrećemo jednako tako ljepotu srca, ljubav i čistoću nakana; istinu koja raduje. Osjetili smo koliko mu je stalo do nas, kao Crkve i naroda, jer je slijedio čistoću srca. Dok su drugi odvagivali što je prikladno ili neprikladno, što je politički korektno i što nameću zemaljske okolnosti, mi smo kod njega osjetili da čuje naše vapaje, titraje naše duše, da osjeća bilo vjerničkoga puka, da slijedi osjećaj vjernika (sensus fidelium) i sigurnost svetosti blaženoga Alojzija od koje živi naša Crkva osobito u mučenicima komunističkoga sustava koji i dalje svojim posljedicama truje slobodu i radost naše domovine. Očito je da blaženi Alojzije treba do kraja svladati sjeme te laži i razorne snage. Zato i dalje imajmo strpljenja, jer put prema njegovu proglašenju svetim očito je zadnji korak pročišćenja istinom u pitanjima koja se nameću kao opterećenje našoj domovini. Ponizno – mada ponekad i u čuđenju i u razočaranju, u ranjenosti i nerazumijevanju – u molitvi prihvatimo činjenicu da je to djelo Božje i više od naših nastojanja. Samo se u čistoći srca vidi Gospodin i njegova svetost u svetosti ljudi.“

Na kraju homilije biskup Šaško osvrnuo se na licitarsko srce, rekavši da u njemu vidi poveznicu današnje Radosne vijesti, bistričkoga svetišta i hrvatske kulture. Naime, prije odlaska iz bistričkog svetišta, Papa je ušao u ovu baziliku, kleknuo i pomolio se. Na stolu sa spomen knjigom nalazilo se i licitarsko srce: „Naviknuli smo se na njegov izgled i ime. A imena, ona neobična, uvijek me privuku s novim pitanjima. Riječ 'licitar' u hrvatskome smo stvorili od njemačke riječi 'Lebzelter', kako osobito u bavarskim i ponegdje u austrijskim krajevima zovu medenjake. Ta je riječ sastavljena od riječi Lebe, odnosno Laib što znači pogača (od lat. libum) ili jednostavno kruh. Blizu joj je riječ sa značenjem tijela i života. Uz tu je riječ dodana druga riječ: zelten ili Zelt, što znači 'šator'. Ta pogača, tijesto, razvučeno, razapeto poput šatora, može dobiti razne oblike, ali je najljepši oblik srce, a u njemu odraz u zrcalu onoga koji ga prima. Bog se utjelovio snagom Duha Svetoga, po Mariji Djevici; razapeo Šator, ušatorio se, boravio među nama; prošao kroz muku i smrt da bi nam pročistio srce i darovao novi život po kruhu i vinu, u Tijelu i Krvi svoga Sina, da bismo i mi živjeli kao Crkva, kao Kristovo Tijelo, kao srce u kojemu se odražava svaka muka, svaka čežnja čovjeka i u kojemu se vidi istina. U spomenu na predivno slavlje od prije dvadeset godina idemo tragom srca i njega ponovno nađimo u jednostavnosti i poniznosti."

Po završetku mise, biskup Šaško je u Dvorani Božjega milosrđa otvorio izložbu „Papa putnik – bistrički hodočasnik" koju su u sklopu obilježavanja 20. obljetnice drugog pohoda pape sv. Ivana Pavla II. Hrvatskoj, bistričkom svetištu i proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca, pripremili Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke i ogranak Matice hrvatske, Marija Bistrica.

Oslonac izložbe su brojne fotografije vezane uz posjet Svetog Oca i tada korišteni predmeti, poput misnice koju je Papa nosio na misnom slavlju, svećane stolice na kojoj je sjedio te klecala na kojem je molio u bazilici Majke Božje Bistričke. Izloženi predmeti i fotografije popraćeni su informativnim panoima s podacima o poveznicama Hrvata i papinstva kroz povijest, o Mariji Bistrici uoči, tijekom i nakon posjeta Pape, samom sv. Ivanu Pavlu II. i bl. Alojziju Stepincu te pratećim katalogom izložbe. Organizatori ističu kako je izložba ostvarena uz podršku brojnih vjernika koji su svjedočili beatifikaciji te spremno ustupili svoje fotografije. Tako su se na jednom mjestu našli različiti materijali, simbolični svjedoci toga važnog dijela kulturne i vjerske baštine Marije Bistrice, Krapinsko-zagorske županije i Republike Hrvatske.

Sam program otvaranja uveličali su pjesmom Klape „Bistrica" i „Barun", Pjevački zbor „Wisla" Poljske kulturne udruge „Mikolaj Kopernik" iz Zagreba te mladi recitatori: Eva Kruhac, Nika Kramar, Ivan Habazin i Dorijan Čvek. Recitatore je pripremila prof. Anita Klemar, obradivši književnu baštinu Karola Wojtyły. O izložbi govorio je predsjednik ogranka Matice hrvatske u Mariji Bistrici dr. Vedran Klaužer, u ime središnjice Matice hrvatske obratio se književni tajnik Matice Božidar Petrač, a svoje je dojmove prenio i kanonik Prvostolnog kaptola zagrebačkog i nekadašnji rektor Svetišta i bistrički župnik mons. Lovro Cindori. Izložba ostaje otvorena do 31. listopada. Vikendom će se moći pogledati kroz cijeli dan, a radnim danom po dogovoru.

Drugi dio obilježavanja 20. obljetnice Papina pohoda priređuje se na sam spomen-dan, 3. listopada. Tada će u svetište hodočastiti biskupi i svećenici Zagrebačke metropolije na čelu s kardinalom Josipom Bozanićem, a u popodnevnim satima u Dvorani Božjega milosrđa Branimir Bilić bit će moderator tribine „Ivan Pavao II. - Marija

Bistrica-Stepinac, aktualne poruke 20 godina poslije". Gosti su prof. dr. Emilio Marin, prorektor na Hrvatskom katoličkom sveučilištu u Zagrebu, i prof. dr. Tonči Matulić s Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Početak tribine je u 19 sati, objavio je Tiskovni ured Zagrebačke nadbiskupije.

Nadbiskup Hranić: „Kršćanin mora dopustiti da iz njegova srca ne izlaze osveta i mržnja nego ljubav i milosrđe!"

Spomen-slavlje o 27. obljetnici stradanja mještana Berka u župnoj crkvi Mučeništva sv. Ivana Krstitelja predvodio je 2. rujna đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić.

Berak, 2.9.2018. (IKA/TU) - Stanovnici Berka prisjetili su se 2. rujna tragedije Domovinskog rata kada su prije 27 godina morali napustiti svoje domove i otići u progonstvo. Na spomen 54 ubijena stanovnika Berka, od kojih se još desetero smatra nestalima, u organizaciji Mjesnog odbora Berak i Općine Tompojevci upriličeno je polaganje vijenaca i paljenje svijeća kod spomen obilježja u centru Berka. Svijeće su zapalili i vijence položile obitelji ubijenih, udruge proizišle iz Domovinskog rata, udruga Hrvatska majka, braniteljske udruge, vijećnici Županije i obližnjih općina, a molitvu je predvodio đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić. Program obilježavanja vodila je Milka Vida iz Vinkovaca te podsjetila kako je u Berak je 2. rujna 1991. godine ušla neprijateljska srpska vojska. Mnoštvo Hrvata završilo je u zarobljeništvu. Oko 120 zarobljenih mještana Berka, najviše njih starijih od šezdeset godina, bilo je zatvoreno najprije u zgradu Zadruga, a zatim u kuću i podrum gdje su do prosinca 1991. godine bili maltretirani, zlostavljani, silovani, prebijani, a mnogi ubijeni i masakrirani. Za to vrijeme trajalo je pljačkanje njihovih kuća i blaga.

Nakon molitve, mnoštvo prisutnih uputilo se u župnu crkvu Mučeništva sv. Ivana Krstitelja gdje je za sve ubijene i nestale služena misa koju je predvodio nadbiskup Hranić. U propovijedi nadbiskup je istaknuo da nas ubijeni i nestali pozivaju – izdići se iznad svih međusobnih razlika i učiniti sve kako bi ova mjesta i cijela Hrvatska zaživjela u punom sjaju. Kršćanin katolik u ovom mjestu mora biti onaj koji neće na silu i mržnju odgovarati silom i osvetom nego molitvom i ljubavlju, rekao je i, nadovezujući se na Isusove riječi da iz srca čovječjega izlaze sva zla i onečišćuju ga, istaknuo da su ta zla iz zlih ljudi i njihova srca učinila zvjerstva za koja do danas nitko nije sudski odgovarao. Naglasio je: „Kršćanin mora dopustiti da iz njegova srca ne izlaze osveta i mržnja nego ljubav i milosrđe!" Pohvalivši suradnju katolika i grkokatolika, nadbiskup je naglasio da moramo biti oni koji će svima ponuditi ruku suradnje i pomirenja. Pohvalio je pjevače i tamburaše koji su svojim sviranjem i pjevanjem uveličali misno slavlje te zahvalio županu Boži Galiću, saborskom zastupniku Tomislavu Paneniću i općinskom načelniku Zdravku Zvonariću na prisutnosti na tom spomenu za ubijene i nestale. Sve je potaknuo da ove spomene obilježavaju kako bi oni imali odjeka u materijalnom i moralnom napretku Slavonije, Srijema i cijele Hrvatske. Nadbiskup je pohvalio i projekt snimanja dokumentarnog filma o stradanju Berka i cijele općine Tompojevci te potaknuo sve obitelji stradalih da budu otvorene za suradnju s redateljem Brankom Ištvančićem i producentom Antunom Ivankovićem. Nakon mise druženje je nastavljeno u Dom kulture u centru Berka.

Proslavljena 120. obljetnica djelovanja milosrdnih sestara sv. Križa u Slavanskom Brodu

Zahvalnom misom i prigodnim večernjim programom u župi i svetištu Gospe Brze Pomoći 2. rujna proslavljena je 120. obljetnica života i djelovanja milosrdnih sestara sv. Križa u Slavanskom Brodu.

Slavonski Brod, 2.9.2018. (IKA/TU) - Zahvalnom misom i prigodnim večernjim programom u župi i svetištu Gospe Brze Pomoći u nedjelju 2. rujna proslavljena je 120. obljetnica života i djelovanja milosrdnih sestara sv. Križa u Slavanskom Brodu. Četrdesetak sestara sa svojim pripravnicama s vjernicima koji su rado došli zahvaliti Bogu za dar služenja sestara, oblikovale su molitvu krunice uz pjevanje i razmatranje prigodnoga biblijsko-meditativnoga teksta, a potom je prof. s. Estera Radičević u kraćim crtama predstavila 120-ogodišnje djelovanje sestara u tom gradu i okolici.

Sestre su u Slavonski Brod došle u siječnju 1898. na poziv tadašnje gradske uprave s molbom da preuzmu njegu bolesnika u brodskoj bolnici, koja je te godine otvorena. Istaknula je dobrohotnost i podršku brodskog stanovništva, koje je sestre prihvatilo i podržalo u njihovu djelovanju na karitativnom planu, koje je najprije započelo u spomenutoj brodskoj bolnici, a zatim na odgojnom i socijalnom planu, koji su ubrzo uslijedili. Posebno je bilo plodno djelovanje u brodskom „Marijinu domu“. Napomenula je također da su sestre ubrzo proširile svoju djelatnost i u Bosanskom Brodu gdje su uspješno djelovale u školama sve do II. svjetskoga rata kada im je svako djelovanje - nadasve karitativno i odgojno - bilo zabranjeno i morale su te institucije napustiti. Tada su tražile nove oblike apostolata te prihvatile službe u franjevačkom samostanu i pojedinim župama grada i okolice, povremeno i nekih ustanova, a neke od njih i danas obnašaju.

Svečanu misu predvodio je župnik i dekan Slavonskobrodskoga dekanata preč. Ivan Lenić u konceleciji brodskih župnika i redovnika kod kojih su sestre djelovale ili još uvijek djeluju: gvardijana brodskoga Franjevačkoga samostana fra Klaudija Milohanovića, župnika župe Bezgrešnoga Srca Marijina Andrije Djakovića, župnika župe sv. Dominika Savija Josipa Matanovića, negdašnjega župnika župe sv. Leopolda Mandića, umirovljenoga svećenika mons. Stjepana Belobrajčića, župnika župe Svete obitelji Davida Sluganovića te tajnika Nadbiskupskoga ordinarijata u Đakovu i domaćega sina vlč. Domagoja Lackovića.

Na početku mise župnik je pozdravio sve prisutne, napose sestre sv. Križa pristigle iz Đakova predvođene provincijalnom poglavaricom s. Amalijom Kupčerić, koja uskoro završava svoju službu, i s. Valerijom Široki, koja će ju preuzeti. Napose je izrazio dobrodošlicu sestrama koje su nekada bile ili su sada u Slavanskom Brodu. Pozdravio je također sestre drugih redovničkih zajednica. Sestre sv. Križa animirale su misu čitanjem, a zbor sestara i kandidatice pod ravnanjem s. Svjetlane Paljušević pjevanjem.

U homiliji nadahnutoj biblijskim čitanjima, predsjedatelj euharistijskoga slavja istaknuo je važnost otvorenosti volji Božjoj u vjerničkom životu i služenju osobito važnost djelovanja pokrenutog iz nutrine, koje zasigurno donosi prave plodove i potiče na nasljedovanje. Govoreći zatim o sestrama sv. Križa podsjetio je da su one bile prve medicinske sestre i njegovateljice bolesnika u tom gradu, prve odgojiteljice djece predškolske dobi te prve socijalne djelatnice radeći sa siromašnima i napuštenima u ubožnici. Sve to djelovanje bilo je prožeto ljubavlju prema Bogu i čovjeku, i bez ikakvog osobnog interesa. Zato i danas može biti poziv i poticaj.

Nakon mise sestre sv. Križa, uz tehničku pomoć domaćega župnoga vikara Gabrijela Prekratića, koji je cijelo vrijeme bio na raspolaganju za sakrament pomirenja vjernicima, prikazale su film o životu i djelovanju Hrvatske provincije kroz 150 godina, sa sjedištem u Đakovu, kamo su došle na poziv biskupa Strossmayera godine 1868.

Potom se nazočnima obratila provincijalna poglavarica s. M. Amalija Kupčerić riječima pozdrava i zahvale. Pozdravila je nazočne svećenike i predstavnike ustanova u kojima su nekoć djelovale ili s kojima sestre surađuju: ravnatelja brodske bolnice dr. Josipa Samardžića, ravnateljicu Dječjih vrtića Slavanskog Broda Zoranu Butorac i ravnatelja Muzeja Brodskoga Posavlja prof. Hrvoja Špicera. Svima je zahvalila za lijepu suradnju sa sestrama i podršku njihovu djelovanju. Na poseban način zahvalila je župniku i dekanu preč. Leniću, dugogodišnjem suradniku, koji je inicirao i organizirao to zahvalno slavlje u ime Slavonskobrodskoga dekanata.

Slavlje zajedništva okrunjeno je nakon mise zajedničkim druženjem sestara i gostiju oko stola u prostorijama župnoga pastoralnoga centra.

S radom počela prva katolička osnovna škola u Zadarskoj nadbiskupiji

Blagoslivljajući učenike, roditelje i djelatnike katoličke OŠ „Ivo Mašina“ u zgradi zadarskoga Nadbiskupskog sjemeništa Zmajević u Zadru, nadbiskup Želimir Puljić taj je susret nazvao „povijesnim trenutkom u avanturi početka rada katoličke škole“.

Zadar, 3.9.2018. (IKA) - Prvog dana nove školske godine, u ponedjeljak 3. rujna, s radom je počela novoosnovana prva katolička osnovna škola u Zadarskoj nadbiskupiji - OŠ „Ivo Mašina“ u Zadru, koju je upisalo devetero učenika prvog razreda. Pristigle učenike u pratnji roditelja i djelatnike škole predvođene v.d. ravnateljem don Rolandom Jelićem, u njihovoj učionici koja se nalazi u zgradi zadarskoga Nadbiskupskog sjemeništa Zmajević, blagoslovio je i prigodnu riječ uputio zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Nazivajući taj susret „povijesnim trenutkom u avanturi početka rada katoličke škole“, nadbiskup je poželio Božji blagoslov novom početku, uspjeh u radu, dobrodošlicu te je zahvalio roditeljima na ukazanom povjerenju da u toj ustanovi školuju djecu. Opisao je kontekst u kojem će djeca učiti, rasti i sazrijevati. Mons. Puljić rekao je da se prvi razred škole nalazi u zgradi sjemeništa koje nosi ime velikog zadarskog nadbiskupa Vicka Zmajevića koji je osnovao to sjemenište, a još prije tri stoljeća osobito se zalagao za unaprijeđenje hrvatskog jezika. Naziv škole nosi ime Ive Mašine, velikog sina rodnom iz Preka, najboljeg učenika tadašnje gimnazije u Zadru koji je 1961. g. mučenički umro u 33. godini života u kaznionici u Staroj Gradiški. „Volio je školu, studij, svoje mjesto, nadbiskupiju, hrvatski narod te je žrtva i mučenik toga svoga uvjerenja. Dao sam njegovo ime školi jer nas je zadužio svojim životom i radom. Nalazimo se u susjedstvu klasične gimnazije koja je posvećena velikom čovjeku našeg vremena, najvećem papi posljednjih stoljeća, sv. Ivanu Pavlu II. Kad završite osnovnu školu, preselite se tamo“, rekao je nadbiskup Puljić prvašićima. Potaknuvši ih na poštovanje roditelja i učitelja, nadbiskup je svakog učenika i njihove roditelje osobno pozdravio, razmijenivši radost i ohrabrenje u susretu.

Učenike je pozdravila i njihova učiteljica Doris Erceg. „Ne trebate se ničega bojati, jako lijepo ćemo se družiti i puno toga naučiti. Radujemo se budućnosti s dječicom. Želim vam dobrodošlicu, da nam bude uspješna školska godina“, rekla je Erceg učenicima, istaknuvši izgradnju uspješne suradnje s

roditeljima koji upravlja škole puno vjeruju i to će povjerenje opravdati. Istaknula je osobni rad s djecom, zajedništvo i toplu atmosferu u učionici i odnosu i s učiteljicom engleskog jezika, vjeroučiteljicom i učiteljicom u produženom boravku. Djeca će se dovoditi u školu od 7 sati i u školi ostaju do 17 sati. Nastava se održava od 8 do 11.30 sati. U produženom boravku djeca će biti opskrbljena obrocima (doručak, ručak, užina) a knjige će ostavljati u školi. S učiteljicom u produženom boravku u školi će rješavati domaće zadaće. „Želimo da vrijeme izvan škole kući, djeca provode s roditeljima. Bitan je susret, razgovor, druženje djece i roditelja. Želimo da sate nakon posla roditelja, djeca s njima provedu u igri, zajedništvu i razgovoru“, rekao je ravnatelj Jelić, istaknuvši da je prvi dan u katoličkoj osnovnoj školi povijesni trenutak za Zadar, Zadarsku županiju i Zadarsku nadbiskupiju. „Nakon dugo godina promišljanja i želje, ostvarila se težnja da Zadar dobije prvu katoličku osnovnu školu. Hvala nadbiskupu Puljiću na interesu, upornosti i svemu učinjenome da djeca mogu započeti novu avanturu u svom životu. Sretan sam jer nas je Božja providnost vodila i dovela do trenutka da možemo početi pisanu novu povijest u Zadru, Zadarskoj županiji i Zadarskoj Crkvi, da se možemo podičiti katoličkom školom koja je doprinos odgoju i obrazovanju u Zadarskoj nadbiskupiji“, rekao je ravnatelj Jelić.

Zahvalio je roditeljima na povjerenju što su im povjerali djecu na pouku i odgoj. „Učinit ćemo sve što je u našoj moći da djeca izrastu u kvalitetne i dobre ljude, kršćane, vjernike. Neka Bog vodi naš život i našu školu. Bog nas je pogledao i podržat će nas u nastojanjima da zajedno izgrađujemo bolji i kvalitetniji svijet, u kojem želimo pripremiti djecu za bolju i kvalitetniju budućnost“, poručio je don Roland, izražavajući uvjerenje da će im se s vremenom pridružiti još djece u pohađanju škole. „Vjerujem da će iz onoga što vi budete govorili, čime vi budete predstavljali našu školu, da ćete time privlačiti i drugu djecu da dođu i osjete kako je nama ovdje lijepo zajedno biti. Opravdat ćemo vaše povjerenje i dati vašoj djeci što očekujete od nas. Broj od devetero djece je prednost jer će se djeci u radu pristupiti individualno“, rekao je don Roland roditeljima, istaknuvši da je od početka otvoren da roditelj koji poželi naknadno upisati dijete u tu školu to može učiniti, ne čekajući polugodište, ako osjeti da im ta škola odgovara.

Katolička škola „Ivo Mašina“ nudi i materijalnu pogodnost u odnosu na druge škole. U njoj produženi boravak roditelje mjesečno košta 400 kn, a u drugim školama iznos za produženi boravak je 700 kn. „Jedan donator želi ostati anonimn, a on će svaki mjesec svako dijete u školi financirati sa 100 kn za produženi boravak. Ima dobrih ljudi koji nam pomažu, to je Božja providnost za nas“, rekao je ravnatelj Jelić.

Nakon zajedničkog susreta i prigodnih obraćanja u učionici, djeca su ostala u učionici s dvije učiteljice, a ravnatelj Jelić, roditelji i nadbiskup Puljić u salonu sjemeništa na zajedničkom susretu uz agape, razmijenili su dodatne dojmove o pohađanju škole i izrazili radost zbog tog događaja.

Redovnici iz Camaldolija posjetili Vrsar, Gradinu i Poreč
Redovnici iz samostana u Camaldoliju i Društvo prijatelja Camaldolija posjetili su prvih dana rujna samostan Svetog Mihovila nad Limom, župu Vrsar i Gradinu te biskupijski ordinarijat u Poreču. U župama primio ih je župnik Lino Zohil, a u ime Biskupije porečki i pulski ordinarij Dražen Kutleša. Kamaldoljani su obišli relevantne lokalitete povezane sa svetom Romualdom i Ravennom.

Vrsar/Gradina/Poreč, 3.9.2018. (IKA) - Prvih dana rujna Vrsar je posjetila skupina od dvadesetak osoba među kojima su bili o. Roberto Fornaciari, vice-prior samostana u Camaldoliju, i Društvo prijatelja Camaldolija iz Ravenne među kojima su bili brojni povjesničari, umjetnici, arhitekti, arheolozi i konzervatori. Kako su u veljači samostan u Camaldoliju i tamošnji Eremo na više od 1000 metara nadmorske visine pohodili vlč. Lino Zohil, župnik Vrsara i Gradine, te dr. Ivan Milotić, taj je događaj bio poticaj za ovogodišnji dolazak kamaldoljana u biskupiju i prilika za jačanje suradnje te produbljanje veza sa samostanom u Camaldoliju, posebno glede istraživanja samostana sv. Mihovila nad Limom i lika te djela sv. Romualda.

Posebno mjesto u životu kamaldoljana zauzima sv. Romuald, koji je osnovao taj ogranak Benediktinskoga reda i propisao mu pravila, ali je također u XI. stoljeću pustinjački živio u našim krajevima gdje je osnovao samostan Sveti Mihovil nad Limom. Također, upravo iz vremena Romualdova života u svetom Mihovilu potječu neki od najvažnijih trenutaka njegova života i duhovnosti koju i danas njeguju redovnici kamaldoljani. Stoga Sveti Mihovil nad Limom predstavlja mjesto od posebne važnosti i simbolike za sve nas i duboku poveznicu među našim zajednicama. Kamaldoljani su rado i s velikim interesom posjetili samostanski kompleks kroz koji ih je vodio dr. Ivan Milotić, pokazavši im i objasnivši smještaj, povijest tamošnjega redovništva, imanje, zgrade, freske, ali i početak obnove i tijek radova na očuvanju ovoga kompleksa. O. Roberto tom je prilikom u crkvi Sv. Mihovila održao predavanje o životu i djelu sv. Romualda, nakon čega su razmijenjena vrijedna iskustva i saznanja te znanstveni interesi za to mjesto. Posebno simboličan trenutak bio je osvrt o. Roberta na još uvijek jasno vidljive tragove kamaldoljanske kulture i umjetnosti u samostanskoj arhitekturi i dekoracijama zbog čega su se svi zajedno fotografirali ispred grla šterne na kojoj je prepoznatljiv znak kamaldoljanskih redovnika. Tome događaju prisustvovali su i profesor Livio Prodan i fotograf Gianfanco Abrami.

Kako je u svojoj cjelini povijesna porečka partikularna Crkva kraj u kojemu je boravio sv. Romuald, ali i zbog dubokih i očiglednih povijesnih poveznica nje i Ravenne, kamaldoljani su s velikim zanimanjem obišli kompleks Eufrazijeve bazilike kroz koji ih je vodio Gaetano Benčić, kustos Zavičajnog muzeja Poreštine. Episkopij, mozaici i arhitektura potaknuli su dijalog i brojna promišljanja o povijesnim vezama, analogijama, sličnostima i razlikama Poreča i Ravenne.

U zgradi Biskupije zatim je upriličen susret s porečkim i pulskim biskupom Draženom Kutlešom. Susretu su nazočili o. Roberto iz Camaldolija, vlč. Zohil, članovi Društva prijatelja Camaldolija, prof. Prodan i dr. Milotić. U uvodnom obraćanju biskup je srdačno pozdravio kamaldoljane, zahvalio im na dolasku u Istru i daru relikvija sv. Romualda koje su u veljači zaslugom o. Roberta i priora samostana iz Camaldolija u Istru donijeli vlč. Zohil i dr. Milotić. Razgovaralo se o samostanu Sv. Mihovil nad Limom, njegovoj važnosti, sakralnoj dimenziji samostana i dviju tamošnjih crkava, obnovi vjerskih tradicija, perspektivama i budućoj suradnji prilikom čega je i od strane biskupa

Kutleše i o. Roberta izražena dobra volja da se takvi plodonosni susreti nastave.

U nedjelju 2. rujna o. Roberto koncelebrirao je misno slavlje s vlč. Zohilom u vrsarskoj župnoj crkvi Sv. Martina te je propovijedao, a zatim kazivao vjernicima na misi o životu i duhovnosti sv. Romualda povezujući to s nedjeljnim čitanjima. Uslijedilo je uobičajeno druženje kamaldoljana s vjernicima vrsarske župe u župnoj dvorani nakon čega je vlč. Zohil poveo sve u dugo iščekivani obilazak ranosrednjovjekovne crkve Gospe od Mora koja se nalazi u vrsarskom pristaništu. Brigom Natalije Vugrinec, direktorice TZ-a Vrsar, kamaldoljanima su podijeljeni promidžbeni materijali TZ-a o Vrsaru i njegovoj okolini. Posjet Vrsaru okončan je druženjem i ručkom zahvaljujući brizi biskupije.

Kada su u veljači vlč. Zohil i dr. Milotić boravili u Camaldoliju, na svjetlo dana izišla su mnogobrojna nova saznanja o Svetom Mihovilu nad Limom, njegovu imanju, redovnicima, kulturi i umjetnosti, ali napose o redovničkim pravilima, duhovnosti, načinu života te konceptu zajednice koji umnogome (skoro u svemu) odudaraju od uobičajenih predodžaba u Istri o tim samostanu i redovnicima. Tom prilikom vlč. Zohil i dr. Milotić stekli su potpun uvid u redovničku zajednicu, donijeli su u Istru relikvije sv. Romualda te su pronašli bogato arhivsko gradivo o povijesti imanja Sveti Mihovil i samostanskog kompleksa od Romualdovih vremena do XVIII. stoljeća. Upravo arhivsko gradivo upućuje na potrebu novih načina promišljanja, obrade, studija i cjelovite rekonceptualizacije ustaljenih shvaćanja o Svetom Mihovilu nad Limom te potrebu da se prilikom svakog istraživanja ili radova najprije shvati paradigma prema kojoj je on osnovan i funkcionirao. U toj nakani dobivena je velika podrška oca Roberta i kamaldoljana, Porečke i Pulske biskupije, TZ-a Vrsar, ali i vrsarske zajednice.

Deseta generacija učenika Katoličke osnovne škole u Požegi

Požeški biskup Antun Škvorčević istaknuo je da katolička škola nije privatna jer nije osnovana radi profita, a nije ni zatvoreni geto, nego otvorena ustanova koja na prvo mjesto stavlja odgoj mladog čovjeka prema Isusovu modelu.

Požega, 3.9.2018. (IKA) - Katolička osnovna škola u Požegi započela je 3. rujna s novom nastavnim godinom. U školu je ušlo 319 učenika, a u klupe je prvi put sjelo i 37 đaka prvaka desete generacije te katoličke škole. Na ulazu u školu prvašice su dočekali njihovi prijatelji iz drugog razreda, učiteljice Zrinka Bešlić i Monika Kir Petričević te novi ravnatelj Katoličke osnovne škole Frano Barišić. Svi su ih redom pozdravljali i sa širokim osmjehom upućivali u prostoriju školske blagovaonice gdje je za njih i njihove roditelje upriličen prigodni program.

Početak programa uveličao je zbor Katoličke osnovne škole pjesmom „Pjevat ću gospodu svom“ pod dirigentskom palicom profesorice Ljube Šolić. Nakon toga je učenike i roditelje pozdravio ravnatelj Barišić i zaželio im dobrodošlicu. Rekao je kako je i on svojevrsni prvašić jer mu je to prvi dan na novoj dužnosti. Zahvalio je roditeljima na ukazanom povjerenju, rekavši im kako je uvjeren da su dobro odlučili jer je dijete u Katoličkoj školi učenik imenom i prezimenom, a ne samo broj. Izričući nadu i želju za uspješnom suradnjom učenika, roditelja i Škole na zadovoljstvo svih, riječ je predao osnivaču škole biskupu Antunu Škvorčeviću.

Biskup je djeci rekao da im upravo počinje jedno novo razdoblje života na koje je zazvao Božji blagoslov. U šali je napomenuo kako mu se čini da su jutrošnje munje i gromovi

svojevrsni pozdrav Neba đacima prvacima. Potom je uputio riječ prisutnim roditeljima, predstavivši novog ravnatelja. Naglasio je da je Katolička škola posebna po odgojno-obrazovnom projektu utemeljenom na evanđeoskom poimanju čovjeka. Rekao je da katolička škola nije privatna jer nije osnovana radi profita, a nije ni nekakvi zatvoreni geto, nego otvorena ustanova koja na prvo mjesto stavlja odgoj mladog čovjeka prema Isusovu modelu. Katolička škola ima odgojno-obrazovnu zajednicu koja nastoji navedeni projekt provoditi a pritom važnu ulogu imaju roditelji koji surađuju s djecom i učiteljima kako bi se na taj način djeci omogućio rast u cjelovitosti njihova duhovno-tjelesnog bića.

Uslijedio je splet recitacija i pjesama, a na kraju programa prvašima i njihovim roditeljima pedagoginja Draženka Rotim predstavila je djelatnike škole i učiteljice koje su potom poimence prozvale djecu i povele ih svaka u svoj razred gdje je susret i završio kratkim druženjem.

Spomen na ubijene nedužne civile u Četekovcu, Čojlugu i Balincima

Prigodom 27. obljetnice ubojstva 24 nedužna civila u Četekovcu, Čojlugu i Balincima, u ponedjeljak 3. rujna požeški biskup Antun Škvorčević pohodio je Mikleuš, nedaleko spomenutih mjesta u župi Nova Bukovica, te u crkvi Sv. Terezije Avilske predvodio misno slavlje za poginule, upozorivši da taj događaj nije istražen sudskim putem i o njemu nije dan ljudski pravorijek.

Mikleuš, 3.9.2018. (IKA) - U prigodi 27. obljetnice ubojstva 24 nedužna civila u Četekovcu, Čojlugu i Balincima, u ponedjeljak 3. rujna požeški biskup Antun Škvorčević pohodio je Mikleuš, nedaleko spomenutih mjesta u župi Nova Bukovica, te u crkvi Sv. Terezije Avilske predvodio misno slavlje za poginule. Koncelebrirali su domaći župnik Mario Matijević, župnik u Podravskoj Moslavini i arhiđakon Slavonsko-podravskog arhiđakonata Vladimir Škrinjarić te svećenici Slatinskoga dekanata na čelu s dekanom Draganom Hrgićem. Pozdravljajući svećenike, okupljene vjernike, među kojima je bila i rodbina poginulih, te načelnika Općine Mikleuš, biskup je rekao kako je prije 27 godina ovaj kraj bio teško ranjen ubojitom mržnjom, ali da se nisu sabrali u mikleuškoj crkvi kako bi se podsjećali na zlo i zločin, nego da bi se molitveno spomenuli poginulih. Potaknuo je okupljene da u srcu stvore pravo raspoloženje molitve i ljubavi prema poginulima, koje je najbolji način njihova pamćenja.

U homiliji biskup je istaknuo kako je vlastiti interes i sebičnost uzrok krivom prosuđivanju drugih ljudi, potičući mržnji i stvarajući sukobe. Ustvrdio je kako su i prije 27 godina pojedinci i skupine prosuđivali druge oko sebe pomračeni sebičnošću u duši i da su druge ubijali zbog vlastitog interesa. Nisu imali sposobnost gledati jedni druge Božjim, proročkim pogledom i razumjeti tko smo mi po u hrvatskoj zemlji po njegovu naumu. Zlo je odigralo svoju igru u slučaju nepravednog ubojstva nedužnih civila 4. rujna 1991. kao i u drugim krvavim događajima Domovinskog rata, kazao je biskup.

Mons. Škvorčević razložio je kako sv. Pavao u prvom čitanju tumači Solunjanima kako ne želi da oni budu u neznanju s obzira na one koji su umrli. Kakvo je to znanje, upitao je biskup, uputivši da je Pavlovo znanje Isus Krist, a argument Isusovo uskrsnuće. Pozvao je nazočne da i oni ne ostanu u ljudskom neznanju, nego se „vjerom uspnu do znanja Božjeg glede naše konačne sudbine“. Nadodao je kako se naše ljudsko neznanje s obzirom na ubojstvo nedužnih ljudi prije 27 godina očituje i u tome što taj

događaj nije istražen sudskim putem, i o njemu nije dan ljudski pravorijek. Sv. Pavao tumači kako je Bog moćniji od zla te On ima zadnju riječ, što je posvjedočio u Sinu svome Isusu Kristu. Njega je ljudska mržnja i sebičnost osudila i objesila na križ, ali ga je Bog snagom ljubavi koja pobjeđuje smrt, digao iz groba. Zato sv. Pavao tumači da je uskrsli Isus Krist znanje naše vjere, kojim trebamo prosuđivati svako nasilje i ubojstvo naneseo nedužnim ljudima te u njegovoj ljubavi jačoj od smrti prepoznati njihovu konačnu sudbinu. Proročki gledajući na događaj prije 27 godina usuđujemo se tvrditi da su oni koje je ubila ljudska mržnja u Božjim rukama, zagrljeni njegovom ljubavlju. Sv. Pavao tvrdi da je naša konačna sudbina „biti zauvijek s Gospodinom“, pojasnio je mons. Škvorčević. Biskup je ohrabrio vjernike neka o počinjenom zlu ne razmišljaju u okvirima ljudske nemoći, nego se „znanjem vjere izdignu do onoga što je Bog za nas ostvario u Isusovoj pobjedi nad smrću“, te je poželio rodbini poginulih da ne budu u srcu izgubljeni, nego utješeni i ohrabreni.

Na kraju misnog slavlja biskup je potaknuo nazočne da poslušaju poticaj sv. Pavla te ne tuguju za ubijenima kao oni koji nemaju nade, nego da ih pamte nadom utemeljenom u Isusu Kristu, pobjedniku nad smrću. Polazeći od tvrdnje „Just do nothing“, koju je jedna nazočna gospođa imala ispisanu na svojoj majici, biskup je pozvao „Just do something“ za naše poginule, tj. kroz molitvu biti povezani s Bogom i sa svojim preminulima.

Caritas Požeške biskupije pomaže u nabavi školskih knjiga

Akcijom „Stari papir za nove knjige“ Caritas Požeške biskupije u suradnji sa župnim caritasima tijekom kolovoza pribavio je školske udžbenike za 37 učenika slabijeg imovinskog stanja s područja Požeške biskupije.

Požega, 4.9.2018. (IKA) - Akcijom „Stari papir za nove knjige“ Caritas Požeške biskupije u suradnji sa župnim caritasima tijekom kolovoza pribavio je školske udžbenike za 37 učenika slabijeg imovinskog stanja s područja Požeške biskupije. Na blagdan sv. Lovre, zaštitnika Požeške biskupije i njezina Caritasa kao jedan od prinosnih darova na euharistijskom slavlju bila je nova školska torba koja je darovana učenicima u posebnom odjelu u požeškoj osnovnoj školi Julija Kempfa. Caritas je tijekom ljetnih mjeseci nekoliko puta organizirao razmjenu korištenih školskih udžbenika na koju se odazvao veliki broj ljudi, a još je uvijek moguće u Caritasovu sjedištu u Požegi dobiti korištene školske udžbenike za one kojima su potrebni. Caritas Požeške biskupije zahvaljuje svim dobročiniteljima, osobito onima koji su se tijekom cijele godine uključili u spomenutu akciju te i na taj način pomogli siromašnoj djeci pribaviti potrebne školske udžbenike i pribor za školu. Pored spomenutog, Požeška biskupija je na Veliku Gospu u Voćinu 161 obitelji s brojnom djecom uručila novčani dar za potrebe njihove djece na početku nove školske godine.

Komentar vojnog ordinarija Jure Bogdana o iznevjerenom svećeništvu pojedinaca u Crkvi

Ako je nešto objektivno u sebi zlo, a iskorištavanje malodobne djece je veliko i strašno zlo, želio bih da se s tim velikim zlom obračunamo kao Crkva, kao narod, društvena zajednica, ne samo u našoj domovini, nego posvuda u svijetu, istaknuo je biskup Bogdan.

Zadar, 5.9.2018. (IKA) - Vojni ordinarij u RH Jure Bogdan u tijeku boravka u Zadru gdje je predvodio duhovne vježbe za svećenike Zadarske nadbiskupije u Nadbiskupskom sjemeništu Zmajević, u srijedu 5. rujna komentirao je slučajeve iznevjerenog svećeništva s čime se Crkva suočava. „Jako me boli da se događaju velika i strašna zla nevjernosti svome svećeničkom idealu, biskupskome, svome poslanju, vjениčkome, kršćanskome. Jako me boli kad to susretnem. To je u mojoj Crkvi. To je moja Crkva! Ja svoju Crkvu volim kao svoju mater. Moja mater nije ni najljepša, ni najbolja, ni najkvalitetnija, ali to je moja mama. Ja nju volim. I to je moja Crkva kojoj sam ja posvetio svoj život. S druge strane, jako mi je drago da je društvo postalo osjetljivo, izrazito osjetljivo na sve zloporabe. Poglavitito naš Papa u Rimu, na sve zloporabe svećeništva, odnosno biskupske službe. Ovo što sada imamo jasan stav da javno osuđujemo i prozivamo zlo unutar Katoličke Crkve, želio bih da ga osuđujemo i prozivamo na svim razinama u društvu, u društvenim zajednicama, obiteljima, kod vjernika i kod nevjernika. Ako je nešto objektivno u sebi zlo, a iskorištavanje malodobne djece je veliko i strašno zlo, želio bih da se s tim velikim zlom obračunamo kao Crkva, kao narod, društvena zajednica, ne samo u našoj domovini, nego posvuda u svijetu. Jer, imam dojam da se društvo mnogo puta ponaša cinično. S jedne strane, lopovi znaju vikati 'Držite lopova', a ustvari, ovo što se u Crkvi događa, duboko vjerujem da nam se događa jedno čišćenje. Bogu hvala da smo zauzeli takav jasan i energičan stav. Ali s druge strane, htio bih vidjeti isti takav stav, zauzetost svih na svim razinama u našem društvu i posvuda u svijetu, u iskorijenjivanju tih zala. Nažalost, bojim se da nije tako, da se s tim zlom nad djecom ne obračunava energično na svim razinama društva“, upozorio je mons. Bogdan.

Biskup je kao potreban temelj istaknuo duboku duhovnu izgradnju pojedinca, jer otajstva Crkve može se i formalno slaviti, a ne ih i s istinskim uvjerenjem nutarnje živjeti. U tom smislu duhovne neizgrađenosti i nemolitvenog života pojedinca, pa i svećenika, biskup Bogdan vidi i jedan od uzroka iznevjerenosti u življenju svećeništva. „To je trajna opasnost i napast Crkve, od apostolskih vremena, preko nas danas, sve do eshatoloških vremena; za Svetog Oca u Rimu, za sve katoličke biskupe, svećenike, vjernike. Nitko nije amnestiran od molitve. Intenzivni molitveni i duhovni život pridonosi kvalitetnoj izgradnji, duhovnoj klimi, duhovnom ozračju i svjedočenju svećenika i biskupa u svojoj sredini“, zaključio je mons. Bogdan.

Crkva u Hrvata

Hodočašće maturanata katoličkih škola Požeške biskupije u Rim

U srijedu 29. kolovoza predvođeni svojim biskupom Antunom Škvorčevićem maturanti katoličkih škola Požeške biskupije sudjelovali su na općoj audijenciji pape Franje na Trgu Sv. Petra u Vatikanu.

Rim, 31.8.2018. (IKA) - Od 24. do 31. kolovoza šezdesetak maturanata Katoličkih gimnazija u Požegi i Virovitici predvođeni požeškim biskupom Antunom Škvorčevićem, vjeroučiteljem Marijanom Pavelićem i svojim profesorima boravili su u Rimu na zahvalnom hodočašću. Putujući prema Rimu zaustavili su se u Firenzi te razgledali znamenitosti toga grada: katedralu, crkvu Santa Maria Novella, Palazzo Medici, crkvu San Lorenzo, Ponte vecchio i druge znamenitosti. Po dolasku u Rim u nedjelju 26. kolovoza slavili su misu u Kalistovim katakombama, koju je predvodio vjeroučitelj Marijan Pavelić, a istoga dana razgledali su neke od rimskih znamenitosti, među kojima baziliku Sv. Ivana u Lateranu, Pantheon, Piazzu Navona, Fontanu di Trevi te Španjolski trg.

Središnji događaj hodočašća bila je misa u bazilici Sv. Petra u Vatikanu na grobu sv. Ivana Pavla II., utemeljitelja Požeške biskupije, koju je 27. kolovoza predvodio biskup Škvorčević. Uvodeći u euharistijsko slavlje, biskup je maturanima uputio pitanje, jesu li se snašli hodeći rimskim ulicama, istaknuvši da je u njih na svoj način utisnut trag mučeništva brojnih kršćana te vjere mnoštva hodočasnika tijekom povijesti. Upoznao ih je s poviješću bazilike Sv. Petra, rekavši kako se ona nalazi na području nekadašnjeg Neronova cirkusu, gdje je mučen sv. Petar, čemu je svjedok obelisk koji je bio u Cirkusu a danas se nalazi u središtu Trga Sv. Petra. Rekao im je kako se u blizini nalazilo pogansko groblje na kojem je, nakon mučeničke smrti, bio pokopan sv. Petar, nad čijim je grobom car Konstantin nakon davanja slobode kršćanima 313. godine podigao velebnu baziliku. U 16. stoljeću, nastavio je biskup, izgrađena je današnja bazilika. Istaknuo je kako kroz mnoga stoljeća to sveto zdanje privlači brojne hodočasnike na Petrov grob, među njima i Hrvate, o čemu svjedoči i stari hrvatski novčić pronađen pri arheološkim iskapanjima groba, a još snažnije talijanski pisac Dante Alighieri. On je, najvjerojatnije jubilarne 1300. godine, zapazio kako su Hrvati s posebnim raspoloženjem promatrali relikviju Veronikina rupca, izloženu u bazilici Sv. Petra te je zapisao u svojoj Božanstvenoj komediji: „Poput onoga koji možda iz Hrvatske / dođe da vidi našu Veroniku, / pa svojom vjekovječnom čežnjom nezasićen, / kaže u misli, dok se pokazuje (rubac), / o Gospode moj, Isuse Kriste, pravi Bože, / tako li je, dakle, izgledalo lice tvoje?“. Biskup je kazao maturanima da su u ovoj Bazilici, središtu Katoličke Crkve, na svoj način kod kuće, te ih je pozvao da saberu svoje hrvatsko srce, kako bi u njega ušla ona ista Isusova snaga kojom je bio zahvaćen sv. Petar i brojni hodočasnici tijekom mnogih stoljeća.

U homiliji biskup je na temelju naviještenoga evanđeoskog ulomka iz Ivanova Evanđelja govorio o Petru kao slabom, emotivnom i brzopletom čovjeku, koga je Isus izabrao i dao mu posebnu ulogu među dvanesticom i u Crkvi. Podsjetio je kako Isus postavlja pitanje, što kažu ljudi i sami učenici tko je on i kako Petar u ime svih odgovara da je Isus Sin Boga Živoga. Na to ga Isus proglašava stijenom na kojoj gradi Crkvu svoju. Biskup je protumačio maturanima kako Petrov odgovor nije neko naučeno ljudsko znanje, nego djelo

Božje objave po kojem Petar vjerom prepoznaje pravi Isusov identitet, te osnažen Duhom Svetim na dan Pedesetnice postaje hrabar svjedok Isusa Krista sve do mučeništva. Isus Krist je u Petru pobijedio jer mu se u povjerenju potpuno predao i darovao. Biskup je upitao: „Kamo ste vi, dragi maturanti iz Požege i Virovitice, krenuli nutarnjim putem povjerenja? Jeste li svoje povjerenje uložili u nešto sitno i kratkoročno ili računate s Isusom Kristom? Pozivam vas da na ovom snažnom mjestu učinite najbolji korak i poput sv. Petra svoje povjerenje stavite u Isusa Krista i dopustite mu da on u vama pobijedi!“

Potom im je izložio kako je Petrova uloga živa sve do naših dana po njegovim nasljednicima koji nastavljaju voditi Isusovu Crkvu, graditi, vezati i opraštati, biti vidljivi znak Isusa Krista, pobjednika nad grijehom i smrću. Podsjetio je na povezanost Hrvata s nasljednicima sv. Petra, spomenuvši među ostalim kako je papa Ivan VIII. godine 879. pisao hrvatskom knezu Branimiru da je na blagdan Isusova uzašašća na oltaru sv. Petra blagoslovio kneza i hrvatski narod, nazvavši ga narodom sv. Petra. Kazao je biskup kako je u različitim dokumentima koji se čuvaju u Rimu zasvjedočen naš hrvatski identitet. Blagodat povezanosti s Petrovim nasljednicima Hrvati su iskusili tijekom mnogih stoljeća, sve do naših dana, do pape Ivana Pavla II. koji je 1992. godine prvi priznao neovisnost Hrvatske, tri puta nas posjetio u Hrvatskoj, učeći nas kako u našoj povijesti trebamo čitati Božju prisutnost, osobito u teškim vremenima. Konačno, nastavio je biskup, sv. Ivan Pavao II. utemeljio je našu Požešku biskupiju 1997. godine i time je započela nova dionica naše pripadnosti Isusovoj Crkvi. Kazao je maturanima da bez uspostave Požeške biskupije ne bi bilo niti njihovih gimnazija, te bi njihovi životi krenuli drukčijim putem. Pozvao ih je da zahvale Bogu na svemu što je učinio za nas služenjem Petrovih nasljednika, napose sv. Ivana Pavla II.

K tome, biskup je maturanite potaknuo da poput onih Hrvata o kojima je pisao Dante i oni budu bogotražitelji, osluškujući kamo ih vode mladenačke čežnje koje je u njima probudio Bog te da otkriju da njihovo srce – kako je primijetio sv. Augustin – čežne za puninom i mirom koja je Bog sam prisutan u našem srcu. Kazao im je: „Dragi maturanti, nemojte prigušiti ili usmrtniti svoje srce, nego mu omogućite Božju blizinu i u punini njegove prisutnosti otkrijte da ste bića smisla. Ostvarujte tu hrvatsku bogotražiteljsku dimenziju i budite novi naraštaj naše domovine“, pozvao ih je biskup. Spomenuo im je još kako je sv. Ivan Pavao II. osobito volio mlade ohrabrivati Isusovim pozivom Petru i učenicima „Duc in altum“ koje je geslo katoličkih škola Požeške biskupije. To je poziv da izvezu na pučinu, u dubinu, jer su stvoreni za vječnost. Biskup je potaknuo maturanite da vjerni geslu njihovih škola, po povratku u Hrvatsku, povezu dublje, ne ostanu na površini i u ravnodušnosti, nego tragaju za puninom života, koja je Isus Krist. „Sv. Ivane Pavle, prijatelju hrvatskog naroda i mladih, moli za nas!“, zaključio je biskup. Na kraju misnog slavlja biskup je pozvao maturanite da se upute na grob sv. Petra i ondje zajednički ispovijede vjeru.

U popodnevnom dijelu programa razgledali su baziliku Sv. Petra, Colloseum te antičke ostatke središta starodrevnoga grada Rima. Tijekom svoga boravka u Rimu posjetili su i Vatikanske muzeje te Michelangelovo remekdjelo - Sikstinsku kapelu. U srijedu 29. kolovoza predvođeni svojim biskupom sudjelovali su na općoj audijenciji pape Franje na

Trgu Sv. Petra. Maturanti su imali čast da ih splitski svećenik Mario Popović, djelatan u Državnom tajništvu, predstavi papi Franji, koji im je potom uputio sljedeće riječi: „Od srca pozdravljam hrvatske hodočasnike, a osobito svećenike, nastavnike, sjemeništarce i maturante katoličkih gimnazija iz Požeške biskupije zajedno s njihovim biskupom Antunom Škvorčevićem. Dragi mladi prijatelji! Susret sa živim Gospodinom u sakramentima neka ražari vaša srca kako biste oduševljeno svjedočili svoju vjeru i ljubili bližnjega. Hvaljen Isus i Marija", zaključio je papa Franjo, a maturanti popratili gromoglasnim pljeskom i poklicima Svetom Ocu. U osobnom susretu s papom Franjom biskup Škvorčević mu je rekao kako dolazi iz biskupije koju je prije dvadeset godina utemeljio sv. Ivan Pavao II., da je u pratnji maturanata biskupijskih katoličkih gimnazija, zahvalio mu na poticajnim riječima te mu prenio ljubav, sinovsku odanost, poštovanje i molitvenu potporu maturanata u njegovu vršenju sveopće Apostolske službe. Biskup je kazao Papi kako će se za dva dana, na hodočašću u biskupijskom svetištu Gospe od Suza – uz svećenike, redovnike i redovnice, bogoslove i vjeroučitelje – okupiti i brojne obitelji, djeca i mladi, stariji i bolesni te da ćemo uključiti u molitvu i njegovu osobu i služenje općoj Crkvi u ovim teškim vremenima. Sveti Otac je podsjetio na važnost obitelji u Crkvi i društvu, pohvalio ono što nastojimo činiti za mlade u našim katoličkim školama i na drugim razinama, ustvrdivši da nam se on pridružuje u molitvi te svim hodočasnici Gospo od Suza upućuje pozdrav i svoj poseban apostolski blagoslov.

Po završetku audijencije biskup Škvorčević susreo se s maturantima na zajedničkom objedu, gdje je bila prigoda podijeliti osobna iskustva proteklih triju godina školovanja u katoličkim gimnazijama kao i radosne trenutke s hodočašća. Istoga dana vjeroučitelj Pavelić predvodio je euharistijsko slavlje u bazilici Sv. Marije Velike. Na povratku u domovinu posjetili su Asiz i razgledali baziliku i samostan Sv. Franje, baziliku Sv. Klare, Porcijunkulu i druge znamenitosti grada te su stigli u Hrvatsku u ranim jutarnjim satima 31. kolovoza.

Bolivija: Misa za Hrvate u Cochabambi

Hrvatski misionar fra Ivica Vrbić predvodio je u 31. kolovoza misno slavlje na Hrvatskome groblju u Cochabambi.

Cochabamba, 31.8.2018. (IKA) - Potomci Hrvata iz Cochabambe okupili su se u petak 31. kolovoza na misi koju je na Hrvatskome groblju predvodio hrvatski misionar u Boliviji fra Ivica Vrbić, OFM.Cap., u koncelebraciji don Saše Ilijića, svećenika Krčke biskupije. Na misi je sudjelovalo 80-ak Hrvata iz prve, druge i treće generacije te njihovi prijatelji. Euharistija je slavljena na mjestu koje je godine 1934. utemeljeno uz glavno središnje groblje u Cochabambi za ukop Hrvata iz toga grada.

U propovijedi je fra Ivica istaknuo da smo svi kao Crkva prisposobljeni djevicama koje idu ususret svome Zaručniku. Slaveći misu na mjestu gdje počivaju naši sunarodnjaci, molimo za one koji su se već susreli sa Zaručnikom da budu dostojni svadbene svečanosti u nebu, a u isto vrijeme želimo probuditi našu spremnost za Gospodnji dolazak, rekao je propovjednik. Tumačeći simboliku posuda s uljem, dodao je kako je ljudski život poput posude koja se puni uljem, gdje se u čudesnoj razmjeni kroz pomaganje onima koji su u potrebi, stječu zasluge za nebo.

Na misnom slavlju prikupljena su sredstva za pastoralni rad fra Ivica koji djeluje u kapucinskoj misiji Mineru u Boliviji. Nedavno hrvatsko srebro na Svjetskome nogometnom prvenstvu bila je jedna od tema okupljanja nakon mise, ali

ne samo kroz sportski uspjeh već kroz zajedništvo i domoljublje koje su pobudili nogometaši svojom igrom i svjedočenjem.

Hrvati iz Cochabambe izrazili su veliku zahvalnost hrvatskome misionaru što ih je i tom prilikom okupio na misnom slavlju i što su zajedno mogli moliti za svoje pokojne na hrvatskome jeziku ali i nahraniti svoju vjeru na Gozbi ljubavi.

Pokop svećenika Banjolučke biskupije Zvonimira Matijevića

Vlč. Matijević je u katedrali Srca Isusova u Sarajevu 6. lipnja 2015. pred papom Franjom iznio svoje potresno svjedočenje o patnjama koje je podnio tijekom nedavnoga rata.

Banja Luka, 31.8.2018. (IKA/KTA) - Svećenik Banjolučke biskupije Zvonimir Matijević pokopan je u petak 31. kolovoza na katoličkom groblju sv. Marka u Banjoj Luci. vlč. Matijević, koji je preminuo 29. kolovoza nakon višegodišnje bolesti, u 64. godini života i 32. godini svećeništva, poznat je po tome što je u katedrali Srca Isusova u Sarajevu 6. lipnja 2015. pred papom Franjom iznio svoje potresno svjedočenje o patnjama koje je podnio tijekom nedavnoga rata.

Misu zadušnicu u katedrali Sv. Bonaventure u Banjoj Luci predvodio je banjolučki biskup Franjo Komarica u zajedništvu s pomoćnim biskupom Markom Semrenom i uz koncelebraciju 27 svećenika, među kojima su bili i kolege svećenici iz vremena njegova teološkog studija. Na misi se okupila i rodbina, prijatelji i poznanici pokojnog svećenika kao i veliki broj redovnica - klanateljica Krvi Kristove, milosrdnica sv. Vinka Paulskog, misionarki ljubavi, bazilijanke i drugi vjernici.

U propovijedi biskup Komarica kazao je da je svećenik Zvonimir znao odavno za svoju neizlječivu bolest i dolazak sigurne skore smrti te da nije pod tom svijeću potpuno klonuo, već je svoj svakodnevni bolni teški križ strpljivo nosio. Rekao je da je dva dana prije nego što je umro bio kod njega. „Vidno se obradovao, premda nije, uslijed liječničke terapije mogao jasno izgovarati. Ja sam ga tješio svetopisamskim riječima i zahvalio mu za njegovu kršćansku postojanost u nošenju teškog križa zajedno s Kristom za spasenje besmrtnih duša i za proširenje i učvršćenje Božjeg kraljevstva na zemlji. Molio sam za Božju utjehu i pomoć u daljnjem strpljivom podnošenju najnovijih zdravstvenih problema i poteškoća koje su zadnjih dana ponovno nastupile. Prenio sam mu pozdrave vas braće svećenika i sestara redovnica, rekavši mu da mnogi od vas za njega molite. Bilo mu je drago", kazao je biskup Komarica.

Gospodar života je svome vjernom sluzi Zvonimiru tijekom zemaljskog života dao određene dragocjene darove kršćanske vjere, nade, ljubavi i trpljenja. A on je te darove primjenjivao kao revni Kristov svećenik ustrajno sve do smrti. Osobito mu je Krist, božanski Patnik udijelio nesvakidašnji dar da zajedno s njime tijekom dugih godina pati zbog zlobe i sotonske mržnje bezbožnih njegovih mučitelja, koji su ga na početku Domovinskog rata maltretirali do besvijesti. Nije tada pod užasnom torturom bezdušnika završio smrću kao neka druga subraća svećenici naše biskupije, nego je neizlječive posljedice i tragove te sotonske torture strpljivo podnosio punih 26 godina, ne izbjegavajući pritom i druga pastoralna zaduženja koja je rado obnašao. Župljane svoje rodne župe kroz buduće generacije zadužio je velikim naporom oko temeljite obnove župne crkve Pohoda BDM ovdje u Banjoj Luci", kazao je

biskup Komarica izričući hvalu svima, braći svećenicima, redovnicama, vjernim vjernicima laicima i medicinskom i drugom osoblju u bolnici i Caritasovu domu za svu pomoć i utjehu koju su mu pružili.

Na kraju mise zadušnice riječi sućuti uputio je župnik u Trilju don Stipe Ljubas koji je u vrijeme rata bio tajnik splitsko-makarskog nadbiskupa Ante Jurića. Prisjetio se dana kada je prije 26 godina (1992.) išao iz Splita ambulatnim kolima na razmjenu u Žitnić te prihvatio vlč. Matijevića od srpskih oružnika. Kazao je da je zaplakao kad ga je vidio jer je cijelo njegovo tijelo bilo u modricama i podljevimama krvi. Dodao je da su ga prevezli u bolnici na Križinama gdje su ga liječili dvadesetak dana, a potom je neko vrijeme bio smješten u Svećenički dom Splitsko-makarske nadbiskupije. Istaknuo je i da je nadbiskup Jurić poveo sa sobom svećenika Zvonimira u Rim gdje ih je primio papa Ivan Pavao II. „I sveti papa Ivan Pavao II. poljubio ga je i zagrlio. To svjedočim“, kazao je don Stipe ističući da je i kasnije ostao u prijateljskim odnosima s vlč. Matijevićem, ističući njegovu svećeničku vjernost i revnost.

Pročitane su i poruke sućuti koje su uputili vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, zadarski nadbiskup Želimir Puljić, školski kolega pokojnog svećenika mons. Berislav Grgić, biskup u norveškom gradu Tromse, te regionalna poglavarica klanateljica Krvi Kristove s. Ana Marija Antolović koja je bila nazočna na sprovodnim obredima.

Sprovodne obrede na groblju sv. Marka predvodio je biskup Semren.

Biskupski vikar mons. Anto Orlovac ukratko je prikazao životni put vlč. Matijevića, istaknuvši kako se opraštaju od svećenika Banjolučke biskupije Zvonimira Matijevića, posljednjeg izdanka svoje obitelji, velikog patnika i stradalnika za ime Isusovo i za svoje svećeničko poslanje. „Smijemo ga nazvati mučenikom, iako nije izravno ubijen, jer mu je to znakovito priznao i sam papa kad je iznenada u sarajevskoj prvostolnici 2015. od njega zatražio blagoslov i poljubio mu patničku svećeničku ruku. To nije doživio ni jedan svećenik pa ni biskup Banjolučke biskupije u cijeloj njezinoj povijesti.“

Zvonimir Matijević rođen je u Banjoj Luci 18. ožujka 1955. od roditelja Joze i Kate r. Ćurković. Otac mu je umro samo desetak dana nakon njegova rođenja, te je odrastao s majkom udovicom. Imao je jednu sestru, koja je iznenada umrla kad je imala samo 17 godina. Majka ga je pratila i na dobrom dijelu svećeničkog djelovanja. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u rodnom gradu, zatim je tu upisao studij prava i diplomirao 1980. Odgojen u vjerničkom duhu osjetio je u sebi želju da Bogu služi kao Kristov svećenik te se prijavio biskupu Alfredu Pichleru koji ga je primio za svoga kandidata i poslao u sarajevsku bogosloviju.

Sveti red đakonata podijelio mu je vrhbosanski nadbiskup Marko Jozinović u Sarajevu 30. studenoga 1986., a za svećenika ga je zaređio biskup Pichler 29. lipnja 1987. u crkvi oo. trapista „Marija Zvijezda“ u Banjoj Luci. Mladu misu proslavio je u banjolučkoj katedrali 12. srpnja 1987. Za svoje svećeničko geslo uzeo je riječi Psalma 71, 1: „Tebi se, Gospodine, utječem, ne daj da se ikada postidim!“

Svoje svećeničko djelovanje vlč. Matijević započeo je kao župni vikar u rodnoj župi Pohoda BDM u Banjoj Luci od kolovoza 1987. Samo pola godine kasnije, u veljači 1988., otišao je za župnog vikara u Šimiće. Stekavši prva misnička iskustva, imenovan je župnikom u Glamoču 7. srpnja 1988. Tu je službu obavljao upravo u vrijeme propasti bezbožnog komunizma i početka demokratskih promjena, u vrijeme koje je, nažalost, donijelo i velika stradanja njemu i njegovoj župnoj zajednici, i to među prvima u biskupiji. Naime, na Cvjetnicu, 12. travnja 1992., posve nedužan, uhićen je nakon

mise od velikosrpskih snaga te je podnio velika i teška zlostavljanja u Drvaru, a osobito u kninskom zatvoru.

Od premlaćivanja i drugih zlostavljanja gotovo je podlegao, pa su ga gotovo mjesec dana liječili u kninskoj bolnici. Na molbu biskupa Komarice, za zatvorenog župnika Matijevića zauzeo se Međunarodni Crveni križ, a posjetio ga je i bihačko-petrovački episkop SPC Hrizostom upravo u vrijeme kada je, sav izubijan i izlomljen bio na intenzivnoj njezi u kninskoj bolnici. Kad se malo oporavio, pušten je u razmjeni 5. svibnja 1992., ali je trajno nosio teške posljedice od kojih je teško obolio i prerano umro u 64. godini života. Nakon puštanja iz zatvora proveo je neko vrijeme na liječenju u Splitu. Zatim je radio kao suradnik Caritasa Banjolučke biskupije u Zagrebu, pa se opet vratio u Glamoč za župnika 1995. Sljedeće godine premješten je u Banju Luku, te godinu dana (1996.-1997.) provodi u Ordinarijatu, gdje obnaša službu vicekancelara i župnog vikara u banjolučkoj župi Pohoda BDM. Od rujna 1997. povjerena mu je ta župa kao njezinu župniku. To je bila i njegova posljednja svećenička služba.

Rodnu župu zadužio je temeljitom obnovom župne crkve koju je vodila biskupija, a i on je u to ulagao sve svoje sposobnosti. Doživio je radost da crkva u kojoj je kršten bljesne u novome sjaju, bude posvećena 11. prosinca 2010., i predana svojoj svrsi. Međutim, zbog uznapredovale teške bolesti, vlč. je Zvonimir razriješen župničke službe u ljeto 2011. i poslan na liječenje. U ljeto 2017. liječio se u bolnici u zagrebačkoj Dubravi, kamo se i kasnije vraćao. U međuvremenu je živio u svome skromnom stanu u banjolučkoj Novoj Varoši, a kad se više nije mogao sam posluživati, smješten je 2017. u Caritasov dom „Ivan Pavao II.“ na Petrićevcu. Posljednje mjesece proveo je u Varaždinskim Toplicama, zatim kod svojih prijatelja i konačno u bolnici u Klenovniku kod Ivanca u Hrvatskom zagorju, gdje je umro 29. kolovoza.

S pravom možemo govoriti o vjernom pastiru i mučeniku Zvonimiru. Pred očima cijeloga svijeta, pred tv-kamerama i pred papom Franjom 6. lipnja 2015. u sarajevskoj prvostolnici imao je priliku svjedočiti o svom stradanju, rekao je mons. Orlovac.

XXI. redovnički dan u Visokom

U organizaciji Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH 1. rujna u Franjevačkom samostanu sv. Bonaventure okupili su se provincijalni poglavari i poglavarice zajednica sa sjedištem u BiH te redovnici i redovnice iz sedam zajednica s provincijalnim sjedištem izvan BiH, ukupno 250 sudionika, kao i predsjednica Hrvatske redovničke konferencije s. Ana Marija Antolović, ASC.

Visoko, 1.9.2018. (IKA) - U organizaciji Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine (KVRPP BiH) održan je u subotu 1. rujna u Franjevačkom samostanu sv. Bonaventure u Visokom XXI. redovnički dan. Sudjelovali su svi provincijalni poglavari i provincijalne poglavarice zajednica sa sjedištem u BiH te redovnici i redovnice iz sedam zajednica s provincijalnim sjedištem izvan BiH, ukupno 250 sudionika. Redovničkom je skupu također nazočila predsjednica Hrvatske redovničke konferencije s. Ana Marija Antolović, ASC.

Otvarajući skup, dr. fra Miljenko Šteko, predsjednik KVRPP BiH i provincijal Hercegovačke franjevačke provincije, zaželio je dobrodošlicu okupljenim redovnicima i redovnicama te istaknuo: „Ovom prigodom želim izraziti priznanje i zahvalnost za sve što jeste i što činite na ovome našem redovničkom ozemlju Bosne i Hercegovine. Nastavite

stvarati i graditi ozračje susreta, zajedništva i širokogrudne radosti."

Sudionike je u ime članova BK BiH pozdravio pomoćni banjolučki biskup Marko Semren, zahvalivši pritom na „suradnji i odgovornosti za dobro mjesne i opće Katoličke Crkve te konkretnog čovjeka".

U ime domaćina gvardijan fra Franjo Radman izrazio je radost što se ovogodišnji Redovnički dan održava u visočkoj franjevačkoj zajednici te kazao kako je svaka od zajednica oslonjena na desetljeća postojanja i djelovanja. Premda svoj život nastavljamo na bogatu tradiciju i rad, danas smo ipak pred neobičnim izazovima, istaknuo je fra Franjo te napomenuo da dijeli s prisutnima božan da bi ih realnost Bosne i Hercegovine i suočavanje s izazovima koje nosi sutrašnjica mogli zateći nespremne. Stoga su „ovakvi naši susreti, formalno-neformalni, prigoda da se iznova pitamo: Što nam je činiti? Kakve su nam perspektive? Kako krenuti u nutarnju obnovu zajednica i njezinih članova? Kako odgovoriti na potrebe suvremenog čovjeka?"

Skup je moderirala s. M. Julijana Djaković, provincijalna poglavarica milosrdnica Sarajevske provincije. Predavanje „Duhovna zvanja u suvremenom svijetu – izazovi i perspektive" održao je mr. don Damir Stojić, SDB. U prvom dijelu govorio je o iskustvu rada s mladima u svojoj salezijanskoj provinciji te kazao da su oni kao zajednica analizirali uzroke porasta duhovnih zvanja i zaključili kako je to rezultat onoga na što je pozvana svaka redovnička zajednica: živjeti svoju karizmu i nadahnjivati se na liku utemeljitelja, biti fizički prisutan i zajednički raditi s mladim naraštajima. Posvjedočio je da salezijanska zvanja niču iz oratorija u kojima se mladi okupljaju i druže. Za primjer je naveo don Ivana Bosca koji je znao da pastoral mladih mora biti pokretač duhovnih zvanja i da se rad u pastoralu zvanja i pastoralu mladih prožimaju i nadopunjuju. Cilj je svakog pastoralu mladih usmjeravanje mladih da se ostvare i otkriju Božju volju u svom životu.

Drugi dio predavanja posvetio je govoru o razlučivanju zvanja svećeničkih i redovničkih kandidata i kandidatice u tijeku formacije. Na početku je citirao papu Benedikta XVI., koji je 2009. Pontifikalnom vijeću za Južnu Ameriku govorio o odgoju i formaciji svećeničkih kandidata te rekao da bi razdoblje formacije trebalo biti vrijeme dubinskog dijaloga s Kristom, dodavši kako razlučivanje zvanja pripada odgojiteljima, premda se često smatra kako je to prvenstveno kandidatova zadaća. Dakle, razlučivanje je obostrano, ali veću odgovornost ima Crkva, odnosno odgojitelji, koji moraju biti zreli za tu ulogu. U tom duhu, razdoblje formacije treba biti vrijeme kada će se kandidat duboko ukorijeniti u Kristu te će se navikavati i učiti da je Crkva njegov dom. U suprotnom se previše stavlja naglasak na subjektivno i trenutačno raspoloženje kandidata te na njegove emocije, a već papa Pio XI. u enciklici *Ad catholici sacerdotti* piše da se dokaz za zvanje ne može svesti na subjektivne osjećaje nego na ispravnu nakanu kandidata zajedno s fizičkim, intelektualnim i moralnim kvalitetama. Vrijeme formacije trebalo bi biti razdoblje predanja i opredjeljenja za postizanje cilja. O tome je pisao i sv. Toma Akvinski u *Summa Theologiae* (ST IIA – IIAE, q. 189, a.10). Istaknuo je da kandidat ne bi smio potrošiti puno vremena razmišljajući je li pozvan. Pritom navodi primjer sv. Petra i Andrije koji su odmah ostavili svoje mreže kako bi slijedili Isusa. Toma Akvinski čak tvrdi da je iskustvo osjećaja pozvanosti ustvari potvrda izabranja. Stoga, vrijeme formacije treba biti obilježeno zajedničkom pretpostavkom da kandidat ima zvanje, a ne s lažnom otvorenosću za druga zvanja dok se priprema za služenje Gospodinu. Naše bogoslovije i kuće formacije trebaju biti ispunjene

kandidatima koji nisu došli samo razlučiti jesu li oni za svećenike i redovnike, nego onima koji ostvaruju svoje odluke jer žele biti autentični učenici i misionari Isusa Krista. Zato bi povjerenici za zvanja i odgojitelji trebali priopćiti mladima tu istinu izabranja te ih nesebično pratiti na putu otkrivanja dubine redovničkog poziva. U završnom dijelu predavanja don Damr je predložio neke znakove, odnosno poticajna pitanja duhovnoga rasta za kandidate, ali i već postojeće redovnike i redovnice: Koliko vidimo Božju prisutnost u drugim ljudima i događajima? Koliko oživljujemo krepost ljubavi? Koliko imamo svetu mržnju prema grijehu? Koliko mrzimo svoje grijehe više nego tuđe? Koliko je u nama poniznosti i skromnosti? Koliko i kako molimo? Koliko nastojimo oko moralnog života i razboritosti? Koliko je naše srce nepodijeljeno? Koliko imamo ljubavi prema Crkvi i sakramentima te duboku čežnju za spasenjem duša? Pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, Majci svega stvorenja.

Nakon predavanja uslijedila je rasprava, a zatim stanika. Prije mise bila je prigoda za sakrament pomirenja.

Misu u samostanskoj crkvi predslavio je biskup Semren u suslavlju 25 svećenika, a pjevao je zbor bogoslova Franjevačke provincije Bosne Srebrene pod ravnanjem fra Emanuela Josića.

Nakon objeda je bilo organizirano razgledavanje prvoga franjevačkoga samostana sv. Nikole iz 13. stoljeća na području Mile (Arnautovići), a zatim su sudionici mogli razgledavati franjevačku crkvu u Visokom, etnografski muzej, razne zbirke i druge sadržaje te čuti o povijesti visočkoga samostana i gimnazije. Potom je organiziran prigodni kulturno-rekreativni program u kojem su sudjelovali sjemeništarci uz dva kratka filma i fra Mirko Majdandžić sa svojom glazbenom pratnjom. Na završetku programa sudionicima se obratila predsjednica Hrvatske redovničke konferencije s. Ana Marija Antolović izrazivši radost i zahvalnost što je mogla biti dionica skupa koji povezuje redovništvo Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Uz prigodne riječi zahvale, skup je u popodnevnim satima zatvorila dopredsjednica KVRPP BiH s. Kata Karadža.

Mađarski Hrvati hodočastili u santovačko svetište

Hodočašće Hrvata u Santovo, mjesto na tromeđi Hrvatske, Mađarske i Srbije u kojem živi dobro organizirana hrvatska zajednica održano je u subotu 1. rujna. Na hodočašću su sudjelovali Hrvati od Budimpešte, mađarskog Gradišća i Pomurja, do Pečuha i Bačke. Svečano hodočasničko slavlje na santovačkoj Vodici predvodio je požeški biskup Antun Škvorčević.

Santovo, 1.9.2018. (IKA) - Na poziv Ivana Gugana, predsjednika Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj, 1. rujna u povodu blagdana Male Gospe, održano je hodočašće Hrvata u Santovo, mjesto na tromeđi Hrvatske, Mađarske i Srbije u kojem živi dobro organizirana hrvatska zajednica kojoj svesrdno pomaže župnik Imre Polyak. Na hodočašću su sudjelovali Hrvati od Budimpešte, mađarskog Gradišća i Pomurja, do Pečuha i Bačke. Među ostalima bio je nazočan i hrvatski veleposlanik u Mađarskoj.

Svečano hodočasničko slavlje na santovačkoj Vodici predvodio je požeški biskup Antun Škvorčević. Pozdrav mu je uputio Stipan Balatinac iz Santova, predstavnik Hrvata u Mađarskom parlamentu, spomenuvši važnost godišnjeg okupljanja Hrvata i njihova povezivanja na temelju duhovne baštine svoga naroda. Biskup je istaknuo kako je dan ranije u Pleternici bilo mnoštvo hodočasnika kod Gospe od suza, te da osjeća kako je hodočašće mađarskih Hrvata u Santovu na neki način povezano s njime, jer je ono očitovanje

marijanske duhovnosti koja je označila trinaeststoljetnu povijest našega naroda, te je i danas čvrsta poveznica Hrvata gdje god se oni nalazili. Kazao je kako su marijanska svetišta mjesta posebne hrvatske srdačnosti, gdje se svjedoči odanost, poštovanje i zahvalnost Isusovoj Majci, te je potaknuo nazočne hodočasnike da takvim raspoloženjem sudjeluju u ovom slavlju, povjeravajući Mariji sve životne terete.

U homiliji biskup Škvorčević je, polazeći od naviještenog Isusova rodoslovlja, kazao da nas evanđelist nabranjem mnoštva imena ljudi iz židovske prošlosti podsjeća kako se Isus svojim utjelovljenjem ukorijenio u sasvim konkretan narod i u njegovu povijest da bi ostvario djelo ljudskog spasenja. Potvrdio je tako i vrijednost našeg obiteljskog, hrvatskog rodoslovlja po kojem se očituje tko smo mi u konkretnosti našeg postojanja. Istaknuo je da se u nacionalnim različitostima i kulturnim posebnostima očituje bogatstvo Božjeg dara, te da je potrebno poštovati svaki narod i kulturu.

Kazao je kako se čovjek pojavljuje na zemlji u konkretnoj obitelji koja pripada široj narodnoj obitelji, te da smo kao takvi nositelji određenih vrijednosti. Kroz one vrijednosti za koje smo opredijeljeni oblikujemo svoj život, stvaramo kulturu. Istaknuo je da u tu konkretnost našeg postojanja pripada Bog, bez kojeg smo iskorijenjeni iz duhovnih, onostranih dimenzija našeg života kojima duboko pripadamo. Vjera nam pomaže da ne ostanemo na razini onoga što mi o sebi samima smišljamo i što možemo učiniti iz svojih ograničenih mogućnosti, nego nas čini dionicima onoga što su mnogi prije nas u povezanosti s Bogom ostvarili. U tom smislu govorio je o hrvatskom načinu „biti čovjek“ i hrvatskoj kulturi. Biskup je istaknuo kako se raduje i zahvaljuje svima koji se u Mađarskoj ne odriču hrvatskog načina „biti čovjek“ kroz povezanost s Isusom Kristom u njegovoj Crkvi Katoličkoj. Rekao je kako u tom hrvatskom „biti čovjek“ ima jedinstvenu ulogu Isusova Majka koju su Hrvati od davnine štivali i diljem domovine joj gradili crkve u čast, rado dolazili u njezina svetišta. Istaknuo je kako su Hrvati upravo na hodočašćima u njezina svetišta izgrađivali posebnu duhovnu osjetljivost za Boga i čovjeka, obnavljali se u svijesti da ih je Isus Krist u krštenju zagrljio svojom ljubavlju koja je pobijedila smrt, te živjeli slobodu i sigurnost i u najtežim životnim okolnostima. Istaknuo je da nas je marijanska duhovnost uvijek približavala Isusu Kristu, njezinu Sinu. Rođenjem Isusa Krista po tijelu ona je na svoj način rodila i svakoga od nas za Božji svijet koji je uspostavljen u Isusovoj mucij, smrti i uskrsnuću, pomogla da budemo Isusova rodbina.

Biskup je upozorio kako nas slavlje rođenja BDM podsjeća na istinu da smo se i mi rodili, to jest pojavili se na ovom svijetu po drugome, da sami sebe ne možemo „proizvesti“ nego se po drugome, po Isusu Kristu roditi za puninu života. Najveći događaj našeg postojanja ostvaruje se onda kad dopustimo da se u nama po prisutnosti Isusa Krista rodi novi čovjek, biće punine, smisla, ljubavi. Dodao je kako Marija služi upravo takvom našem rođenju u Isusu Kristu.

Na temelju prvog čitanja iz Knjige proroka Miheja biskup je istaknuo kako Bog voli maleno da bi u njemu ostvario svoje veliko djelo. Prorok spominje mali Betlehem iz kojega će rođenjem od Žene izići veliki vladalac nad Izraelom, najavivši tako rođenje Isusovo od jednostavne i skromne nazaretske djevojke Marije. Biskup je kazao kako su mu neki danas pripovijedali da je Hrvata mali broj u Santovu, u Pomurju, u Gradišću, u Bačkoj i drugdje u Mađarskoj. Pozvao je nazočne da se ne muče s time, nego neka se pitajte jesu li postali duhovno maleni. Ustvrdio je: Onoliko ste veliki, koliko ste veliki u srcu. Dodao je da ne može ostati

malen onaj čovjek koji svaki dan Bogu omogućuje da bude prisutan u njegovu životu. Pozvao je mađarske Hrvate da se na ovom slavlju tako pridruže malenoj, jednostavnoj Mariji iz Nazareta te da se s njom otvaraju Bogu i da njihova malenost bude blagoslovljeni prostor u kojem će Bog ostvarivati veličinu svoga života. Divno je biti Božji čovjek, i na taj način biti Hrvat. Pozvao je hodočasnike da u tom smislu razmišljaju o sebi, zamole Isusovu Majku da im pomogne biti onakvima kakve ih je Bog smislio te da svaki pojedini od njih bude blagoslov onima s kojima živi u obitelji i susjedstvu, blagoslov u ovoj mađarskoj zemlji.

Pred kraj misnoga slavlja Stipan Balatinac zahvalio je biskupu Škvorčeviću za predvođenje misnoga slavlja, kao i svima koji su pridonijeli u organiziranju hodočašća. Biskup je još podsjetio okupljene kako su kao Hrvati u Mađarskoj, u Hrvatskoj i drugim zemljama gdje im je domovina, onoliko duhovno povezani jedni s drugima, koliko ih međusobno iznutra povezuje sam živi Isus Krist, napose u slavlju mise. Izrazio je uvjerenje da se to u posebnoj snazi ostvarilo na hodočasničkom slavlju u santovačkom svetištu. Zahvalio je domaćem župniku Imri Polyaku za sve dobro koje nastoji činiti, služeći Hrvatima u Santovu, kao i onima koji su se odjenuli u narodne nošnje te očitovali ljepotu koju je u njih u davno doba utisnula ljubav njihovih majki. Zazvao je na njih Božji blagoslov, obećavši da će ostati s njima molitveno povezan.

Biskup Penzeš proglašen počasnim građaninom Subotice

Subotičkom biskupu Ivanu Penzešu na svečanoj sjednici u povodu Dana grada Subotice 1. rujna dodijeljeno je priznanje počasnoga građanina grada Subotice.

Subotica, 1.9.2018. (IKA) - Subotički biskup Ivan Penzeš proglašen je u subotu 1. rujna, na svečanoj sjednici u povodu Dana grada Subotice, počasnim građaninom grada Subotice. Diplomu i plaketu zvanja „počasni građanin grada Subotice“ uručio mu je gradonačelnik Bogdan Laban. To zvanje dodjeljuje se osobama za istaknuto i trajno životno djelo kojim su dali doprinos podizanju ugleda grada Subotice u zemlji i inozemstvu.

Primopredaja službe voditelja Hrvatske katoličke misije u Parizu

Primopredaja službe voditelja Hrvatske katoličke misije u Parizu izvršena je u nedjelju 2. rujna. Novoimenovani voditelj misije je don Stjepan Lončar, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije.

Pariz, 4.9.2018. (IKA) - Primopredaja službe voditelja Hrvatske katoličke misije u Parizu izvršena je u nedjelju 2. rujna, između dosadašnjega voditelja dominikanca Tomislava Kraljevića i novoimenovanog voditelja don Stjepana Lončara, svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije. Primopredaji i uvođenju u službu prisustvovali su ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu dr. Tomislav Markić, francuski župnik o. Remy Griveaux i tajnik Francuske franjevačke provincije fra Vlatko Marić. Na svečanoj euharistiji bio je i hrvatski veleposlanik Filip Vučak.

Sve je pozdravio o. Tomislav Kraljević, a misu je predvodio i propovijedao novi voditelj don Stjepan Lončar. Poslije mise nekoliko pjesama na hrvatskom jeziku otpjevali su članovi skupine Samona iz Novoga Zelanda.

Uoči primopredaje dosadašnji i novoimenovani voditelji Misije zajedno s ravnateljem Hrvatske inozemne pastve posjetili su pariškoga pomoćnog biskupa Denisa Jachieta.

Inozemne vijesti

Biskup Bercea: Požar u zgradi biskupije nas ujedinjuje

Nakon požara koji je 25. kolovoza uništio zgradu grkokatoličke Biskupije Oradea u Rumunjskoj, biskup Virgil Bercea zahvalan je za iskazanu solidarnost grada, katolika, pravoslavni, protestanata, istaknuvši kako ga je nazvao i pravoslavni patrijarh.

Oradea, 30.8.2018. (IKA) - Nakon požara koji je 25. kolovoza uništio zgradu grkokatoličke biskupije Oradea u Rumunjskoj, duboko potresen biskup Virgil Bercea u razgovoru za Radio Vatikan istaknuo je da se radi o nesreći i katastrofi. Plamen je izbio oko 22 sata iz nepoznatih razloga. Hitna intervencija vatrogasaca nije mogla spriječiti da požar uništi povijesnu zgradu u kojoj su se već neko vrijeme izvodili radovi obnove. Pao je krov i strop na prvom katu, rekao je biskup i napomenuo da je već osnovano povjerenstvo stručnjaka kako bi ustanovili što se dogodilo i kako bi planirali novu obnovu. Barokna građevina koju je u drugoj polovici 18. stoljeća započela graditi carica Marija Terezija iz Austrije, imala je veliku simboličku vrijednost za grkokatoličku zajednicu u čitavoj zemlji. Godine 1948., kada je komunistički režim ukinuo Grkokatoličku Crkvu, bila je oduzeta i pretvorena u Umjetničku školu, a potom u biblioteku, te je nakon toga 2005. vraćena Crkvi. Zgrada je bila simbol grada, rekao je rumunjski grkokatolički biskup i naglasio da su se svi ljudi Oradeje uključili, te to više nije samo drama Grkokatoličke Crkve nego i čitavoga grada. Suočeni s takvom nesrećom koja je mnogo napora pretvorila u dim, osobito novčana sredstva za obnovu te zgrade, primili smo solidarnost ne samo od grada nego i ispruženu ruku od drugih vjerskih predstavnika. Katolici, pravoslavni, protestanti i rimokatolici pomogli su mi na prekrasan način, a nazvao me je i pravoslavni patrijarh, istaknuo je biskup Virgil Bercea.

Poruka patrijarha Bartolomeja u prigodi Svjetskog dana molitve za skrb o stvorenom svijetu

U poruci povodom proslave IV. svjetskog dana molitve za skrb o stvorenom svijetu ekumenski patrijarh Bartolomej ističe: „Nemoguće je pokazivati istinsko zanimanje za čovjeka i istodobno uništavati prirodni okoliš, taj temelj života, drugim riječima podrivati budućnost čovječanstva“.

Rim, 31.8.2018. (IKA) – U proslavi IV. svjetskoga dana molitve za skrb o stvorenom svijetu Katoličkoj Crkvi pridružila se i Pravoslavna Crkva te je carigradski ekumenski patrijarh Bartolomej uputio prigodnu poruku za taj Dan, prenosi agencija SIR. „Koliko je pogrešno – piše carigradski patrijarh – misliti da je sve bilo bolje u prošlosti, toliko je apsurdno zatvarati oči pred onim što se događa danas. Budućnost ne pripada čovjeku koji neprestano traži umjetna i nova zadovoljstva, koji živi za vlastiti ego i zanemaruje svoga blišnjega, čovjeku koji gomila otpad ili nepravedniku i onome koji iskorištava slabe. Budućnost pripada pravdi i ljubavi, civilizaciji koja sudjeluje u solidarnosti i poštovanju cjelovitosti stvaranja“.

U svojoj poruci za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu Bartolomej ističe kako je svaki čovjekov ideal bezvrijedan ako ne uključuje također nadu u svijet koji će biti stvarni čovjekov „dom“, u dobu u kojem sve veće ugrožavanje prirodnog okoliša prijeto da urodi svjetskom ekološkom katastrofom.

„Taj razvoj posljedica je točno određenog izbora načina ekonomskog, tehnološkog i društvenog razvoja koji ne

poštuje ni vrijednost ljudske osobe ni svetost prirode. Nemoguće je pokazivati istinsko zanimanje za čovjeka i istodobno uništavati prirodni okoliš, taj temelj života, drugim riječima podrivati budućnost čovječanstva“, upozorava patrijarh i ističe da „svaki oblik lošeg postupanja i uništavanja stvorenog svijeta i njegova pretvaranja u predmet koji treba iskoristiti predstavlja izobličjenje duha kršćanskog navještaja“.

Kenija: Otvoren novi Katolički radio „Osotua“

Osnovana ga je Kenijska biskupska konferencija u sklopu plana za sredstva društvenog priopćivanja, s namjerom da do 2020. godine bude 20 katoličkih radija u svim biskupijama.

Nairobi, 31.8.2018. (IKA) - U Keniji je otvoren novi Katolički radio „Osotua“ koji će emitirati program na jezicima svahili i masai na području Narok, izvijestila je katolička tiskovna agencija FIDES, prenosi Vatican News. Osnovana ga je Kenijska biskupska konferencija u sklopu svojeg plana za sredstva društvenog priopćivanja za razdoblje od 2016. do 2020. godine s namjerom da do kraja tog razdoblja bude 20 katoličkih radija u svim biskupijama.

Na otvaranje je došao biskup dijeceze Ngong i potpredsjednik Kenijske biskupske konferencije John Oballa Owaa, koji je istaknuo kako će radio postati „obvezno sredstvo za evangelizaciju“ te da će preko njega slušatelji primati duhovni i materijalni odgoj, da će moralno prosvjetljivati sve u zajednici, boriti se protiv korupcije, etničkih podjela, sebičnosti i pohlepe, te pomagati čitavoj zajednici da živi kao braća i sestre na sliku Božju. Obrativši se kršćanskoj zajednici i donatorima, biskup ih je potaknuo da i dalje podržavaju radio kako bi došao do što više ljudi.

Guverner okruga Narok Samuel Tunai naglasio je, pak, da će zajednica Masai imati velike koristi od tog katoličkog radija te da će Vlada i privatna poduzeća biti prvi koji će ga promicati. Na jeziku masai „Osotua“ znači mir, ali i sporazum, a koristi se i za riječ „zavjet“ misleći na Stari i Novi zavjet. Ta je riječ puna značenja, a označava i životni odnos pupčanom vrpcom između majke i djeteta.

Poljska: Otvoren Centar molitve za mir

Samostan Niepokalanow tijekom II. svjetskog rata pružio je utočište mnogim vojnicima i izbjeglicama.

Teresin, 1.9.2018. (IKA) - U franjevačkom samostanu Niepokalanowu u Poljskoj 1. rujna svečano je otvoren Centar molitve za mir. Samostan je jedno od mjesta molitve koja su u cijelom svijetu posvećena Mariji „Kraljici Mira“. Prigodom otvaranja liturgiju je predvodio apostolski nuncij u Poljskoj nadbiskup Salvatore Pennacchio, a propovijedao je predsjednik Poljske biskupske konferencije nadbiskup Stanislaw Gadecki, prenosi Vatican News.

Franjevački samostan Niepokalanow koji se nalazi u Teresinu, oko 40 kilometara od glavnog grada Varšave, osnovao je o. Kolbe godine 1927. Prije II. svjetskog rata Niepokalanow je bio jedan od najvećih katoličkih samostana u svijetu. Tijekom rata samostan je pružio utočište brojnim vojnicima koji su godine 1939. ranjeni na poljskoj bojišnici. Primio je i oko 1500 židovskih izbjeglica iz zapadne Poljske. U poslijeratnom je razdoblju uz njega izgrađena crkva, te je kasnije osnovana župa. Godine 1980., dekretom Svete Stolice samostanska crkva Niepokalanow dobila je naslov

manje bazilike.

Svake godine tisuće hodočasnika, iz zemlje ili iz inozemstva posjete baziliku i muzej svetog Maksimilijana, koji se zove „Bijaše čovjek“ u spomen na tragičnu smrt sv. Maksimilijana Kolbea koji je preminuo 1941. godine u koncentracijskom logoru u Auschwitzu, gdje je dao svoj život u zamjenu za život obiteljskog čovjeka Franciszeka Gajowniczeka.

Centar molitve za mir otvoren je na 79. obljetnicu invazije nacističke Njemačke na Poljsku i početka II. svjetskog rata. Nakon invazije nacisti su mnoge franjevce uhitili i kasnije ubili u logorima smrti.

Izabran novi generalni ministar Kapucinskoga reda

Na Generalnom kapitulatu franjevaca kapucina na službu generalnog ministra Kapucinskog reda izabran je 3. rujna fra Roberto Genuin, član Venetske kapucinske provincije.

Rim, 3.9.2018. (IKA) – Na Generalnom kapitulatu franjevaca kapucina na službu generalnog ministra Kapucinskog reda izabran je 3. rujna fra Roberto Genuin, član Venetske kapucinske provincije. Tim izborom prestaje služba fra Maura Joehria koji je Red vodio u proteklih dvanaest godina. Novi generalni ministar franjevaca kapucina rođen je u talijanskom mjestu Falcade 20. rujna 1961. Doživotne zavjete u Kapucinskom redu položio je 30. lipnja 1985. Za svećenika je zaređen 27. lipnja 1987. Nakon ređenja studirao je kanonsko pravo u Rimu, te je u Veneciji bio profesorom.

U tri mandata obnašao je službu provincijala venetske provincije.

Generalni kapitul Franjevaca kapucina koji se održava u Međunarodnom kolegiju sv. Lovre Brindiškog u Rimu s radom je započeo 28. kolovoza, a trajat će do 16. rujna.

Objavljen program apostolskog putovanja pape Franje u Litvu, Latviju i Estoniju

Papa Franjo će na svom 25. apostolskom putovanju izvan Italije posjetiti Litvu, Latviju i Estoniju gdje će boraviti od 22. do 25. rujna.

Vatikan, 4.9.2018. (IKA) – Tiskovni ured Svete Stolice objavio je 4. rujna program apostolskog putovanja pape Franje u Litvu, Latviju i Estoniju od 22. do 25. rujna.

Prvo odredište Papina putovanja bit će Litva. Papa će se prvoga dana 22. rujna u popodnevnom satima u glavnom gradu Vilniusu susresti s predstavnicima vlasti, društvenog života i Diplomatskog zbora a potom slijedi posjet svetištu Mater Misericordia. Slijedi susret s mladima te posjet mjesnoj katedrali.

U nedjelju 23. rujna Papa će oputovati iz Vilnusa u Kaunas gdje će prije podne u parku Santakos predvoditi misu a zatim izmoliti tradicionalni nedjeljni Angelus s okupljenim vjernicima. U popodnevnom satima Sveti Otac će se u katedrali u Kaunasu susresti sa svećenicima, redovnicima i redovnicama te bogoslovima i sjemeništarcima a zatim će posjetiti Muzej okupacija i borbi za slobodu.

Trećeg dana apostolskog pohoda baltičkim zemljama, u ponedjeljak 24. rujna, Papa će posjetiti glavni grad Latvije Rigu. Prije podne je na programu susret s građanskim vlastima, predstavnicima društvenog života i Diplomatskog zbora te ekumenska molitva u Rigas Doms te posjet katedrali Sv. Jakova. Popodne će Papa posjetiti svetište Majke Božje od Anglone u kojem će predvoditi misno slavlje.

Posljednjega dana apostolskog pohoda, u utorak 25. rujna, Papa će posjetiti glavni grad Estonije Talinn. Nakon svečanosti dobrodošlice i kurtoaznog posjeta Predsjedniku

Republike uslijedit će susret s građanskim vlastima, predstavnicima društvenog života i Diplomatskog zbora a potom ekumenski susret s mladima. U popodnevnom satima Papa će se u katedrali Svetih Petra i Pavla u Talinnu susresti sa štitičenicima crkvenih karitativnih tijela a potom slaviti misu na Trgu slobode.

Papa: Sport je nezamjenjivo odgojno sredstvo

Važno je da se oni koji se, na različitim razinama, bave sportom promiču one ljudske i kršćanske vrijednosti koje su temelj pravednijeg i solidarnijeg društva, istaknuo je Papa motociklistima.

Vatikan, 5.9.2018. (IKA) – Papa Franjo primio je 5. rujna u Maloj dvorani dvorane Pavla VI. u audijenciju izaslanstvo motociklista koji će sudjelovati na predstojećoj utrci za Veliku nagradu San Marina i rivijere Rimini.

Crkva sportsku aktivnost, prakticiranu uz puno poštovanje pravila, smatra vrijednim, štoviše, nezamjenjivim odgojnim sredstvom posebno za mlađe generacije, istaknuo im je Papa. Fenomen sporta potiče zdravo prevladavanje samoga sebe i vlastitih sebičnosti, uči duhu žrtve i, ako se dobro prakticira, potiče lojalnost u međuljudskim odnosima, prijateljstvo i poštivanje pravila.

Važno je da se oni koji se, na različitim razinama, bave sportom promiču one ljudske i kršćanske vrijednosti koje su temelj pravednijeg i solidarnijeg društva. To je moguće jer se sportski događaj izražava univerzalnim jezikom koji nadilazi granice, jezike, rase, religije i ideologije. To se prije svega vidi u amaterskom sportu, koji dolazi iz srca. Stoga posjeduje duboku sposobnost ujedinjavanja ljudi, poticanja dijaloga i prihvaćanja, istaknuo je Papa.

Dikasterij za laike, obitelj i život objavio je 1. lipnja ove godine dokument Dati najbolje od sebe. O kršćanskom pogledu na sport i osobu. U dokumentu se pruža kratak prikaz stavova Svete Stolice i Katoličke Crkve o sportu. U pismu prefektu Dikasterija Kevinu Farrellu u prigodi objavljivanja tog dokumenta Papa je istaknuo odgojnu ulogu sporta te njegovu ulogu kao sredstva poslanja i posvećenja.

Ponovno uspostavljena Prizrensko-prištinska biskupija

Papa s 5. rujna ponovno uspostavio Prizrensko-prištinsku biskupiju a biskupom je imenovao dosadašnjeg apostolskog administratora Dodea Gjergjija.

Vatikan, 5.9.2018. (IKA) – Na liturgijski spomen svete Terezije iz Kolkate (Calcutte), 5. rujna, papa Franjo uzdigao je apostolsku administraturu Prizren u biskupiju s nazivom Prizren-Priština, ponovno uspostavivši biskupiju koja je u prošlosti postojala i ostavivši nepromijenjenim njezin status crkvenog okruga izravno podložnog Svetoj Stolici, objavio je Tiskovni ured Svete Stolice.

Biskupom Prizrensko-prištinske biskupije Papa je imenovao dosadašnjeg apostolskog administratora tog okruga mons. Dodea Gjergjija.

Prilog dokumenti

Čuvati neprocjenjivo dobro vode

Poruka pape Franje za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu 2018.

Draga braćo i sestre!

Na ovaj Dan molitve ponajprije bih želio zahvaliti Gospodinu za dar našega zajedničkog doma i za sve one ljude dobre volje koji se zalažu za njegovo očuvanje. Zahvalan sam također za mnoge projekte koji imaju za cilj promicati proučavanje i zaštitu ekosustava, za napore usmjerene na razvoj održivije poljoprivrede i odgovornije prehrane kao i za različite obrazovne, duhovne i liturgijske inicijative koji u skrb o stvorenom svijetu uključuju kršćane diljem svijeta.

Moramo priznati da nismo znali odgovorno čuvati stvoreni svijet. Stanje okoliša, kako na globalnoj razini tako i na mnogim specifičnim mjestima, ne može se smatrati zadovoljavajućim. S pravom se javila potreba za obnovljenim i zdravim odnosom između čovjeka i stvorenog svijeta i uvjerenje da će nam samo autentična i cjelovita vizija čovjeka omogućiti bolje se brinuti za naš planet na dobrobit sadašnjeg i budućih naraštaja. Jer „ne može biti ekologije bez odgovarajuće antropologije“ (Laudato si', 118). Na ovaj Svjetski dan molitve za brigu o stvorenom svijetu, koji Katolička Crkva već nekoliko godina slavi zajedno s pravoslavnom braćom i sestrama i uz sudjelovanje drugih Crkava i kršćanskih zajednica, želim skrenuti pažnju na problem vode. To je tako jednostavan i dragocjen element, ali je mnogima teško dostupan ako ne i sasvim nedostupan. Međutim, „pristup pitkoj i zdravoj vodi je osnovno, temeljno i sveopće ljudsko pravo, jer je bitno za čovjekov opstanak i stoga uvjet za ostvarivanje ostalih ljudskih prava. Ovaj naš svijet ima velik socijalni dug prema siromašnima koji nemaju pristup pitkoj vodi, jer im je uskraćeno pravo na život u skladu s njihovim neotuđivom dostojanstvom“ (isto, 30).

Voda nas poziva na razmišljanje o našim počecima. Ljudsko tijelo najvećim se dijelom sastoji od vode, a mnoge civilizacije tijekom povijesti nastale su blizu velikih rijeka koje su ostavile traga na njihovu identitetu. U sugestivnoj slici koja se koristi na početku Knjige Postanka kaže se da je u početku duh Stvoritelja „lebdio nad vodama“ (1, 2).

Razmišljajući o temeljnoj ulozi vode u stvaranju i čovjekovu razvoju, osjećam potrebu zahvaliti Bogu za „sestru vodu“, koja je jednostavna i korisna za život kao ništa drugo na našem planetu. Upravo zato briga za izvore vode i zalihe pitke vode je hitan imperativ. Danas, više no ikad prije, moramo biti dalekovidni (usp. Laudato si', 36) i nadići „čisto utilitaristički način, u kojem su učinkovitost i produktivnost u potpunosti usmjerene na postizanje pojedinačnog profita“ (isto, 159). Prijeko su nam potrebni zajednički projekti i konkretna djela, imajući na umu da je neprihvatljiva svaka privatizacija prirodnog dobra vode koja je na štetu čovjekova prava da ima pristup tom dobru.

Za nas, kršćane, voda predstavlja bitan element čišćenja i života. Odmah se sjetimo krštenja, sakramenta našeg ponovnog rođenja. Voda posvećena Duhom Svetim je tvar kojom nas je Bog oživio i obnovio; to je blagoslovljeni izvor besmrtnog života. I za kršćane različitih vjeroispovijesti krštenje predstavlja stvarnu i nezamjenjivu polazišnu točku za življenje sve autentičnijega bratstva na putu do punog jedinstva. Tijekom svojega poslanja Isus je obećao vodu koja može zauvijek utažiti čovjekovu žeđ (usp. Iv 4, 14) i izrekao ove proročke riječi: „Ako je tko žeđan, neka dođe k

meni!“ (Iv 7, 37). Doći k Isusu, piti s izvora koji je on sam znači susresti ga osobno kao Gospodina, crpeći iz njegovih riječi smisao života. Neka neprestano u našim srcima snažno odzvanjaju riječi koje je izgovorio na križu: „Žedan sam“ (Iv 19, 28). Gospodin i dalje traži da mu se utaži žeđ, žeđan je ljubavi. On traži od nas da mu damo piti u svima koje danas muči žeđ kako bi nam poslije mogao upravititi ove riječi: „ožednjeh i napojiste me“ (Mt 25, 35). Napojiti nekoga, u globalnom selu, ne podrazumijeva samo osobna djela ljubavi, već konkretne izbore i stalno predano zalaganje da se svima osigura primarno dobro vode.

Želim spomenuti također pitanje mora i oceana. Dužni smo zahvaljivati Stvoritelju za impresivni i čudesni dar velikih voda i svega što sadrže (usp. Post 1, 20-21, Ps 146, 6) i uzdizati mu hvalu što je pokrio Zemlju oceanima (usp. Ps 104, 6). Razmišljati o nepreglednim otvorenim morima u stalnom gibanju može predstavljati, u stanovitom smislu, priliku da uzdignemo naše misli k Bogu koji stalno prati svijet koji je stvorio unaprijedujući ga i održavajući ga na životu (sv. Ivan Pavao II., Kateheza od 7. svibnja 1986.).

Čuvati svakoga dana ovo neprocjenjivo dobro predstavlja danas nezaobilaznu zadaću, pravi i istinski izazov. Za surađivanje u kontinuiranom Stvoriteljevu djelu potrebna je učinkovita suradnja ljudi dobre volje. Mnogi se napori, nažalost, izjalove zbog manjka regulacije i stvarnih kontrola, osobito što se tiče zaštite morskih područja izvan granica pojedinih država (usp. Laudato si', 174). Ne smijemo dopustiti da nam mora i oceane prekrivaju nepregledna polja plutajuće plastike. I ova krizna situacija traži od nas aktivno zalaganje, moleći kao da sve ovisi o Božjoj providnosti i djelujući kao da sve ovisi o nama.

Molimo da vode ne budu znak podjele među narodima, već susreta za ljudsku zajednicu. Molimo da budu spašeni oni koji izlažu svoj život pogibelji na moru u potrazi za boljom budućnošću. Molimo Gospodina za one koji se bave plemenitom službom politike da se najosjetljivijim pitanjima naših dana, kao što su pitanje migracija i klimatskih promjena, pristupa odgovorno, dalekovidno, pogleda upravljena prema budućnosti, te velikodušno i u duhu suradnje, poglavito među zemljama koje mogu najviše pomoći. Molimo također za sve one koji se posvećuju apostolatu mora, za one koji daju svoj obol razmišljanju o temama vezanim uz morske ekosustave, za one koji pridonose izradi i primjeni međunarodnih propisa vezanih uz mora kojima će se štititi pojedince, zemlje, prirodna dobra – tu mislim, na primjer, na morsku faunu i floru i koraljne grebene (usp. isto, 41) ili morska dna – i jamčiti cjeloviti razvoj imajući na umu opće dobro cijele ljudske obitelji, a ne pojedinačne interese. Spomenimo se također svih onih koji rade na zaštiti pomorskih područja i očuvanju oceana i njihove biološke raznolikosti, kako bi tu zadaću obavljali odgovorno i časno.

Na kraju, pokažimo brigu za mlađe naraštaje i molimo za njih da usmognu rasti u znanju i poštovanju zajedničkoga doma i sa željom da se brinu za bitno dobro vode, na dobrobit svijeta. Usrdno se nadam da će kršćanske zajednice davati sve veći konkretni doprinos pomažući svakom čovjeku da uživa u ovom neophodnom dobru, u smjernoj brizi za darove primljene od Stvoritelja, a osobito rijeke, mora i oceane.

Iz Vatikana, 1. rujna 2018.

Prava vjera je nespojiva s licemjerjem

Papin nagovor uz molitvu Anđeo Gospodnji u nedjelju 2. rujna 2018.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Ove nedjelje nastavljamo sa čitanjima iz Evanđelja po Marku. U današnjem odlomku (usp. Mk 7, 1-8.14-15.21-23), Isus obrađuje važno pitanje za sve nas vjernike: autentičnost našeg poslušanja Božjoj riječi, koja je u suštini suprotnosti sa zarazom svjetovnosti odnosno legalističkim formalizmom. Izvješće započinje prigovorom koji pismoznanci i farizeji upućuju Isusu, optužujući njegove učenike da se ne drže obrednih propisa prema predaji. Na taj su način sugovornici htjeli osporiti Isusovu vjerodostojnost i autoritet kao Učitelja jer su rekli: „Ovaj učitelj pušta da učenici ne ispunjavaju propise iz predaje“. Ali Isus jasno i glasno odgovara: „Dobro prorokova Izaija o vama, licemjeri, kad napisao: „Ovaj me narod usnama časti, a srce mu je daleko od mene. Uzalud me štiju naučavajući nauke – uredbu ljudske“ (rr. 6-7). Tako govori Isus. To su jasne i snažne riječi! Licemjer je, tako reći, jedan od najsnažnijih atributa koje Isus koristi u evanđelju i upotrebljava ga u svom obraćanju učiteljima u vjeri: zakonoznancima, pismoznancima... „Licemjeru“, kaže Isus.

Isus je time želio pismoznance i farizeje izvući iz zabluda u koju su upali. Koja je to zabluda? Izobličavanje Božje volje na način da se zanemarivalo njegove zapovijedi kako bi se obdržavalo ljudske predaje. Isusova reakcija je oštra, jer se radi o važnim stvarima. Riječ je naime o istinskom odnosu između čovjeka i Boga i autentičnosti vjerskog života. Licemjer je lažov, nije autentičan.

I danas nas Gospodin poziva da se klonimo opasnosti da dajemo veću važnost formi no onom bitnom. Poziva nas da prepoznavamo, uvijek iznova, ono što je pravo središte iskustva vjere, to jest ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjemu, čisteći ga od licemjerja legalizma i ritualnosti.

Poruka Evanđelja danas je potkrijepljena također riječima apostola Jakova, koji nam ukratko objašnjava kakva mora biti prava religioznost, te kaže ovako: prava religioznost jest „zauzimati se za sirote i udovice u njihovoj nevolji, čuvati se neokaljanim od ovoga svijeta“ (r. 27).

„Zauzimati se za sirote i udovice“ znači provoditi u djelo ljubav prema bližnjemu počevši od najpotrebitijih, najkrhijih, onih koji su potisnuti na rub društva. To su osobe za koje se Bog posebno brine i to isto od nas traži.

„Čuvati se neokaljanim od ovoga svijeta“ ne znači izolirati se i zatvoriti pred stvarnošću. Ne. I ovdje nije važno vanjsko ponašanje koliko nutarnje, ono bitno: to znači da trebamo budno paziti da naš način razmišljanja i ponašanja ne bude zaražen svjetovnim mentalitetom, to jest ispraznošću, škrtošću i ohološću. Zapravo čovjek koji živi u ispraznosti, škrtosti i oholosti i istodobno misle i pokazuju se pred drugima kao pobožna osoba ili ide čak tako daleko da osuđuje druge, je licemjer.

Izvršimo ispit savjesti da vidimo kako prihvaćamo Božju riječ. Slušamo je nedjeljom na misi. Ako je slušamo rastreseno ili površno, ona nam neće mnogo koristiti. Moramo, naprotiv, prihvaćati Božju riječ otvorena duha i srca, kao plodno tlo, tako da je usvojimo te ona donese ploda u konkretnom životu. Isus kaže da je Božja riječ poput sjemena, sjemena koje mora rasti u konkretnim djelima. Tako nam Božja riječ čisti srce i djela te naš odnos s Bogom i drugima biva oslobođen licemjerja.

Neka nam primjer i zagovor Djevice Marije pomognu uvijek častiti Gospodina srcem, svjedočeći svoju ljubav prema Njemu u konkretnim opredjeljenjima za dobro braće.

Nakon Angelusa

Jučer je u Košicama u Slovačkoj blaženom proglašena Anna Kolesarova, djeвица i mučenica, ubijena zato jer nije dopustila da joj se oskvrnu dostojanstvo i čistoća. Ona je poput naše Marije Goretti u Italiji. Neka ta hrabra djevojka pomogne mladim kršćanima da ostanu stameni u vjernosti evanđelju, pa i onda kad to traži da plivaju protiv struje i plate visoku cijenu. Molim jedan pljesak za Annu Kolesárovu!

Ovo nanosi bol: i dalje pušu vjetrovi rata i pristižu uznemirujuće vijesti o opasnostima moguće humanitarne katastrofe u ljubljenoj Siriji, u pokrajini Idlib. Ponavljam svoj usrdni apel međunarodnoj zajednici i svim uključenim stranama da iskoriste sva raspoloživa diplomatska i pregovaračka sredstva kako bi se dijalogom riješilo taj problem i spasilo živote civila, poštujući međunarodno humanitarno pravo.

Dan počinka

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 5. rujna 2018.

Biblijski odlomak: Knjiga Izlaska 20, 8-11

„Sjeti se da svetkuješ dan subotnji. Šest dana radi i obavljaš sav svoj posao. A sedmoga je dana subota, počinak posvećen Jahvi, Bogu tvojemu. Tada nikakva posla nemoj raditi: ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni živina tvoja, niti došljak koji se nađe unutar tvojih vrata. Ta i Jahve je šest dana stvarao nebo, zemlju i more i sve što je u njima, a sedmoga je dana počinio. Stoga je Jahve blagoslovio i posvetio dan subotnji.“

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Putovanje kroz Dekalog danas nas vodi do zapovijedi o počinku. Tu je zapovijed naizgled lako izvršiti ali je to pogrešan dojam. Istinski počinitelj nije jednostavno, jer postoji lažni i pravi počinak. Kako ih prepoznati?

Današnje je društvo željno zabave i odmora. Industrija zabave i razonode doživljava veliki procvat a u reklamama se oslikava idealni svijet kao veliki zabavni park gdje se svi zabavljaju. Predodžba o životu koja danas prevladava nema težište u aktivnosti i predanom zalaganju već u bijegu. Zarađeni novac trošiti na zabavu, užitke. Slika-model jest ona uspješne osobe koja si može priuštiti velike i različite prostore užitka. Ali taj mentalitet vodi do toga da osoba tone u nezadovoljstvo života umrtvljenog zabavom koja nije počinak, već otuđivanje i bijeg od stvarnosti. Čovjek se nikada nije odmarao toliko kao danas, a ipak nije nikada osjećao toliku prazninu kao danas! Mogućnosti zabavljanja, izlazaka, krstarenja, putovanja, tolikih stvari koje ne daju puninu srca. Štoviše, ne daju ti počinak.

Riječi iz Dekaloga traže i nalaze srž problema, bacajući različito svjetlo na to što je počinak. Zapovijed ima jedan poseban element: pruža jedan razlog. Počinak u Gospodinovo ime ima jasan razlog: „Ta i Jahve je šest dana stvarao nebo, zemlju i more i sve što je u njima, a sedmoga je dana počinio. Stoga je Jahve blagoslovio i posvetio dan subotnji“ (Izl 20, 11).

Ovo upućuje na svršetak stvaranja, kad Bog kaže: „I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro“ (Post 1, 31). I tada započinje dan počinka, koji je Božja radost zbog onoga što je stvorio. To je dan kontemplacije i blagoslova.

Što je dakle počinak prema toj zapovijedi? To je vrijeme kontemplacije, hvale a ne bijega. To je vrijeme u kojem treba gledati stvarnost i reći: kako je lijep život! Počinku kao bijegu od stvarnosti Dekalog suprotstavlja počinak kao blagoslov stvarnosti. Za nas kršćane središte dana Gospodnjeg, nedjelje, je euharistija, što znači „zahvaljivanje“. To je dan u kojem trebamo Bogu reći: hvala

ti Gospodine za život, za tvoje milosrđe, za sve tvoje darove. Nedjelja nije dan koji služi tome da se izbrišu ostali dani već tome da ih se spominjemo, blagoslovimo ih i pomirimo se sa životom. Kolike samo osobe imaju tolike mogućnosti za zabavljanje, a ne žive u miru sa životom! Nedjelja je dan koji služi tome da se pomirimo sa životom, govoreći: život je dragocjen; nije lak, katkad je bolan, ali je dragocjen.

Biti uvedeni u istinski počinak je Božje djelo u nama, ali traži odmak od prokletstva i njegove čari (usp. apost. pob. Evangelii gaudium, 83). Jako je lako, naime, prikloniti se u srcu nesreći, ističući razloge nezadovoljstva. Blagoslov i radost podrazumijevaju otvorenost dobru što je zreli stav srca. Dobro je blago i nikada se ne nameće. Treba ga izabrati. Mir je nešto za što se čovjek opredjeljuje, ne može se nametati i ne nalazi se nasumice. Udaljavajući se od skrivenih kutaka svoga srca u kojima se ugnijezdila gorčina, čovjek ima potrebu pomiriti se s onim od čega bježi. Nužno je pomiriti se s vlastitom poviješću, sa činjenicama koje se ne prihvaćaju, s teškim dijelovima vlastitog života. Pitam vas: je li se svaki od vas pomirio s vlastitom poviješću? To je pitanje o kojem treba razmisliti: jesam li se pomirio sa svojom poviješću? Imati pravi mir, naime, ne znači mijenjati vlastitu povijest već prihvaćati je i vrednovati je takvu kakva jest.

Koliko smo puta sreli kršćane koji boluju od neke bolesti koji su nas utješili vedrinom koju se ne može naći kod bonvivana i hedonista! Vidjeli smo također ponizne i siromašne osobe koje se raduju malim znacima naklonosti srećom u kojoj se osjeća dah vječnosti.

Gospodin kaže u Knjizi Ponovljenog zakona: „pred vas stavljam život i smrt, blagoslov i prokletstvo. Život, dakle, biraj... da živiš ti i tvoje potomstvo" (30, 19). Taj je izbor onaj „fiat" Djevice Marije, to je otvorenost Duhu Svetom koja nas dovodi do Kristova puta, koji se predaje Ocu u najdramatičnijem času i utire tako put koji vodi k uskrsnuću.

Kad život postaje lijep? Kad počnemo misliti dobro o njemu, kakva god da bila naša prošlost. Kad primimo dar sumnje i postanemo svjesni toga da je sve milost[1] i ta sveta misao zdrobi zid nezadovoljstva uvodeći u autentični počinak. Život postaje lijep kad se srce otvori Providnosti i otkrije se da je istina ono što se kaže u Psalmu: „Samo je u Bogu mir, dušo moja" (62, 2).

[1] Kao što nas podsjeća sveta Terezija od Djeteta Isusa, citirana u G. BERNANOS, Diario di un curato di campagna, Milano 1965., 270.